

**2021–2030 metų Nacionalinio
pažangos plano horizontaliojo principo
„lygios galimybės visiems“ 2025 m.
ataskaita**

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija

Turinys

Turinys.....	2
Ivadas	3
1. Horizontaliojo principo „Lygios galimybės visiems“ samprata	4
2. Horizontaliojo principo „Lygios galimybės visiems“ rodikliai bei kita kiekybinė informacija	4
2.1. Lyčių lygybės indeksas	5
2.2. Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indeksas	14
2.3. Pažangos priemonių, prisidedančių prie horizontaliojo principo „Lygios galimybės visiems“, kiekybinė informacija	15
2.4. Kita kiekybinė informacija.....	16
3. Horizontaliojo principo „Lygios galimybės visiems“ kokybinė informacija	32
4. Išvados ir rekomendacijos.....	95
Tolimesnė informacija bei metodinė pagalba	98

Išvadas

2020 m. Lietuvos Respublikos Vyriausybei priėmus 2021–2030 metų Nacionalinį pažangos planą (toliau – NPP)¹ nacionalinėje strateginių dokumentų sistemoje įsipareigota užtikrinti lygias galimybes visuose strateginio planavimo etapuose.

Lygios galimybės yra pagrindinis socialinio teisingumo elementas, kuris yra svarbus visų politinių, ekonominių ir socialinių sistemų stabilumui. Todėl svarbu integruoti lygias galimybes į visas politikos sritis, kad būtų pasiektas tvarus ir teisingesnis visuomenės vystymasis. Lygių galimybių integravimas suteikia galimybę kovoti su diskriminacija ir socialine atskirtimi, gerinti asmenų gyvenimo kokybę, skatinti ekonominį augimą ir prisideda prie visuomenės darnos. Šiandien, kai visuomenė yra įvairesnė ir globalizuota, svarbiau nei bet kada užtikrinti, kad visi politikos sprendimai atitiktų lygių galimybių principą ir padėtų formuoti teisingesnę, solidarumu ir supratingumu pagrįstą visuomenę.

Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apie horizontaliojo principo „lygios galimybės visiems“ (toliau – HP LGV) įgyvendinimą 2025 metais. Svarbu tai, kad nors didžioji dalis pažangos priemonių, prisidedančių prie horizontaliojo principo „lygios galimybės visiems“ jau yra patvirtinta, daugeliu atveju veiklos pradedamos vykdyti arba tęsiami pradėti darbai, todėl rezultatus įvertinti yra kiek sudėtinga. Tačiau galima įžvelgti veiklų ir priemonių prisidėjimą prie HP LGV įgyvendinimo. Visgi, ši pažanga išlieka trapi, todėl reikalingos tikslinės priemonės lygių galimybių padėties gerinimui.

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimas Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“. Gide nuorodos teikiamos į šio nutarimo suvestinę redakciją nuo 2024 m. lapkričio 9 d.

1. Horizontaliojo principo „Lygios galimybės visiems“ samprata

Vyriausybei priėmus NPP, atsižvelgiant į nacionalinį ir tarptautinį kontekstą, buvo pasirinkta įtvirtinti tris horizontaliuosius principus (toliau – HP): Darnaus vystymosi, Inovatyvumo (kūrybingumo) ir Lygių galimybių visiems. Būtent Lygių galimybių visiems HP (toliau – LGV HP) gyvendina NPP ir iš jo sekančių kitų strateginių dokumentų reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatyme bei Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatyme. LGV HP įgyvendinimą koordinuoja Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – SADM, LGV HP koordinatorius).

LGV HP taikymas užtikrina, kad visiems asmenims, nepaisant jų lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, pilietybės, kalbos, religijos ar įsitikinimų, tikėjimo, pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, seksualinės orientacijos ar kitų bruožų, būtų užtikrintos vienodos teisės ir galimybės naudotis paslaugomis, infrastruktūra, transportu ir kitomis priemonėmis, pilnavertiškai dalyvauti visuomeniniame gyvenime.

Įgyvendinant NPP pažangos uždavinius ir rengiant nacionalines plėtros programas, privaloma atsižvelgti į asmenų su negalia, moterų ir vyrų, skirtingų amžiaus grupių, tautinių mažumų ir kitų galinčių patirti diskriminaciją grupių poreikius ir numatyti lygių galimybių principą įgyvendinančias priemones bei rodiklius.

2. Horizontaliojo principo „Lygios galimybės visiems“ rodikliai bei kita kiekybinė informacija

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie Lyčių lygybės indeksą, Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indeksą bei jų sudedamąsias dalis. Taip pat apžvelgiama turima kita kiekybinė informacija, parodanti lygių galimybių padėtį.

2.1. Lyčių lygybės indeksas

Europos lyčių lygybės instituto (toliau – EIGE) sudaromas Lyčių lygybės indeksas yra kompleksinis Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybių vertinimas remiantis kiekybiniais rodikliais. Dėl jo geografinės apimties, šis indeksas yra naudingas palyginti Lietuvos situaciją su ES vidurkiu bei kitomis valstybėmis.²

Lyčių lygybės indeksą sudaro šešios pagrindinės gyvenimo sritys (domenai): darbas, pinigai, žinios, laikas, galia, sveikata ir smurtas.³ Kiekviena sritis (domenas) apima skirtingus rodiklius, kuriais remiantis, yra vertinama šalies pažanga toje srityje.

2025 m. EIGE atnaujino Lyčių lygybės indekso skaičiavimo metodiką, siekiant užtikrinti, kad pagrindinis ES lyčių lygybės pažangos vertinimo įrankis išliktų aktualus sparčiai kintančiame socialiniame ir ekonominiame kontekste. Nuo 2013 m. taikyta indekso skaičiavimo metodika buvo išsamiai peržiūrėta atsižvelgiant į žaliąją ir skaitmeninę transformaciją, darbo rinkos pokyčius, demografinius iššūkius bei naujas sveikatos grėsmes. Peržiūros metu įvertinti nebeaktualūs ar duomenų požiūriu riboti rodikliai, identifikuotos naujos, didesnę poveikį turinčios ir ateities tendencijas labiau atspindinčios matavimo priemonės, taip pat integruoti patikimesni duomenys apie lyčių stereotipus. Atnaujintas 2025 m. indeksas yra geriau suderintas su ES lyčių lygybės politikos prioritetais, geriau atliepia sprendimų priėmėjų poreikius, tačiau indekso rezultato nebegalima lyginti su praėjusių metų rezultatais.

Viso atnaujintose Lyčių lygybės indekso srityse (domenuose) yra 27 rodikliai ir 13 subdomenų, kurių įverčius sudėjus nustatomas bendras šalies Lyčių lygybės indekso balas. Visų rodiklių vertinimai yra išskirstyti pagal lytį.

2025 m. SADM, remiantis EIGE Lyčių lygybės indekso sritimis (domenais), buvo parengtas Moterų ir vyrų lygių galimybių komisijos veiklos planas. Komisijos siekis buvo išdiskutuoti ir nagrinėti svarbius lyčių lygybei aspektus bei teikti pasiūlymus, kurie gerintų lyčių lygybės padėtį Lietuvoje. 2025 metais Moterų ir vyrų lygių galimybių komisijos veikloje ypatingas dėmesys buvo skiriamas galios, laiko ir žinių domenams. Komisijos inicijuotos diskusijos sustiprino visuomenės informuotumą apie lyčių lygybės iššūkius ir paskatino platesnį institucijų įsitraukimą į lygių galimybių politikos įgyvendinimą. Šių sprendimų visuma sukūrė tvaresnį pagrindą lyčių lygybės pažangai ir padidino institucijų atsakomybę už lygių galimybių užtikrinimą.

² Žr. [Lithuania | 2025 | Gender Equality Index | European Institute for Gender Equality](#)

³ Smurto domeno įvertis nėra įtraukiamas į bendro šalies indekso skaičiavimą.

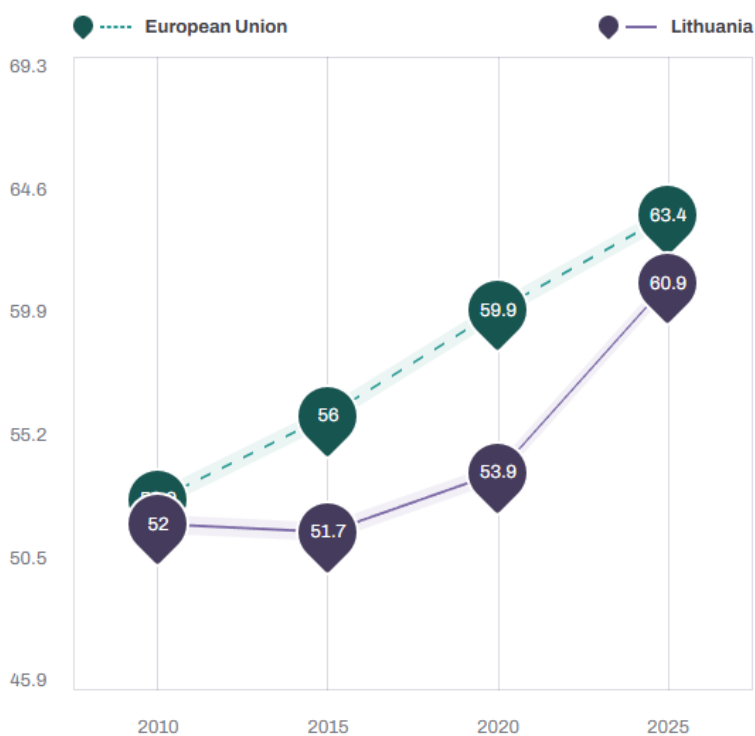
2025 m. indekso reikšmės:

	Bendrasis indeksas	Darbo domenas	Pinigų domenas	Žinių domenas	Laiko domenas	Galios domenas	Sveikatos domenas
Lietuva	60.9	73.9	81.9	47.4	63.3	34.6	79.8
ES	63.4	69.3	73.9	57.4	65.0	40.5	86.2

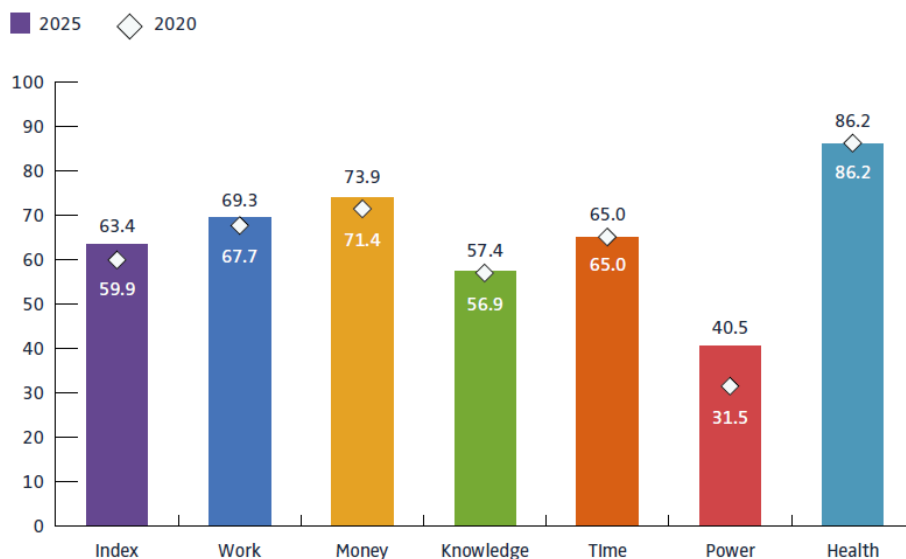
1 lentelė. Lyčių lygybės indeksas 2025 m. Šaltinis: EIGE.

Evolution of change

Select domain Index

1 paveikslėlis. Lyčių lygybės indekso pokytis Lietuvoje. Šaltinis: EIGE.

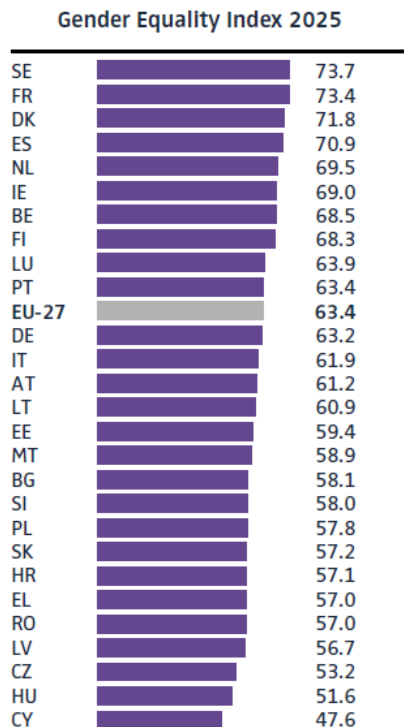
2 paveikslėlis. Lyčių lygybės indekso pokytis ES. Šaltinis: EIGE.

EIGE paskelbus 2025 m. duomenis ryškėja, kad nuo 2020 m. Europos lyčių lygybės indeksas ES mastu padidėjo per 3,5 balo – nuo 59,9 iki 63,4 balo iš 100 galimų. O Lietuva Lyčių lygybės indekse surinko 60,9 balo iš 100 ir užima 14 vietą ES. Nors Lietuva ES vidurkio vis dar nepasiekė (nuo jo atsilieka per 2,5 balo), bet nuo 2020 m. Lietuvos rezultatas Lyčių lygybės indekse padidėjo 7 balais.

Lietuva pagerino savo indekso balą daugiausia dėl pokyčio galios ir pinigų srityse. Geriausius rezultatus Lietuva pasiekė pinigų srityje, surinkusi 81,9 balo. Su šiuo balu Lietuva užima 6 vietą. Šis rezultatas priskiriamas aukštiems finansinių išteklių (85,8 balo, 5 vieta) ir ekonominės padėties (78,1 balo, 10 vieta) balams.

Patobulėti reikėtų sveikatos srityje, kur Lietuva su 79,8 balo užima 24 vietą. Tiek sveikatos būklės (25 vieta), tiek sveikatos elgsenos (20 vieta) rodikliai lemia gana žemas pozicijas bendroje lentelėje (atitinkamai 82,0 ir 77,7 balo). Iš visų Lyčių lygybės indekse vertinamų sričių mažiausią balą Lietuva surinko galios srityje (34,6 balai, 14 vieta ES). Visgi, Lietuvoje didžiausias pagerėjimas nuo 2020 iki 2025 m. įvyko galios srityje, kur rezultatas padidėjo 15,2 balo. Pagerėjimas labiausiai pastebimas ekonominės galios (+ 20,9 balo) ir politinės galios (+ 15,0 balo) srityse. Žingsnis atgal fiksuojamas darbo srityje, kurioje Lietuvos balas sumažėjo 1,4 balo. Tai lėmė nedidelis darbo rinkos rodiklio padidėjimas (+ 0,3 balo nuo 2020 m.), o segregacijos ir darbo kokybės rodikliai sumažėjo 2,4 balo.

Aukščiausius Lyčių lygybės indekso rezultatus 2025 m. pasiekė Švedija (73,7 balo), Prancūzija (73,4 balo) ir Danija (71,8 balo), žemiausius – Kipras (47,6 balo), Vengrija (51,6 balo) ir Čekija (53,2 balo). Dešimt valstybių narių viršija ES vidurkį – 63,4, o iš viso 14 valstybių narių surinko daugiau nei 60,0 balo. Aštuonias pirmąsias valstybes nares skiria kiek daugiau nei 5 balai.

3 paveikslėlis. Lyčių lygybės indeksas 2025. Šaltinis: EIGE.

2.1.1. Darbo domenas

Darbo domenas rodo, kiek moterys ir vyrai gali pasinaudoti lygiomis galimybėmis dėl gerų darbo sąlygų bei įsidarbinant. Ši sritis vertinama atsižvelgiant į dvi potemes - „Dalyvavimas (darbo rinkoje)“ ir „Segregacija (darbo rinkoje) bei darbo kokybė“. Darbo srityje Lietuva viršija Europos Sąjungos rodiklius.⁴

Moterys Lietuvoje pasižymi aukštu dalyvavimo darbo rinkoje lygiu: pagal 2025 m. EIGE Lyčių lygybės indeksą 55 proc. moterų demonstruoja visos darbo dienos ekvivalentinį užimtumo lygį ir lenkia ES vidurkį (44 proc.). Tačiau moterys yra linkusios dirbti ne visą darbo dieną.

	Dalyvavimas (darbo rinkoje)	Segregacija (darbo rinkoje) bei darbo kokybė
Lietuva	92.4	59.1
ES	82.1	58.5

2 lentelė. Lyčių lygybės indeksas 2025 m.: darbo domenas. Šaltinis: EIGE.

⁴ [Lithuania | Work | 2025 | Gender Equality Index | European Institute for Gender Equality](#)

Rodiklis	Moterys	Vyrai
Visos darbo dienos ekvivalentinis užimtumo lygis (proc.)	55	64
Darbingo gyvenimo trukmė (metai)	39	38
Moterų ir vyrų, dirbančių informacinių ir ryšių technologijų srities specialistais, dalis (proc.)	18	82
Moterų ir vyrų dalis vadovaujančiose pareigose (proc.)	38	62
Prasčiau apmokamų darbuotojų dalis (proc.) (Dirbančių gyventojų, gaunančių du trečdalius ar mažiau nacionalinių vidutinių darbuotojų pajamų, procentinė dalis, apimanti bendrąsias darbuotojų pajamas grynaisiais arba beveik grynaisiais pinigais, bendrąsias nepinigines darbuotojų pajamas ir darbdavių socialinio draudimo įmokas)	28	20

3 lentelė. Lyčių lygybės indeksas 2025 m.: darbo domeno rodikliai Lietuvoje. Šaltinis: EIGE.

2.1.2. Pinigų domenas

Pinigų sritis matuoja lyčių nelygybę dėl galimybės naudotis finansiniais ištekliais ir moterų bei vyrų ekonominę padėtį. Sritis vertinama atsižvelgiant į dvi potemes – „Finansiniai ištekliai“ ir „Ekonominė padėtis“.

Rodikliai suponuoja, kad didesnę skurdo riziką patiria vienišos moterys arba vienišos motinos. Dėl šios priežasties reikšminga plėtoti priemones, skirtas skurdo rizikai mažinti. Skirtumai ryškėja rodiklyje „Vidutinis uždarbis“: Lietuvoje šio rodiklio reikšmė moterims yra 23034, o vyrams – 27563. Tuo tarpu, ES vidurkis moterims – 23000, vyrams – 29960.⁵

	Finansiniai ištekliai	Ekonominė padėtis
Lietuva	85.8	78.1
ES	78.0	89.2

4 lentelė. Lyčių lygybės indeksas 2025 m.: pinigų domenas. Šaltinis: EIGE.

⁵ [Lithuania | Money | 2025 | Gender Equality Index | European Institute for Gender Equality](#)

Rodiklis	Moterys	Vyrai
Vidutinis uždarbis (PPS) (Eurais)	23034	27563
Skurdo rizika (skurdo rizikoje esantys asmenys) (proc.)	25	18
Pajamų paskirstymas S20/S80 (proc.)	16	15
Dirbančių suaugusiųjų skurdas vienišų ar vienišų tėvų šeimose	13	11

5 lentelė. Lyčių lygybės indeksas 2025 m.: pinigų domeno rodikliai Lietuvoje. Šaltinis: EIGE.

	Pensijų atotrūkis pagal lytį (proc.)
Lietuva	12
ES	25

6 lentelė. Lyčių lygybės indeksas 2025 m.: Pensijų atotrūkis pagal lytį Lietuvoje ir ES. Šaltinis: EIGE.

2.1.3. Žinių domainas

Žinių domainas matuoja lyčių nelygybę švietimo pasiekimuose, dalyvavime švietimo ir mokymo srityje per visą gyvenimą ir lyčių segregaciją švietime. Sritis vertinama atsižvelgiant į dvi potemes – „(Mokslo) įgijimas ir dalyvavimas (jame)“ ir „Segregacija (švietime)“. Ypatingai didelis atotrūkis matomas rodiklyje „Švietimo, sveikatos ir gerovės, humanitarinių mokslų ir meno aukštojo mokslo studentai (kiekis) (proc.)“ bei rodiklyje „STEM (mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos) sričių studentai“.⁵ Būtinės tikslinės priemonės, siekiant pritraukti lyties, kuri yra mažiau reprezentuojama, atstovus į atitinkamas studijų programas ir po to į atitinkamos srities darbo vietas. Taip pat reikalingos priemonės, skatinančios moksleivius rinktis lyties požiūriu netradicines studijų kryptis ir profesijas ir užtikrinančios lyčių lygybės principo integraciją mokomojoje medžiagoje.⁶

⁶ [Lithuania | Knowledge | 2025 | Gender Equality Index | European Institute for Gender Equality](#)

	(Mokslo) įgijimas ir dalyvavimas (jame)	Segregacija (švietime)
Lietuva	70.5	31.9
ES	75.5	54.5

7 lentelė. Lyčių lygybės indeksas 2025 m.: žinių domenas. Šaltinis: EIGE.

Rodiklis	Moterys	Vyrai
Aukštojo mokslo absolventai (kiekis) (proc.)	71	53
Asmenys, dalyvaujantys pradiniam profesiniame švietime ir mokyme (proc.)	16	24
Švietimo, sveikatos ir gerovės, humanitarinių mokslų ir meno aukštojo mokslo studentai (kiekis) (proc.)	81	19
STEM (mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos) sričių studentai (kiekis) (proc.)	30	70

8 lentelė. Lyčių lygybės indeksas 2025 m.: žinių domeno rodikliai Lietuvoje. Šaltinis: EIGE.

2.1.4. Laiko domenas

Laiko sritis matuoja lyčių nelygybę paskirstant laiką, praleistą atliekant priežiūros ir namų ruošos darbus bei socialinę veiklą. Sritis vertinama atsižvelgiant į dvi potemes – „Priežiūros veiklos“ ir „Socialinė veikla“. Svarbu toliau plėtoti priemones, padedančias skatinti darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą bei mažinti nemokamo priežiūros darbo našumą, tenkančią daugiausia moterims.

Lietuvoje išlieka didelis atotrūkis tarp moterų ir vyrų, besidalijančių priežiūros ir vaikų priežiūros pareigomis. Taip pat Lietuvos moterys vis dar linkusios skirti šeimos poreikiams daugiau laiko nei vyrai. Lietuvoje 27 proc. daugiau moterų nei vyrų kasdien atlieka namų ruošos darbus.⁷

Be kita ko, ryškėja, kad Lietuvoje vyrai skiria daugiau laiko laisvalaikiui ir savanoriškai, labdaros ar politinei veiklai.

	Priežiūros veiklos	Socialinė veikla
Lietuva	60.3	66.5
ES	78.7	59.7

9 lentelė. Lyčių lygybės indeksas 2025 m.: laiko domenas. Šaltinis: EIGE.

⁷ [Lithuania | Time | 2025 | Gender Equality Index | European Institute for Gender Equality](#)

Rodiklis	Moterys	Vyrai
Asmenys, užsiimantys neformalia vaikų (0–11 m.) priežiūra daugiau nei 35 valandas per savaitę (proc.)	37	25
Asmenys, užsiimantys neformalia ilgalaikė priežiūra daugiau nei 20 valandų per savaitę (proc.)	22	13
Asmenys, kurie kasdien atlieka namų ruošos darbus (proc.)	60	33
Asmenys, per savaitę skiriantys laiko laisvalaikiui (proc.)	32	44
Asmenys, dalyvaujantys savanoriškoje, labdaros ar politinėje veikloje, bent kartą per savaitę (proc.)	7	11

10 lentelė. Lyčių lygybės indeksas 2025 m.: laiko domeno rodikliai Lietuvoje. Šaltinis: EIGE.

2.1.5. Galios domenai

Galios sritis matuoja lyčių lygybę sprendimų priėmimo pozicijose politinėje, ekonominėje ir socialinėje srityse. Sritis vertinama atsižvelgiant į tris potemes – „Politinė galia“, „Ekonominė galia“ ir „Socialinė galia“. Matomas nepakankamas moterų atstovavimas sprendimų priėmimo ir einant aukščiausias pareigas. Išlaikoma aktualu toliau vykdyti priemones, skirtas moterų įgalinimui dalyvauti sprendimų priėmimo ir įgalinant moteris užimti aukštesnes pozicijas. Taip pat svarbu plėsti nuolat renkamų statistinių duomenų, susijusių su moterų skaičiumi vadovaujančiose pozicijose, apimtį.⁸

	Politinė galia	Ekonominė galia	Socialinė galia
Lietuva	48.5	33.4	25.6
ES	62.6	57.6	64.0

11 lentelė. Lyčių lygybės indeksas 2025 m.: galios domenai. Šaltinis: EIGE.

Rodiklis	Moterys	Vyrai
Ministrų dalis (proc.)	44	56
Parlamento narių dalis (proc.)	30	70
Vietos savivaldos institucijų narių dalis (proc.)	32	68

⁸ [Lithuania | Power | 2025 | Gender Equality Index | European Institute for Gender Equality](#)

Didžiausių kotiruojamų bendrovių valdybos narių dalis (proc.)	28	72
Nacionalinių olimpinių sporto organizacijų aukščiausių sprendimus priimančių organų narių dalis (proc.)	23	77

12 lentelė. Lyčių lygybės indeksas 2025 m.: galios domeno rodikliai Lietuvoje. Šaltinis: EIGE.

2.1.6. Sveikatos domenas

Sveikatos domenas matuoja lyčių lygybę dvejais su sveikata susijusiais aspektais: sveikatos būklė ir elgsena. Lietuvoje daug mažiau asmenų vertina savo sveikatą gerai ar labai gerai: 45 proc. moterų ir 55 proc. vyrų, kai ES vidurkis – 66 proc. moterų ir 71 proc. vyrų. Žymiai daugiau vyrų nei moterų turi žalingų įpročių.⁷ Tikslinga toliau vykdyti tikslines priemones, skirtas prevencijos vykdymui bei atliepti moterų ir vyrų sveikatos specifinius poreikius. Pastebėtina, kad aktualumo nepraranda, prisidedančios prie vyrų (psichologinės) sveikatos gerinimo.⁹

	(Sveikatos) Būklė	Elgsena
Lietuva	82.0	77.7
ES	91.5	77.8

13 lentelė. Lyčių lygybės indeksas 2025 m.: sveikatos domenas. Šaltinis: EIGE.

Rodiklis	Moterys	Vyrai
Kaip asmuo suvokia savo sveikatos būklę, gera ar labai gera (proc.)	45	55
Sveiki gyvenimo metai sulaukus 65 metų nuo bendros gyvenimo trukmės (proc.)	37	46
Nerūkantys ir alkoholiu nepiktnaudžiaujantys žmonės (proc.)	82	52
Asmenys, užsiimantys fizine veikla ir (arba) vartojantys vaisių ir daržovių (proc.)	31	34

14 lentelė. Lyčių lygybės indeksas 2025 m.: sveikatos domeno rodikliai Lietuvoje. Šaltinis: EIGE.

⁹ [Lithuania | Health | 2025 | Gender Equality Index | European Institute for Gender Equality](#)

2.2. Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indeksas

Asmuo su negalia turi lygias teises su kitais asmenimis įgyvendinti visas žmogaus teises ir naudotis savo laisvėmis. Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos bendradarbiaudamos su asmeniu su negalia, jo artimaisiais ir nevyriausybinėmis organizacijomis siekia, kad būtų užtikrinta kompleksiskai teikiama pagalba nuo ankstyvosios intervencijos iki bendruomenėje teikiamų paslaugų ir pagalbos.

Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indeksas (toliau – GKI) yra šalies mastu skaičiuojamas indeksas, remiantis kiekybiniais rodikliais, kurie yra reikšmingi asmenų su negalia gyvenimo kokybei. Indeksas apskaičiuojamas pasitelkiant pagrindinius aspektus, turinčius įtakos asmenų su negalia gyvenimo kokybei: asmenų su negalia poreikių tenkinimo rodiklius, fizinės ir informacinės aplinkos prieinamumo rodiklius, asmenų su negalia užimtumo ir dalyvavimo kultūros ir sporto veiklose rodiklius, asmenų su negalia teisių gynimo bei socialinio aktyvumo rodiklius.

Analizuojant kiekvieną GKI rodiklį (ar rodiklių grupes) atskirai, galima vertinti asmenų su negalia situaciją tam tikrose jų gyvenimo srityse.

Lyginant su 2023m., galima pastebėti reikšmingą GKI augimą 2024 m. (73,22 balo), o GKI augimui įtakos turėjo nauji skaičiavimo rodikliai, tokie kaip vartotojų, turinčių negalią, patenkintų prekių ir paslaugų pritaikymu asmenims su negalia, dalis proc. (2024 m. 14 proc.), didesnis asmenų su negalia užimtumo darbo rinkoje procentas, didesnis asmenų, pasinaudojusių integracijos priemonėmis skaičius, padidėjęs viešosios informacijos priemonėse teikiamų paslaugų (titruotų laidų, laidų su gestų kalbos vertimu, audiovizualiniu įgarsinimu ir pan.) prieinamumas. Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie LR SADM (toliau – ANTA) informavo, kad fizinės infrastruktūros prieinamumo indeksas 2024 m. siekė 39,88 proc, o informacijos pritaikymo asmenims su negalia poreikiams indeksas – 37,51 proc., o fizinės ir informacinės aplinkos prieinamumo asmenims su negalia lygio rodiklis 2024 m. siekė 55,09 proc.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2025 m. pabaigoje šalyje gyveno apie 268,6 tūkst. asmenų su negalia, t. y. 9,3 proc. visų Lietuvos gyventojų, iš jų apie – 19,5 tūkst. vaikų su negalia, 151,9 tūkst. darbingo amžiaus asmenys su negalia ir 97,1 tūkst. 65 metų ir vyresnio amžiaus asmenys su negalia. Palyginti su 2024 m., asmenų su negalia skaičius padidėjo apie 16 proc. Daugiausia didėjo pensinio amžiaus asmenų su negalia (daugiau nei 30 tūkst.), tačiau darbingo amžiaus asmenų, kurie sudaro didžiąją dalį asmenų su negalia (2024 m. apie 57 proc.), skaičius išlieka stabilus. Detalesnę statistinę informaciją apie asmenis su negalia pagal amžių, lytį, negalios sunkumą, gyvenamąją vietą galima rasti čia: [Statistika apie negalią - Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija](#)

Nuo 2024 m. sausio 1 d. pradėta įgyvendinti Negalios reforma. Per 2025 m. į ANTA kreipėsi apie 118 tūkst. asmenų, buvo priimti 8 182 sprendimai nustatyti neįgalumo lygį (vaikams), 94 202 sprendimai nustatyti dalyvumo lygį (darbingo amžiaus ir pensinio amžiaus asmenims), 86 582 sprendimai nustatyti individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikį. Sukurta „Vieno langelio principu“ veikianti pagalbos žmonėms su negalia sistema, įteisinant pagalbos koordinavimo metodą, kai asmeniui kreipiantis dėl negalios vertinimo, tuo pačiu įvertinamas asmens pagalbos poreikis ir kartu su asmeniu sudaromas individualus asmens pagalbos planas, numatant asmeniui reikalingas pagalbos priemonės ir /ar paslaugas. Per 2025 m. individualus pagalbos planas buvo sudarytas 14 810 asmenų, o tai įtakoją asmenų su negalia, pasinaudojusių jų dalyvumą didinančiomis priemonėmis, skirtomis jų socialinei atskirčiai mažinti, skaičiaus didėjimą 1,4 procento.

Skiriant valstybės biudžeto dotacijas, 2025 m. asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkcija buvo vykdoma visose savivaldybėse. Funkcijos tikslas – koordinuoti asmenų su negalia socialinės integracijos politikos ir asmenų su negalia teisių, nustatytų tarptautiniuose dokumentuose, kuriuos Lietuvos Respublika yra ratifikavusi ar kitaip prie jų prisijungusi, ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose, įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje ir stiprinti valstybės ir savivaldybės institucijų bei įstaigų, dirbančių asmenų su negalia socialinės integracijos politikos srityje, bendradarbiavimą.

Metai	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
GKI reikšmė	49,88	43,89	44,53	45,22	48,76	49,26	52	52,34	52,07	52,54	57,84	73,22	GKI bus žinomas 2025 m. liepos mėnesį.

15 lentelė. Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indeksas. ***2025 m. GKI bus patikslintas 2025 m. liepos mėnesį.** Šaltinis: ANTA.

2.3. Pažangos priemonių, prisidedančių prie horizontaliojo principo „Lygios galimybės visiems“, kiekybinė informacija

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija nuolat stebi pažangos priemonių, prisidedančių prie HP LGV būklę. 2025 m. kovo 10 d. duomenimis (tik pagal patvirtintas plėtros programas):

- Patvirtintose plėtros programose yra 193 pažangos priemonė. 96 iš jų prisideda prie HP LGV.

Informacija pagal ministerijas:

	Viso pažangos priemonių	Prisideda prie HP LGV	Iš prisidedančių prie HP LGV patvirtinta
Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	17	13	10
Ekonomikos ir inovacijų ministerija	14	11	11
Kultūros ministerija	10	4	3
Sveikatos apsaugos ministerija	6	5	5
Teisingumo ministerija	17	6	3
Finansų ministerija	6	1	0
Užsienio reikalų ministerija	3	2	1
Aplinkos ministerija	14	5	5
Žemės ūkio ministerija	9	2	1
Vidaus reikalų ministerija	14	7	7
Susisiekimo ministerija	13	13	10
Energetikos ministerija	18	0	0
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	52	27	19

16 lentelė. Kiekybinė pažangos priemonių informacija. Šaltinis: SADM.

2.4. Kita kiekybinė informacija

Toliau pateikiama kiekybinė informacija, kuri padeda suprasti lygių galimybių padėtį Lietuvoje, įskaitant Europos ir pasaulio kontekstą.

2.4.1. *Rainbow Europe* indeksas (LGBT+ asmenų teisių užtikrinimas)

ILGA-Europe organizacijos sudaromame metiniame indekse Lietuva 2025 m. surinko 24,09 proc. ir yra 36 vietoje iš 49 Europos valstybių.¹⁰ Pagrindiniu iššūkiu išlieka LGBTI asmenų šeimos teisių pripažinimas, apsauga bei lyties keitimo procedūrų reglamentavimas ir teisinis lyties pripažinimas.

	Lietuva (proc.)	ES vidurkis (proc.)	Visų Europos valstybių vidurkis (proc.)
Bendras įvertinimas	24,09	51,13	41,85
Lygybė ir nediskriminavimas	26,48	51,48	44,53
Šeima	0	56,74	42,57
Neapykantos nusikaltimai ir neapykantos kalba	23,17	42,45	33,83
Teisinės lyties pripažinimas	26,29	50,06	40,15
Tarplyčių asmenų teisės	0	9,63	6,33
Pilietinės visuomenė	100	91,36	83,45
Prieglobstis	0	42,59	31,97

17 lentelė. *Rainbow Europe* indeksas 2025. Šaltinis: rainbow-europe.org

2.4.2. *Trans Rights* žemėlapis (Translyčių asmenų teisių užtikrinimas)

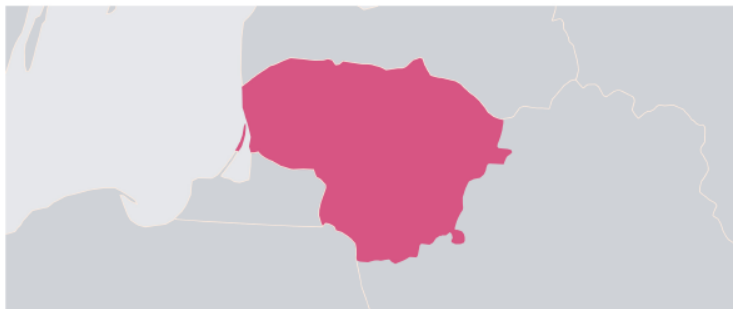
Trangender Europe sudaromame žemėlapyje ir indekse šiuo metu Lietuva surenka 5 balus iš 32 galimų. Pagrindiniu iššūkiu tampa prieglobstis ir nediskriminavimas lytinės tapatybės pagrindu.¹¹

¹⁰ Žr. [Rainbow Map](#)

¹¹ Žr. <https://transrightsmap.tgeu.org/home/>

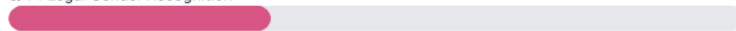
Lithuania

5/32 indicators met

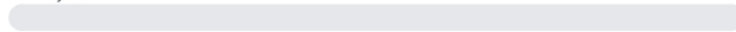

Overview

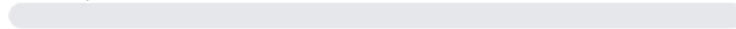
5/14 Legal Gender Recognition

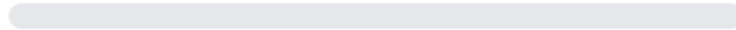
0/3 Asylum

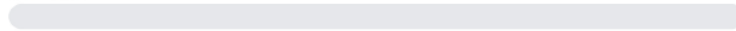
0/3 Hate Speech / Crime

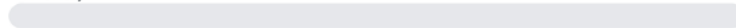
0/8 Non-Discrimination

0/2 Health

0/2 Family

4 paveikslėlis. *Trans rights* žemėlapis. Šaltinis: transrightsmap.tgeu.org.

2.4.3. Pasaulinis lyčių atotrūkio indeksas

2025 m. Pasaulio ekonomikos forumo sudaromame Pasauliniame lyčių atotrūkio indekse¹² Lietuva užima 19 vietą iš 148 valstybių su 0.783 balo iš 1 galimo balo. Nuo 2024 m. indeksas sumažėjo per 0.010 balo, o Lietuva nukrito aštuoniomis pozicijomis žemyn (iš 11 vietos į 19 vietą). Geriausius rezultatus pasiekė Islandija, Suomija, Norvegija, Jungtinė Karalystė ir Naujoji Zelandija.

¹² [WEF GGGR 2025.pdf](#)

Rank	Economy	Score		Score change from	Rank change from
		0–1, 1=parity		2024	2024
1	Iceland	0.926		-0.010	-
2	Finland	0.879		0.004	-
3	Norway	0.863		-0.012	-
4	United Kingdom	0.838		0.049	+10
5	New Zealand	0.827		-0.008	-1
6	Sweden	0.817		0.001	-1
7	Republic of Moldova	0.813		0.023	+6
8	Namibia	0.811		0.006	-
9	Germany	0.803		-0.006	-2
10	Ireland	0.801		-0.001	-1
11	Estonia	0.799		0.025	+18
12	Spain	0.797		0.000	-2
13	Australia	0.792		0.012	+11
14	Denmark	0.791		0.002	+1
15	Barbados	0.786		0.013	+16
16	Costa Rica	0.786		0.000	+3
17	Switzerland	0.785		0.000	+3
18	Nicaragua	0.783		-0.028	-12
19	Lithuania	0.783		-0.010	-8
20	Philippines	0.781		0.002	+5
21	Latvia	0.778		0.005	+9
22	Chile	0.777		-0.005	-1
23	Mexico	0.776		0.008	+10
24	Bangladesh	0.775		0.086	+75
25	Ecuador	0.774		-0.014	-9

5 paveikslėlis. Pasaulinio lyčių atotrūkio indeksas 2025. Šaltinis: Pasaulio ekonomikos forumas.

2.4.4. Lygių galimybių kontrolieriaus (tarnybos) veikla

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos (toliau – LGKT) duomenimis¹³ 2025 m. gauta 420 skundų, 877 kartus konsultuotasi raštu (80 kartų socialiniame tinkle „Facebook“), 707 kartus – telefonu, 13 kartų – gyvai Tarnybos patalpose.

2025 m., kaip ir 2024 m., dažniausiai kreiptasi dėl klausimų, susijusių su lyties (2025 m. kreiptasi 595 kartus, 2024 m. – 536), negalios (2025 m. kreiptasi 456, 2024 m. – 385) ir amžiaus (2025 m. kreiptasi 327 kartus, 2024 m. – 383) pagrindais.

2025 m. kreipimaisi pagal sritis:

- valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiklos sritis – 269 (243 2024 m.);
- darbo santykių sritis – 560 (370 2024 m.);
- švietimo, mokslo ir studijų sritis – 106 (100 2024 m.);
- vartotojų teisių apsaugos sritis – 510 (607 2024 m.);

¹³ Šioje ataskaitoje naudojami ne oficialūs duomenys.

- organizacijų ir asociacijų veiklos sritis – 18 (14 2024 m.);
- lygių galimybių integravimas – 90 (136 2024 m.);
- diskriminacijos prevencija – 49 (68 2024 m.);
- komunikacija – 35 (31 2024 m.);
- žiniasklaidos užklausa – 182 (181 2024 m.);
- veiklos administravimas – 36 (20 2024 m.);
- kompetencijai nepriskirtos sritys – 367 (200 2024 m.).

Pagal diskriminacijos pagrindus:

	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.
Lytis	242	203	377	511	530	595
Rasė, tautybė, pilietybė, kalba, kilmė ir etninė priklausomybė	85	151	178	253	899	608
Socialinė padėtis	30	51	106	281	280	228
Tikėjimas, įsitikinimai ir pažiūros, religija	23	40	41	159	416	294
Amžius	121	110	124	351	383	327
Negalia	123	125	361	406	385	456
Lytinė orientacija	20	49	36	158	147	113
Lytinė tapatybė	–	–	–	–	–	7
Kompetencijai nepriskirti tapatybės požymiai	–	–	358	334	462	520

18 lentelė. Kreipimų skaičius pagal diskriminacijos pagrindus. Šaltinis: LGKT.

LGKT 2025 m. taip pat atliko šiuos tyrimus ir apklausas:

- Translyčių asmenų patirtys darbo santykiuose: iššūkiai ir perspektyvos.¹⁴
- Seksualinis priekabiavimas Lietuvoje.¹⁵
- Lyčių stereotipai ir smurtas artimoje aplinkoje Lietuvoje.¹⁶

¹⁴ [translyciu-asmenu-patirtys-darbo-santykiuose-issukiai-ir-perspektyvos-2025.pdf](#)

¹⁵ [Diskriminacijos prevencija ir lygių galimybių užtikrinimas darbovietėje](#)

¹⁶ [Lygybė](#)

- Būsto nuomos rinka: Lietuvoje gyvenančių užsieniečių situacijos analizė.¹⁷

2.4.5. Neapykantos nusikaltimai ir neapykantos kalba

Vertinant neapykantos nusikaltimų ir neapykantos kalbos situaciją Lietuvoje, paminėti šie 2025 m. Lietuvoje ir Europos Sąjungoje atlikti sociologiniai tyrimai:

1. Lietuvos gyventojų apklausa apie nuostatas įvairių socialinių, etninių, religinių ir migrantų grupių ir jų integracijos priemonių atžvilgiu (2025 m. gegužė)¹⁸

Tyrimo rezultatai:

- Romai išlieka labiausiai stigmatizuojama grupė Lietuvoje.
- Išaugo nenoras gyventi kaimynystėje ir dirbti vienoje darbovietėje su migrantais iš Rusijos ir Baltarusijos.

	su migrantais iš Rusijos		su migrantais iš Baltarusijos	
	2023 m.	2025 m.	2023 m.	2025 m.
Nenorėtų gyventi kaimynystėje, proc.	35	42	18	23
Nenorėtų dirbti vienoje darbovietėje, proc.	26	39	12	20

19 lentelė. Nenoras gyventi kaimynystėje. Šaltinis: LSMC Sociologijos institutas ir Diversity Development Group.

- 2025 m. pirmą kartą į tyrimą buvo įtraukti migrantai iš Centrinės Azijos (Tadžikijos, Kirgizijos, Uzbekijos) – šios grupės atstovai iš karto pateko tarp vieną didžiausių socialinių distancijų patiriančių grupių: nenorėtų gyventi kaimynystėje – 43 proc.; nenorėtų dirbti vienoje darbovietėje – 32 proc.
- Neigiamos nuostatos romų ir migrantų iš Centrinės Azijos atžvilgiu dažniau pasitaiko tarp didmiesčių gyventojų.
- Palankesnės nuostatos homoseksualių asmenų atžvilgiu dažniau pasitaiko tarp jaunimo, moterų ir didmiesčių gyventojų.
- Santykinai teigiamas poslinkis vertinant migrantų dalyvavimą darbo rinkoje: gyventojų požiūris į darbo migrantus ir lygias galimybes darbo aplinkoje tampa kiek palankesnis.

¹⁷ [Lygybė](#)

¹⁸ [Visuomenės nuostatos-2025-v15-ISORINIS.pdf](#)

2. Eurobarometro tyrimas „Antisemitizmo suvokimas“ (2025 m. lapkritis)¹⁹

Tyrimo rezultatai:

	2018 m.		2025 m.	
	Lietuvos gyventojai, proc.	ES, proc.	Lietuvos gyventojai, proc.	ES, proc.
Mano, kad antisemitizmas jų šalyje yra problema	20	50	35	55
Mano, kad per paskutiniuosius penkerius metus antisemitizmas jų šalyje išaugo	6		14	47
Mano, kad problema jų šalyje yra:				
– antisemitiniai užrašai ir vandalizmas ant žydų pastatų ar įstaigų	23	51	43	61
– žydų kapinių išniekinimas	30	50	43	59
– antisemitizmas internete, įskaitant socialinius tinklus	21	51	37	61
Mano, kad per pastaruosius 5 metus antisemitizmas jų šalyje sustiprėjo	6	36	14	47
Žino, kad jų šalis turi įstatymą, nustatantį baudžiamąją atsakomybę už				
– smurto ir neapykantos prieš žydų tautybės asmenis kurstymą	43	61	62	66
– holokausto neigimą	28	42	51	52

20 lentelė. Antisemitizmo suvokimas. Šaltinis: Eurobarometras.

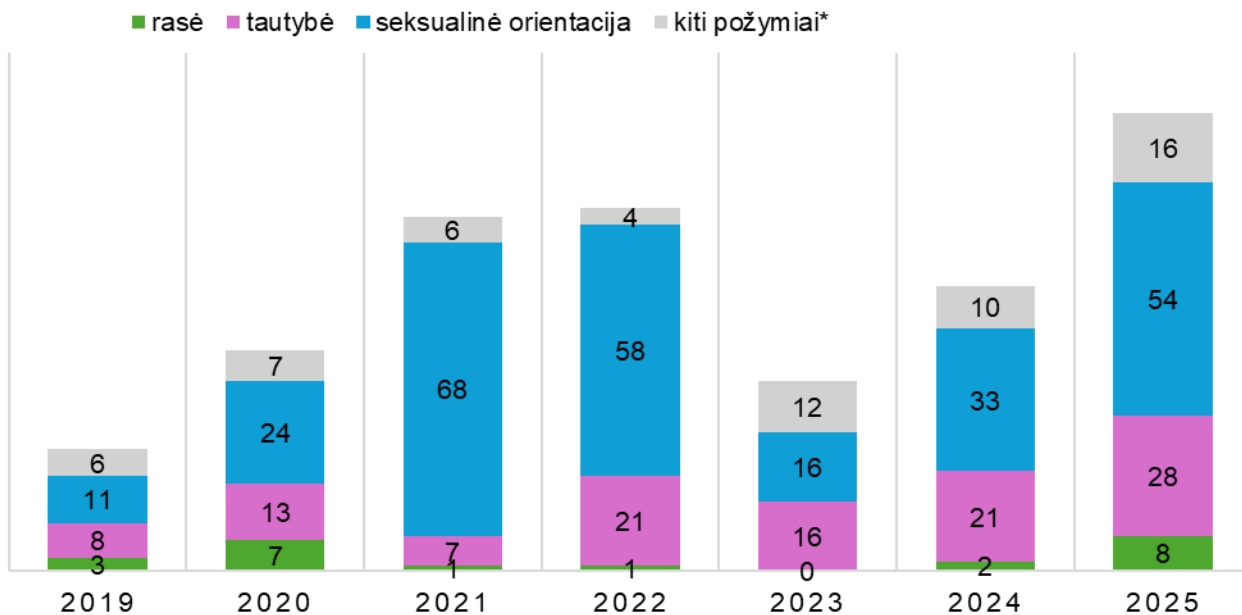
Nusikalstamų veikų žinybinio registro ir Lietuvos teismų informacinės sistemos (LITEKO) duomenys rodo, kad **2025 m. pagal BK 170 straipsnį „Kurstymas prieš bet kokios tautos, rasės, etninę, religinę ar kitokią žmonių grupę“** užregistruotų nusikaltimų skaičius, palyginti su 2024 m., padidėjo nuo 66 iki 106 nusikaltimų arba 61 proc.;

- o daugumą nusikaltimų (89 proc.), kaip ir 2020–2024 m., sudarė nusikaltimai elektroninėje erdvėje;
- o kaip ir 2022–2024 m., dažniausiai pažeidžiami saugomi bruožai – seksualinė orientacija ir tautybės (atitinkamai 54 ir 28 nusikaltimai);
- o nustatyti 52 įtariamieji (2024 m. – 33);
- o bylos dėl 30 nusikaltimų perduotos teismui (2024 m. – 22);
- o be to, ikiteisminis tyrimas dar dėl 19-os nusikaltimų buvo nutrauktas, nustačius įtariamąjį ir jį perdavus asmeniui, kuris vertas teismo pasitikėjimo, pagal laidavimą (2024 m. – 11);

¹⁹ [Perceptions of antisemitism - January 2026 - - Eurobarometer survey](#)

- o pirmosios instancijos teismuose, baigus nagrinėti 29 bylas, nuteisti 27 asmenys (2023 m. – atitinkamai 21 ir 15).

Pagal BK 170 straipsnį „Kurstymas prieš bet kokios tautos, rasės, etninę, religinę ar kitokią žmonių grupę“ užregistruoti nusikaltimai, atsižvelgiant į motyvo požymį (saugomą bruožą)

6 paveikslėlis. Nusikalstamų veikų žinybinio registro duomenys. Šaltinis: Vidaus reikalų ministerija.

*** kiti požymiai:**

2020 m.: 3 – tikėjimas; 2 – įsitikinimai ar pažiūros; 1 – kilmė; 1 – nepažymėtas.

2021 m.: 1 – tikėjimas; 2 – įsitikinimai ar pažiūros; 3 – socialinė padėtis.

2022 m.: 3 – įsitikinimai ar pažiūros; 1 – amžius.

2023 m.: 6 – įsitikinimai ar pažiūros; 2 – socialinė padėtis (teisėjai, vaiko teisių apsaugos specialistai); 1 – lytis (+musulmonai); 3 – nepažymėta (techninė klaida).

2024 m.: 3 – įsitikinimai ar pažiūros; 2 – socialinė padėtis; 2 – lytis; 2 – kalba (rusų k.); 1 – amžius (vaikai).

2025 m.: 2 – tikėjimas; 7 – įsitikinimai ar pažiūros; 3 – socialinė padėtis; 1 – lytis; 3 – negalia.

Iš nusikaltimų, užregistruotų pagal BK 170 str., 14 buvo susiję su žydų tautybe, o 7 – su ukrainiečių tautybe.

Pažymėtina, jog yra įgyvendinamas Lygių galimybių įgyvendinimo 2024 – 2026 metų veiksmų planas, kuris buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. liepos 28 d. įsakymu. Šio Lygių galimybių įgyvendinimo 2024 – 2026 metų veiksmų plano paskirtis - ugdyti pagarbą žmogui,

užtikrinti teisės aktų, nustatančių nediskriminavimo ir lygių galimybių principus, nuostatų įgyvendinimą, didinti visuomenės teisinį sąmoningumą, supratingumą dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos ar įsitikinimų, pažiūrų, amžiaus, seksualinės orientacijos, negalios, sveikatos būklės, etninės priklausomybės ir kitų diskriminacijos pagrindų, informuoti visuomenę apie vykdomas lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo priemones, stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą lygių galimybių srityje.

Veiksmų plane nustatytas uždavinys – vykdyti neapykantos kalbos ir neapykantos nusikaltimų prevencijos priemones, siekiant mažinti šių reiškinį skaičių. Šiame kontekste paminėtina, jog SADM įgyvendindama priemonę atrankos konkurso būdu finansuoti Nevyriausybinų organizacijų projektą, skirtą lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo priemonėms įgyvendinti 2025 metais, finansavo Baltijos regiono romų asociacijos projektą „Lygybės indeksas - lygybė ir įtrauktis savivaldos paslaugų kontekste“. Veiklos buvo orientuotos į romų bendruomenės patiriamą diskriminaciją, ypač savivaldybių teikiamų viešųjų paslaugų srityje, siekiant identifikuoti netiesioginės diskriminacijos apraiškas ir stiprinti institucijų gebėjimą užtikrinti lygiavertį aptarnavimą. Iš viso veiklose dalyvavo 480 asmenų iš 60 savivaldybių, o įgyvendinimo procesas apėmė plataus spektro tikslines grupes – švietimo, socialinės apsaugos, teisėsaugos, kultūros ir sveikatos priežiūros specialistus. Surengti penki teminiai informaciniai renginiai, kuriuose aptartos romų diskriminacijos formos, aptarnavimo kokybės iššūkiai ir įtrauktis stiprinimo priemonės. Parengtas reprezentatyvus tyrimas „Lygios teisės ir įtrauktis savivaldybių teikiamų viešųjų paslaugų kontekste“, atskleidęs netiesioginės diskriminacijos tendencijas ir romų bendruomenės patiriamus barjerus. Projekto metu taip pat įvyko viešas renginys „Lygybės indeksas“, skirtas pristatyti tyrimo rezultatus ir aptarti diskriminacijos, rasizmo bei ksenofobijos mažinimo priemones viešajame sektoriuje. Projekto vykdytojas pateikė ne mažiau kaip penkias rekomendacijas kompetentingoms institucijoms ir surengė šešis advokacijos susitikimus, kuriuose aptartos romų įtrauktis stiprinimo galimybės. Į veiklas buvo įtraukti du partneriai – Dirbančių neįgaliųjų asociacija ir VšĮ Socialinių iniciatyvų centras „Atvirasis ratas“, prisidėję prie projekto turinio ir įgyvendinimo kokybės.

Bendradarbiaujant su Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba inicijuotas informacinės sistemos kovojant su neapykantos kalba internete atnaujinimas, taip siekiant sumažinti neapykantos kalbos apraiškų viešojoje erdvėje. Atsižvelgiant į tai, kad neapykantos kalbos apraiškų viešojoje erdvėje nemažėja, poreikis apsaugoti pažeidžiamas asmenų grupes nuo šių veikų, nukreiptų prieš žmonių lygiateisiškumą, išlieka itin aktualus. Šio poreikio patenkinimas neturint automatizuotų sistemų, skirtų neapykantos kalbos apraiškų paieškai ir fiksavimui viešojoje erdvėje, ypač socialiniuose tinkluose, yra labai ribotas. Sistemos atnaujinimo darbai yra nuosekliai įgyvendinami, 2026 metais numatytas sukurtos sistemos testavimas ir visaverčio veikimo pradžia.

2.4.6. Smurtas artimoje aplinkoje bei smurtas dėl lyties

2025 m. bendromis įvairių institucijų pastangomis toliau stiprinta sistema, kuri iš esmės mažina bet kokią toleranciją smurtui artimoje aplinkoje, padeda apsaugoti į smurtinę aplinką patekusius žmones. Atlikus pavojaus rizikos vertinimą, 2025 m. skirta daugiau kaip 18 tūkst. apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje orderių. Kryptingai stiprinama pagalba nuo smurto artimoje aplinkoje nukentėjusiems ar šio smurto pavojų patiriantiems asmenims. Šiuo metu Lietuvoje veikia 23 organizacijos, galinčios teikti specializuotą kompleksinę pagalbą smurto aukoms visoje Lietuvos teritorijoje. 2025 m. specializuotą kompleksinę pagalbą gavo daugiau nei 23 tūkst. asmenų.

Taip pat, parengta ir įgyvendinta viešinimo kampanija²⁰, skirta smurto artimoje aplinkoje smurto atpažinimo stiprinimui, transliacijos užtikrintos televizijoje, lrt.lt, LRT radijuje, didžiųjų miestų viešojo transporto ekranuose, taip pat, savivaldybių ekranuose, įvairių valstybinių bei nevyriausybinių organizacijų socialiniuose tinkluose ir pan. Paruošta, atspausdinta ir per savivaldybių administracijas dalinama informacinė medžiaga apie smurtą artimoje aplinkoje, jo formų atpažinimą bei nukreipimą į pagalbos sistemą. Informacija platinama tiek lietuvių, tiek užsienio kalbomis, bendradarbiaujama su Priėmimo ir integracijos agentūra.

Reguliariai renkama statistika ir informacija, susijusi su savivaldybių administracijų ir joms pavaldžių įstaigų ir institucijų patiriamais iššūkiais, kylančiais klausimais įgyvendinant Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymą (pvz.: teikiant socialines paslaugas ar vykdant prevencines priemones). Gauta informacija yra analizuojama ir atsižvelgiant į ją yra teikiama metodinė pagalba savivaldybių administracijoms bei joms pavaldžioms įstaigoms ir institucijoms. Kiekvienoje savivaldybėje veikia smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisija (toliau – SAAPK). Reguliariai vykdytas SAAPK metodinis koordinavimas ir konsultavimas: teiktos individualios konsultacijos komisijų atstovams, organizuoti tarpinstituciniai pasitarimai, edukaciniai renginiai, gerųjų patirčių pasidalijimo renginiai.

Smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijų veiklai stebėti ir vertinti sukurtas į(si)vertinimo įrankis. 2025 metais savivaldybėms pristatyta Komisijų įsivertinimo metodika, patvirtinta 2024 m. spalio 24 d. ministro įsakymu. Metodika yra skirta Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo 7 straipsnyje numatytų savivaldybių smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijų funkcijų kokybiškam įgyvendinimui įvertinti. Visos 60 savivaldybių pateikė įsivertinimą už 2024 metus, atlikta gautų duomenų suvestinė. Toks įrankis padeda matyti kokia padėtis ir į(si)vertinti, kur yra didžiausi iššūkiai, kur reikia daugiausiai pagalbos, galbūt kažkur reikia tam tikrų pakeitimų, kur reikia metodinės pagalbos ir panašiai. Taip pat matome ir galimybę dalintis geraisiais pavyzdžiais. Pratimą planuojama atlikti kas 2 metus, taip bus galima stebėti pokytį

²⁰ [Kaip atpažinti smurtą ir kur kreiptis pagalbos](#)

ir imtis reikiamų veiksmų teikiant metodinę pagalbą, konsultuojant, patariant arba keičiant nepasiteisinsią tvarką.

SADM kasmet vykdo savivaldybių konferencijas lygių galimybių, moterų ir vyrų lygybės, apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje temomis, kur atsakingi savivaldybių asmenys gali kelti savo kompetencijas ir dalintis gera praktika. 2025 m. konferencijos metu įvyko ir savivaldybių apdovanojimai. Nominacijas gavo 12 savivaldybių, už iniciatyvas LG, LL arba SAA srityse. Nominacijos buvo renkamos už konkrečias iniciatyvas ir priemones, kurias savivaldybė įgyvendina/finansuoja, kurios yra virš ANSAA, LG ir LL įstatymų įgyvendinimo prievolės arba už pavyzdinį darbą, kaip sėkmingai yra įgyvendinami įstatymai.

Nuo 2024 m. vykdomas projektas „Koordinatorių modelio išbandymas ir lyčių lygybės politikos stiprinimas“ buvo skirtas sistemingai stiprinti lygių galimybių, moterų ir vyrų lygybės bei apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje politikos įgyvendinimą savivaldybių lygmeniu.

Projektas apima šias pagrindines veiklas:

- lygių galimybių ir lyčių lygybės koordinatorių modelio išbandymą bei jų kompetencijų ugdymą;
- savivaldybių politinio ir administracinio lygmens vadovų bei darbuotojų kompetencijų stiprinimą;
- komunikacines kampanijas, nukreiptas į lyčių stereotipų mažinimą.

„Koordinatorių modelio išbandymas ir tęstinis koordinatorių veiklos palaikymas“ buvo įgyvendinama 18 mėnesių. Šis pilotas pasibaigė 2025 m. rugsėjo mėnesį, tačiau savivaldybės yra įsipareigojusios tęsti veiklas ir jas tęsia. Keturiuose iš penkių savivaldybių lygių galimybių koordinatoriaus etatas išlaikytas ir dabar finansuojamas savivaldybės biudžeto lėšomis, vienoje savivaldybėje funkcijos perskirstytos dviem administracijos darbuotojams.

Projektui įgyvendinti iš 28 paraiškas pateikusių savivaldybių buvo atrinkti penki partneriai, kuriuose buvo įdarbintos lygių galimybių koordinatorės: Jonavos rajono savivaldybės administracija; Klaipėdos rajono savivaldybės administracija; Molėtų rajono savivaldybės administracija; Panevėžio miesto savivaldybės administracija; Ukmergės rajono savivaldybės administracija.

Kiekvienoje savivaldybėje buvo pasirašyta jungtinės veiklos sutartis, kurioje buvo numatyti konkretūs veiklos uždaviniai ir rodikliai. Atsižvelgiant į savivaldybių specifiką, buvo suformuluoti penki bendrieji tikslai, orientuoti į sistemingo lygių galimybių mechanizmo sukūrimą:

- pasirengimas lygių galimybių, moterų ir vyrų lygybės bei apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje politikos formavimui ir įgyvendinimui;
- sistemingo duomenų rinkimo aktualiais pjūviais inicijavimas;
- duomenimis grįsta savivaldybės lygių galimybių situacijos analizė ir pagrindinių problemų identifikavimas;

- lygių galimybių priemonių formulavimas ir integravimas į savivaldybės strateginius dokumentus;
- priemonių įgyvendinimo stebėseną ir efektyvumo vertinimas.

Tuo tarpu savivaldybių politinio ir administracinio lygmens vadovų bei darbuotojų kompetencijų stiprinimo veiklos prasidėjo 2025 metų spalį ir vis dar vyksta, taip pat rengiamos komunikacinės kampanijos. Tikslinės grupės: savivaldybių merai ir vicemerai (savivaldybių merų pavaduotojai); savivaldybių administracijų ir pavaldžių įstaigų darbuotojai; lygių galimybių ir lyčių lygybės koordinatoriai; visuomenė.

Koordinatoriaus modelio išbandymas prisidėjo prie duomenimis grįstos lygių galimybių politikos stiprinimo savivaldybėse, leidžiančio tiksliau planuoti intervencijas ir efektyviau naudoti finansinius išteklius. Efektyvi prevencija sudaro sąlygas mažinti ilgalaikes socialines ir ekonomines smurto artimoje aplinkoje pasekmes. Projekte dalyvavusiose savivaldybėse sustiprintas institucinis atsakas į smurtą artimoje aplinkoje ir lyčių nelygybės problematiką, pagerėjo tarpžinybinis bendradarbiavimas ir NVO įtrauktis. Taip pat augo savivaldybių kaip atsakingų, pažangių ir saugių darbdavių reputacija.

Pažymėtina, kad Policijos duomenimis per 2025 m. užregistruoti 55 837 pranešimai dėl galimo smurto artimoje aplinkoje, skirti 18 697 apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje orderiai.

Pažymėtina, jog 2025 m. SKPC gavo 28 704 pranešimus iš institucijų (daugiausia iš policijos (25 327 pranešimus) apie smurtą artimoje aplinkoje patyrusius asmenis ar šio smurto pavojų patiriančius asmenis. SKPC specializuotą kompleksinę pagalbą suteikė 23 368 asmenims, iš kurių 17 729 buvo moterys, 5 531 – vyrai, 1 679 - asmenys su negalia. Dėl 2 013 asmenų atlikti ekspertiniai vertinimai SKPC atliekami gavus informacijos apie skundą dėl sprendimo skirti apsaugos nuo smurto orderį ar jo neskirti. 2025 m. pakartotinai į SKPC besikreipusių asmenų skaičius buvo 7230.²¹

Nuo 2023 m. liepos 1 d. SADM finansuoja nevyriausybinių organizacijų projektą, skirtą metodinei pagalbai teikti SKPC ir įstaigoms, siekiančioms įgyti teisę teikti specializuotą kompleksinę pagalbą. Šis metodinės pagalbos centras koordinuoja specializuotos kompleksinės pagalbos teikimo kokybės priežiūrą, stebi ir konsultuoja SKPC specializuotos kompleksinės pagalbos teikimo klausimais. 2025 m. šiam projektui skirta 75 000 Eur. 2025 m. Projekto metu metodinė pagalba suteikta 23 SKPC, kurie dalyvavo mokymuose, supervizijose, bendrose nuotolinėse konsultacijose ir (ar) pateikė klausimus elektroniniu paštu, per SKPC skirtą elektroninę platformą. surengtose 25 SKPC darbuotojų kompetencijų tobulinimo veiklose (supervizijose, konsultacijose, atvejo aptarimuose, dirbtuvėse ir kt.) iš viso dalyvavo 57 konsultantai ir psichologai iš 16 SKPC. Konsultacijos

²¹ Statistika pateikta pagal Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ataskaitas.

telefonu buvo suteiktos 532 asmenims, nukentėjusiems nuo smurto artimoje aplinkoje ar šio smurto pavojaus, konsultacijos susirašinėjant internetu (angl. chat) suteiktos 157 asmenims.

Nuo 2023 m. liepos 1 d. SADM finansuoja nevyriausybinių organizacijų projektą, kuris prisideda prie kovos su seksualiniu smurtu stiprinimo, tobulinamas sukurtas pagalbos nukentėjus nuo seksualinio smurto ar patiriant šio smurto pavojų teikimo algoritmas ir metodika. Svarbus tokio naujo instrumento (metodinio centro) uždavinys – seksualinio smurto atpažįstamumo, nepakantumo stiprinimas visuomenėje.

Metodinis centras yra:

1. parengęs pagalbos teikimo seksualinį smurtą patyrusiems asmenims ar seksualinio smurto pavojų patiriantiems asmenims metodiką ir šios pagalbos teikimo algoritmą; pateikęs rekomendacijas valstybės ir savivaldybių institucijoms bei įstaigoms dėl teikiamos pagalbos (veiklos) kryptingumo;

2. Išanalizavęs užsienio gerąją praktiką. 2025 m. į pagalbos teikimo metodiką integravo papildomus pjuvius – specifiskai įtraukiant negalios, religijos, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, lytinės orientacijos, lytinės tapatybės aspektus.

3. Suorganizavęs eilę mokymų specialistams. 2025 m. suorganizuoti 10 seksualinio smurto prevencijos mokymų, viso mokymuose dalyvavo 276 specialistai, įgyvendinant bendradarbiavimo mechanizmo parengimo veiklas suorganizuotos bei prarvestos 5 diskusijos (4 ak. val. trukmės) 5-iose savivaldybėse bei išanalizuota informacija gauta įgyvendinus šias diskusijas.

4. Sukurta ir palaikoma interneto svetainė www.prabilk.lt, kurioje talpinama kontaktinė informacija apie pagalbą, taip pat prevencinio pobūdžio informacija apie seksualinį smurtą. Nuolat vykdomas šios interneto svetainės viešinimas socialiniuose tinkluose ir kitose platformose. Visiems besikreipusiems seksualinį smurtą patyrusiems asmenims ar seksualinio smurto pavojų patiriantiems asmenims, kitiems besikreipusiems asmenims pagal poreikį suteikiamos konsultacijos paslaugų ir pagalbos gavimo klausimais (fiksuojama didėjanti besikreipiančiųjų dinamika): 2023 m. II pusmetį – 22 asmenys; 2024 m. – 56 asmenys; 2025 m. – 176 asmenys (32 elektroniniu paštu, 19 Chat programa, 125 telefonu). 2025 m. seksualinį smurtą patyrusiems asmenims, seksualinio smurto pavojų patiriantiems asmenims ar kitiems besikreipiantiems asmenims suteiktos 156 konsultacijos (28 elektroniniu paštu, 16 Chat programa, 112 telefonu) ir 20 konsultacijų suteikta specialistams, dirbantiems su seksualiniu smurtu (4 užklaustos laiškais, 3 Live chat'ais ir 13 konsultacijų telefonu). Konsultacijos teikiamos darbo dienomis telefonu, „Live Chat“ platformoje ir elektroniniu paštu (nuo 13:00 iki 17:00 val.), kur specialiai parengti konsultantai teikia informaciją apie pagalbos galimybes ir emocinį palaikymą.

2025 m. SADM iniciatyva buvo sukurta ir nacionalinėje televizijoje (LRT) ir radijuje, viešajame transporte, socialiniuose tinkluose viešinama kampanija „Patyre seksualinį smurtą? Prabilk“, skatinanti asmenis kalbėti apie savo patirtis, centro Prabilk konsultantams prabilti saugioje ir konfidencialioje erdvėje, sumažinti vienišumo

jausmą ir su konsultanto padrąsinimu kreiptis tolimesnės pagalbos. Vaizdo klipe vaizduojami žmonės, kuriuos jungia panašūs išgyvenimai – praeityje patirtas seksualinis smurtas. Vaizdo klipe skamba dalis klausimų, kurie kankina seksualinį smurtą patyrusius asmenis, tikimasi, kad dalis žmonių galės atpažinti save šiame klipe, susitapatinti ir tai juos paskatins kreiptis pagalbos.

Galiausiai, svarbu paminėti, kad aktyviai dirbama perkeliant Direktyvos (ES) 2024/1385: „2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2024/1385, dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje“ nuostatas į nacionalinę teisę. Perkeliant minėtą direktyvą, planuojama efektyvinti apsaugos ir pagalbos prieinamumą nukentėjusiems nuo smurto asmenims, išplečiant specializuotos kompleksinės pagalbos teikimą smurto dėl lyties nusikalstamų veikų atvejais, atsižvelgiant į kelias sąveikaujančias asmens ypatybes teikiant pagalbą, taip pat sustiprinti apsaugos, pagalbos bei prevencijos mechanizmus, ypatingą dėmesį skiriant seksualinio ir kibernetinio smurto apraiškoms, ir kovą su smurtu prieš moteris ir vaikus baudžiamosios teisės priemonėmis bei sukurti pagalbos linijų pasiekiamumą ES bendrai naudojamu telefono numeriu.

Taip pat, 2025 metais parengtas Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimo projektas, kurio įtvirtinamas nedarbingumas dėl smurto artimoje aplinkoje ir ligos išmoka. Tikslas - padėti asmenims, nukentėjusiems nuo smurto artimoje aplinkoje, atsigauti emociškai, susitvarkyti skubius teisinius, logistinius ir asmeninius reikalus (pvz., savo ir vaikų saugumo, būsto, teisinės pagalbos klausimus) neprarandant pajamų ir darbo. Darbuotojams, prieš kuriuos buvo panaudotas smurtas artimoje aplinkoje ir pradėtas ikiteisminis tyrimas, susijęs su smurtu artimoje aplinkoje, kartą per metus būtų suteiktos 5 laisvos kalendorinės dienos (nedarbingumas) ir būtų mokama išmoka. Asmenys teiktų prašymą per SODRA portalą ir nuo pirmosios nedarbingumo dienos gautų 77,58% savo draudžiamųjų pajamų. Tyrimai rodo, kad darbo turėjimas ir finansinė nepriklausomybė yra viena pagrindinių aplinkybių, padidinančių nukentėjusio tikimybę išeiti iš smurtinių santykių. Tai papildoma pagalbos nukentėjusiems nuo smurto artimoje aplinkoje priemonė, kuria siekiama, be kita ko, sumažinti smurto paplitimą ir pakartotinį smurtą. Panašios priemonės jau taikomos tokiose šalyse kaip Airija, Ispanija, Italija, Slovėnija.

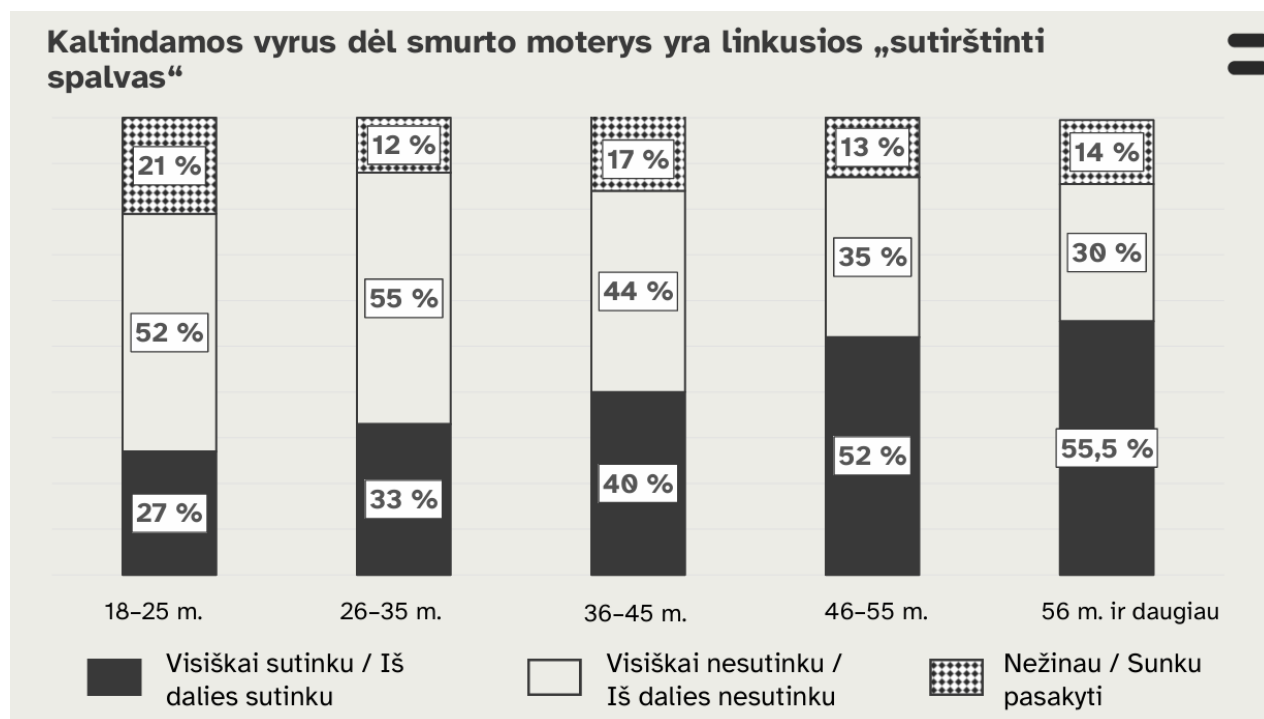
2.4.7. Visuomenės nuomonės apklausos 2025 m.

Remiantis 2025 m. LGKT užsakyму atliktu Visuomenės nuomonės ir tyrimų centras „Spinter tyrimai“ reprezentatyvia visuomenės nuomonės apklausa „Visuomenės požiūris į smurtą ir lyčių stereotipus“²², smurtą

²² [Diskriminacijos prevencija ir lygių galimybių užtikrinimas darbovietėje](#)

patyrusių moterų kaltinimas nuo 2019 m. sumažėjo nežymiai. Išlieka tendencija, kad kaltinimas labiau būdingas vyrams nei moterims.

Didžiausi nuomonių skirtumai yra tarp pačių jauniausių ir vyriausių tyrimo dalyvių – smurtą patyrusias moteris kaltina 27 proc. jauniausių ir 55,5 proc. vyriausių respondentų (-čių). Taip pat susituokę arba partnerystėje gyvenantys asmenys dažniau nei nesusituokę yra linkę manyti, kad smurtą patiriančios moterys „sutirština spalvas“.

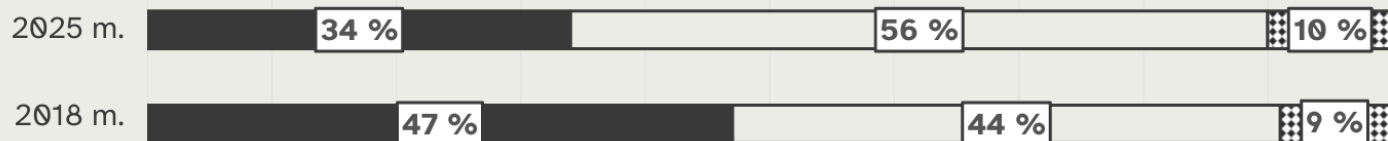
7 paveikslėlis. Smurtas artimoje aplinkoje. Šaltinis: LGKT.

Apklausos rezultatai taip pat rodo, kad visuomenės požiūris į berniuko elgesį, kai jis tampo mergaitei už kasų ir kelia sijoną, nuo 2018 m. pasikeitė. 6 iš 10 Lietuvos gyventojų mano, kad tai nėra tik nekaltas dėmesio rodymas. Moterys dažniau nei vyrai palaiko tokią nuomonę. Jauniausi tyrimo dalyviai ir dalyvės (18–25 m.) yra linkę dažniausiai nepateisinti minėto elgesio. Teigiamas pokytis gali būti susijęs su pastaraisiais metais padidėjusiu dėmesiu patyčių ir smurto lyties pagrindu prevencijai švietimo įstaigose.

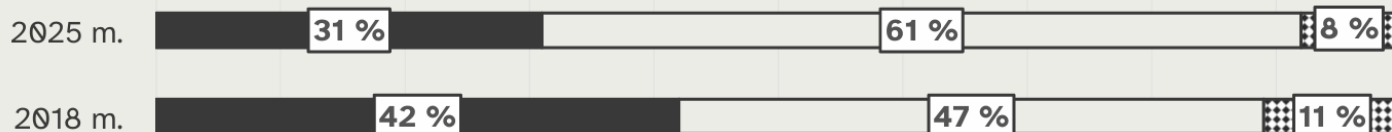
Berniuko elgesys, kai jis tampo mergaitei už kasų, kelia sijoną ir pan. – yra nekaltas dėmesio rodymas.

Vyrai

Moterys

Visiškai sutinku / Iš dalies sutinku

Visiškai nesutinku / Iš dalies nesutinku

Nežinau / Sunku pasakyti

8 paveikslėlis. Lyčių stereotipai. Šaltinis: LGKT.

3. Horizontaliojo principo „Lygios galimybės visiems“ kokybinė informacija

HP LGV koordinatorius visų ministerijų, kurios koordinuoja pažangos priemones, prisidedančias prie HP LGV paprašė kokybinės informacijos apie pažangos priemonių įgyvendinimą. Toliau pateikiama informacija atrinkta iš ministerijų pateiktų duomenų ir tik iš dalies atspindi vykdoma veiklų spektrą – t. y. pateikiama tik aktualiausia informacija. Taip pat papildomai pateikiama aktualiausia informacija, gauta iš regionų plėtros tarybų.

Aplinkos ministerija pateikdama atsakymą, nurodė, kad prie HP LGV gyvendinimo prisideda 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programa (toliau – Plėtros programa).

Aplinkos ministerijos Plėtros programoje yra 14 pažangos priemonių, iš kurių penkios yra regioninės pažangos priemonės. Regioninių pažangos priemonių tolesnis detalizavimas užtikrinamas 2022–2030 metų Regionų plėtros programoje, kurios įgyvendinimą koordinuoja Vidaus reikalų ministerija. Trys pažangos priemonės netiesiogiai prisideda prie HP LGV, nedaro neigiamos įtakos, tačiau nepasižymi tiesioginiu ryšiu su rodikliais (02-001-06-04-02 – „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“, 02-001-06-08-01 – „Išsaugoti biologinę įvairovę“, 02-001-06-11-01 – „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“). Dvi pažangos priemonės tiesiogiai prisideda prie HP LGV rodiklių įgyvendinimo (02-001-06-04-01 – „Skatinti pastatų renovaciją“, 02-001-06-07-01 – „Gerinti vandens telkinių būklę“).

Aplinkos ministerija pateikė atsakymą apie penkias aktualias Plėtros programos pažangos priemones:

1. **02-001-06-04-01 „Skatinti pastatų renovaciją“.** Pažangos priemonės daugiabučių namų ir savivaldybių viešųjų pastatų atnaujinimo (modernizavimo) veiklos prie HP LGV įgyvendinimo prisideda sudarydamos vienodas sąlygas įvairioms gyventojų grupėms ir savivaldybėms dalyvauti pastatų atnaujinimo procesuose bei gerindamos gyvenimo kokybę renovuotuose pastatuose. Pažangos priemonės veiklos yra pradėtos įgyvendinti.

Įgyvendinant daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) finansines priemones ir dotacijas, sudaromos galimybės skirtingų pajamų lygio gyventojams dalyvauti renovacijos projektuose, taikant valstybės paramą ir lengvatines paskolas. Tai prisideda prie energinio skurdo mažinimo, mažina gyventojų išlaidas šildymui ir gerina gyvenimo sąlygas nepriklausomai nuo jų socialinės padėties ar gyvenamosios vietos.

Priemonė taip pat užtikrina teritorinį balansą – renovacijos projektai įgyvendinami skirtingose savivaldybėse, įskaitant mažesnius miestus ir regionus, taip mažinant regioninius netolygumus gyvenamosios aplinkos kokybės srityje. Savivaldybių viešųjų pastatų atnaujinimas sudaro sąlygas užtikrinti saugesnes, energiškausiai efektyvesnes ir patogesnes viešąsias paslaugas įvairioms visuomenės grupėms, įskaitant vaikus, vyresnio amžiaus asmenis ir asmenis su negalia.

2025 m. pabaigti 359 daugiabučių namų renovacijos projektai. 2024 m. pabaigoje pasirašyta finansinės priemonės sutartis su Europos investicijų banku dėl Rizikos pasidalijimo fondui skiriamų 100 mln. Eur 2021–2027 m. ES investicijų fondų lėšų paskolų teikimui daugiabučiams namams renovuoti. Numatoma, kad, pritraukus privačių finansų įstaigų lėšų, bus sudarytos sąlygos finansuoti 700 daugiabučių namų paskolų už 625 mln. Eur. 2025 m. atrinktas fondo finansų tarpininkas. 2025-02-26 paskelbtas kvietimas pagal veiklą „Savivaldybių viešųjų pastatų atnaujinimas II“ už 49 mln. Eur, gauta paraiškų už 113,4 mln. Eur. 2025 m. sudarytos finansavimo sutartys su 31 projektu (taip pat sudarytas rezervinis 59 projektų sąrašas). Pagal rezervinį sąrašą 59 pastatams planuojamas kvietimas 2026 m. II ketv., kuriam numatyta 40 mln. Eur Modernizavimo fondo lėšų.

2. **02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“.** Įgyvendinus veiklas naudą gaus visi gyventojai, bus gerinama ir socialinė aplinka. Siekiant klimato neutralumo tikslų, didinti energijos vartojimo efektyvumą, atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) naudojimą, mažinti iškastinio kuro naudojimą, diegti netaisius ir efektyvumą didinančius šildymo sprendimus, Aplinkos ministerija 2025 m. tęsė investicines pažangos veiklas, kurios prisideda prie šių tikslų pasiekimo.

Įgyvendinant Klimato kaitos programos lėšomis finansuojamas veiklas iki 2025 m. pasirašyta sutarčių už 53,4 mln. Eur paramos sumą. Šių veiklų įgyvendinimas tęsiamas ir ateinančiais metais. Papildomai skirta 90 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų subsidijuoti įmones, nukentėjusias nuo Rusijos agresijos prieš Ukrainą, kurios investuoja į energetinę konversiją – technologijas, leidžiančias iškastinį kurą pakeisti AEI arba mažinančias iškastinio kuro vartojimą (keičiant iškastinio kuro katilus į šilumos siurblius, 5 klasės biokuro katilus, saulės kolektorius ir kt.). Iki 2025 m. sudaryta sutarčių už 11,2 mln. Eur. Skaičiuojama, kad 2025 m. įgyvendintos veiklos sumažino išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį apie 59,69 tūkst. t CO₂e.

3. **02-001-06-07-01 „Gerinti vandens telkinių būklę“.** 2025 m. Pabradės nuotekų valymo įrenginių (NVĮ) rekonstrukcijos projektas įgyvendintas: atlikti gerbūvio darbai ir technologijos paleidimo derinimo darbai, užbaigta Pabradės NVĮ ir siurblinės statybos sutarties užbaigimo procedūra. Pažangos priemonės poveiklėje 1.2 „Gyventojų būstų prijungimas prie centralizuotų nuotekų surinkimo tinklų“ 2025 m. visi projektai užbaigti, iš viso prijungti 539 būstai. Poveiklėje 1.3 „Gamybinių ir paviršinių nuotekų valymo technologijų diegimas“ 2025 m. pasirašyta 12 finansavimo sutarčių. 2 įmonės vykdo galutinį įgyvendinimą, 10 – techninį įgyvendinimą. 1.1 ir 1.3

pažangos priemonės poveiklės įgyvendinimas neturi sąsajų su HP LGV įgyvendinimo rodikliais ir tiesiogiai neprisidės prie HP LGV įgyvendinimo, tačiau neigiamo poveikio nedarys.

Poveiklė 1.2 prisideda prie HP LGV įgyvendinimo. Projekto tikslas – prijungti gyventojų būstus prie centralizuotų nuotekų surinkimo tinklų, pagerinti gyvenimo kokybę tiems, kurie šiuo metu neturi prieigos prie tokių patogumų. Tai sumažina aplinkos taršą, pagerina sanitarines sąlygas gyventojams ir prisideda prie socialinės atskirties mažinimo, suteikdama vienodas galimybes naudotis šia paslauga visiems, gyvenantiems aglomeracijose, didesnėse kaip 2000 GE.

4. **02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“.** 2025 m. įgyvendinant padaryta pažanga atskirose šios pažangos priemonės veiklose, pavyzdžiui:

- „1.3. Nuostolių dėl natūralių pievų ir ganyklų, pelkių ir šaltinių specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymo kompensavimas žemės savininkams“ – nustatytas ir apskaičiuotas vienas atvejis dėl nuostolių, apskaičiuota suma 20 151,07 Eur.
- „1.9.1. Projektas „Metodinės bazės žaliosios infrastruktūros sprendimų praktiniam įgyvendinimui sukūrimas ir kompetencijų kėlimo programos įgyvendinimas“ – pradėta rengti pirminė žaliosios infrastruktūros analizė, kuriama komunikacijos strategija, rengiamos techninės specifikacijos pirkimams. Pateiktos dvi projekto veiklos ataskaitos CPVA. Pateiktas projekto įgyvendinimo planas (PIP). 2025 m. lapkričio mėn. SSVA suteikė pirmąją konsultaciją (pristatymas ir dirbtuvės) Birštono savivaldybei. 2025 m. gruodžio mėn. pasirašyta pirkimo sutartis dėl „Žaliosios infrastruktūros esamos būklės įvertinimo ir vystymo galimybių nustatymo studijos parengimo paslaugos“.
- „2.9. Biologinė įvairovė turtingų miškų išpirkimas iš privačių miškų savininkų“ – pasirašyta projekto finansavimo sutartis. Projekte dalyvauja 10 partnerių.

Pažangos priemonės veiklos pagal savo pobūdį ir turinį neturi sąsajų su HP LGV įgyvendinimo rodikliais ir tiesiogiai neprisidės prie HP LGV įgyvendinimo, tačiau neigiamo poveikio nedarys. Veiklos įgyvendinamos laikantis lygių galimybių, nediskriminavimo ir prieinamumo reikalavimų, užtikrinant, kad visos procedūros būtų taikomos vienodai ir objektyviai visiems suinteresuotiems asmenims.

5. **02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą.** Pažangos veiklos įgyvendinimas neturi sąsajų su HP LGV įgyvendinimo pažangos rodikliais ir tiesiogiai neprisidės prie HP LGV įgyvendinimo, tačiau neigiamo poveikio nedarys. Veiklos mažina neigiamą poveikį aplinkai ir užtikrina vienodas sąlygas gyventojams į šviesią aplinką.

Krašto apsaugos ministerija pateikdama atsakymą, nurodė, kad pagal Darbotvarkės „Moterys, taika ir saugumas“ įgyvendinimo krašto apsaugos sistemoje 2025–2029 m. priemonių planą, patvirtintą Lietuvos

Respublikos krašto apsaugos ministro 2025 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. V-947 „Dėl Darbotvarkės „Moterys, taika ir saugumas“ įgyvendinimo krašto apsaugos sistemoje 2025–2029 m. priemonių plano patvirtinimo“, 2025 m. įgyvendintos šios priemonės:

1.1. Krašto apsaugos sistemos (toliau – KAS) darbuotojams ir kariams pristatyta atnaujinta informacija apie psichologinio smurto darbo aplinkoje prevenciją (iš viso 45 paskaitos, 1374 dalyviai) ir teiktos pavienės psichologinės konsultacijos galimai susijusios su psichologiniu smurtu (iš viso 26 konsultacijos);

1.2. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos (toliau – LKA) studijų programose lyčių lygybės dalykai yra įtraukti į įvairias studijų programas, pavyzdžiui, LKA studijų programos Tarptautinės humanitarinės teisės dalyko modulyje įtraukta studijų tema apie lyčių reikšmę skirtingoje socialinėje ekonominėje aplinkoje konfliktų bei konfliktų reguliavimo metu ir darbotvarkės „Moterys, taika ir saugumas“ įgyvendinimo šiomis sąlygomis ypatybes.

Visiems pradedantiems darbą, tarnybą, studijas LKA bendruomenės nariams yra dėstomos paskaitos, kurių tikslas – pagilinti LKA bendruomenės narių žinias apie smurto ir priekabiavimo prevenciją, pranešimų teikimo ir nagrinėjimo tvarką, supažindinti su pakeitimais lygių galimybių užtikrinimo srityje, atsižvelgiant į nacionalinį teisinį reglamentavimą;

1.3. Tema „Moterys, taika ir saugumas. Lyčių aspektas karinėse operacijose“ įtraukta į civilių ir karių pasirengimo misijoms bei civilių ir karių bendradarbiavimo mokymus (iš viso 11 paskaitų, 173 dalyviai);

1.4. KAS atstovai 2025 m. dalyvavo šešiuose nuotoliniuose NATO institucijų organizuose seminaruose: „Lyčių aspektas Ukrainos kare“, „Lyčių aspektas tarptautinėje humanitarinėje teisėje“, „Lyčių aspektas civilių ir karių bendradarbiavime“, „Moterų šaukimas ir išlaikymas ginkluotose pajėgose“, „Lyčių aspektas jūrinėse operacijose“, „Subalansuoto vadovavimo kūrimas karinėse pajėgose“, NATO lyčių aspekto komiteto kasmetinėje konferencijoje, Kanados organizuotame nuotoliniame lyčių lygybės kurse, Seimo narės, Moterų parlamentinės grupės pirmininkės Agnės Bilotaitės ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos organizuotoje konferencijoje „Moterys saugume ir visuotinėje gynyboje“, susitikime Seime su Seimo Žmogaus teisių komiteto pirmininku Laurynu Šedvydžiu, siekiant aptarti darbotvarkės „Moterys, taika ir saugumas“ tikslus, įgyvendinimą ir problematiką, septyniuose pasitarimuose Užsienio reikalų ministerijoje kuriant darbotvarkės „Moterys, taika ir saugumas“ įgyvendinimo nacionalinį veiksmų 2025–2029 m. planą, posėdyje KAM tema „Moterys, taika ir saugumas“, sudarant trečiąjį nacionalinį veiksmų planą 2025–2029 m., konferencijoje Lietuvos Respublikos Seime „Moterys saugume ir visuotinėje gynyboje: našta ar sėkmės garantas?“, konferencijos „Saugumo kodas“ diskusijoje „Koks moterų vaidmuo gynyboje?“, renginyje Vienoje tema „25 metai Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijai Nr. 1325: iššūkiai ir perspektyvos“, susitikime su Ukrainos delegacijos atstovais, aptarta ir pasidalinta patirtimi dėl darbotvarkės „Moterys, taika ir saugumas“

įgyvendinimo Lietuvos ir Ukrainos gynybos sistemose. Taip pat KAS atstovai dalyvavo Užsienio reikalų ministerijos organizuotuose mokymuose lygių galimybių tema (iš viso 23 renginiai).

2. Kitos 2025 m. įgyvendintos priemonės, susijusios su HP LGV taikymu KAS:

2.1. KAM Generalinės inspekcijos inspektorių atlikta apklausa siekiant įvertinti, ar KAS tinkamai užtikrinamos nuolatinės privalomosios pradinės karo tarnybos karių teisės;

2.2. Gynybos resursų agentūros prie Krašto apsaugos ministerijos direktoriaus 2025 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. V-399 „Dėl Gynybos resursų agentūros prie Krašto apsaugos ministerijos smurto ir priekabiavimo prevencijos politikos patvirtinimo“ patvirtinta smurto ir priekabiavimo prevencijos politika Gynybos resursų agentūroje prie KAM;

2.3. Centralizuotos finansų ir turto tarnybos prie Krašto apsaugos ministerijos direktoriaus 2025 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 65 „Dėl Centralizuotos finansų ir turto tarnybos prie Krašto apsaugos ministerijos priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo, smurto ir persekiojimo prevencijos politikos darbo vietoje patvirtinimo“ patvirtinta smurto ir priekabiavimo prevencijos politika Centralizuotoje finansų ir turto tarnyboje prie KAM;

2.4. Nacionalinio kibernetinio saugumo centro prie Krašto apsaugos ministerijos direktoriaus 2025 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 1-202 „Dėl Smurto ir priekabiavimo prevencijos politikos ir jos įgyvendinimo Nacionaliniame kibernetinio saugumo centre prie Krašto apsaugos ministerijos tvarkos aprašo patvirtinimo bei komisijos, tirsiančios pranešimus apie smurtą ir priekabiavimą, sudarymo“ patvirtinta smurto ir priekabiavimo prevencijos politika Nacionalinio kibernetinio saugumo centre prie KAM;

2.5. KAS vidinio puslapio dalyje „Pranešk apie mobingą“ atnaujinta informacija apie mobingą ir psichologinį smurtą;

2.6. Skirta parama nevyriausybiinių organizacijų projektams: „Sužeistų karių savaitė“, „Moters kovotojos paslaptis“ (9 televizijos laidų ciklas) ir „Moteris su uniforma“ (6 internetinių laidų ciklas), bei mokymams tema „Moterų vaidmens ir įsitraukimo dalyvauti ginkluotame ir neginkluotame pasipriešinime stiprinimas“ (skirta 74 267 eurai);

2.7. Įgyvendinta Asmenų su negalia socialinę integraciją gerinančių priemonių įgyvendinimo Krašto apsaugos ministerijoje ir įstaigose prie Krašto apsaugos ministerijos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2023 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. V-935 „Dėl Asmenų su negalia socialinę integraciją gerinančių priemonių įgyvendinimo Krašto apsaugos ministerijoje ir įstaigose prie Krašto apsaugos ministerijos plano patvirtinimo“, priemonė – siekti įdarbinti asmenų su negalia (kvota 5 proc.), atsižvelgiant į bendrą darbuotojų skaičių. Šiuo metu KAM dirba 1 procentas darbuotojų su negalia. KAM konkursai į laisvas valstybės

tarnautojų pareigas ir į konkursines darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigas skelbiami Viešojo valdymo agentūros interneto svetainėje.

Finansų ministerija nurodė, kad 2025 m. nevykdė pažangos veiklų ar projektų, kuriais būtų tiesiogiai prisidedama prie horizontaliojo principo „Lygios galimybės visiems“ įgyvendinimo.

Teisingumo ministerija informavo, kad įgyvendinant 2021–2030 metų Teisingumo sistemos plėtros programos (toliau – TSPP) pažangos priemonę 13-002-08-02-01 „Modernizuoti bausmių vykdymo sistemos infrastruktūrą“ prisidedama prie 2021–2030 metų Nacionaliniame pažangos plane numatyto „Lygios galimybių visiems“ horizontalaus principo įgyvendinimo (moterų ir vyrų lygybė, jaunimo reikalai, nediskriminavimas ir universalus dizaino principo taikymas (specialiųjų, su nediskriminavimu susijusių poreikių, užtikrinimas).

2025 m. buvo baigtas įgyvendinti TSPP pažangos priemonės 13-002-08-02-01 „Modernizuoti bausmių vykdymo sistemos infrastruktūrą“ pirmosios veiklos „Esamų inžinerinių statinių techninių savybių gerinimas“ projektas „Perimetro apsaugos sistemų modernizavimas“. Šia pažangos priemonės veikla tiesiogiai neprisidedama prie „Lygios galimybės visiems“ horizontalaus principo įgyvendinimo, tačiau neigiamo poveikio nedaroma.

Įgyvendinant šios pažangos priemonės antrąją veiklą „Naujos kartos bausmių vykdymo įstaigos infrastruktūros sukūrimas“ 2025 m. buvo pristabdytas pasirengimas viešojo ir privataus sektorių partnerystės investicijų projektui „Šiaulių tardymo izoliatoriaus iškėlimas iš miesto centrinės dalies į Šiaulių r. sav., Ginkūnų sen., Malavėniukų k.“ įgyvendinti – vyko konkurenciniai dialogai atrenkant potencialų partnerį šiai veiklai įgyvendinti. Šia veikla tiesiogiai prisidedama prie „Lygios galimybės visiems“ horizontalaus principo įgyvendinimo, tačiau atsižvelgiant į numatomą konkurencinio dialogo procedūrų ir infrastruktūros sukūrimo trukmę bei ginčus, numatoma, kad reikšminga informacija ataskaitai apie horizontaliųjų principų įgyvendinimą galės būti teikiama ne anksčiau kaip 2027–2028 metais.

Įgyvendinant TSPP pažangos priemonės trečiąją veiklą „Kamerinio tipo patalpų įrengimas įkalinimo įstaigose“ parengtas techninis projektas „Gyvenamosios paskirties (trijų ir daugiau butų (daugiabučiai)) pastato paskirties keitimo į specialiosios paskirties (kalėjimų) pastatą, Rasų g. 8, Vilniuje, kapitalinio remonto projektas“, galutinai suderinus projekto finansavimo šaltinius numatoma projekto veiklas pradėti įgyvendinti 2026 m. Šia veikla bus tiesiogiai prisidedama prie „Lygios galimybės visiems“ horizontalaus principo įgyvendinimo.

Taip pat informuojame, kad kitos TSPP pažangos priemonės, kuriomis tiesiogiai prisidedama prie „Lygios galimybės visiems“ horizontalaus principo įgyvendinimo, arba dar nepatvirtintos arba joms įgyvendinti 2025 m. nebuvo skirtas finansavimas.

Susisiekimo ministerija informavo, kad prie HP LGV įgyvendinimo prisideda 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos Susisiekimo plėtros programa, tiesiogiai arba netiesiogiai – 8 patvirtintos pažangos priemonės: „Gerinti susisiekimą kelių transportu“, „Gerinti susisiekimą geležinkelių transportu“, „Gerinti susisiekimą oro transportu“, „Gerinti eismo saugą“, „Didinti susisiekimo sistemos kuriamą vertę ir infrastruktūros panaudojimo efektyvumą“, „Skatinti pažangių elektroninių ryšių technologijų ir naujos kartos ryšio tinklų (įskaitant 5G ryšį) plėtrą“, „Skatinti alternatyviųjų degalų naudojimą transporto sektoriuje“, „Skatinti darnų judumą“ ir 2 regioninių pažangos priemonių „Skatinti darnų judumą miestuose“ ir „Gerinti eismo saugą vietinės reikšmės keliuose ir gatvėse“ finansavimo gairės. Pažangos priemonių veiklos skirtos visiems asmenims, nepaisant jų lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, pilietybės, kalbos, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, seksualinės orientacijos ar kitų bruožų. Pažangos priemonių projektų finansavimo sąlygų aprašuose įtraukiami reikalavimai veikloms, kad projektų įgyvendinimo metu neturi būti pažeidžiami nustatyti horizontalieji principai ir su jais susijusios Chartijos nuostatos.

Įgyvendinant pažangos priemonę **Nr. 10-001-05-03-01 „Gerinti susisiekimą kelių transportu“** ir jos apraše numatytas veiklas, prisidedama prie HP LGV. Dalis pažangos priemonės veiklų – TEN-T pagrindinio tinklo ir visuotinio tinklo kelių būklės gerinimas, kitų (ne TEN-T) kelių projektavimas ir statyba, žvyrkelių asfaltavimas – įgyvendinamos regionuose, taip skatinant labiau nutolusių teritorijų integraciją, užtikrinant geresnes susisiekimo sąlygas tarp tarptautines susisiekimo paslaugas teikiančių miestų ir Lietuvos dalyje esančių miestų ir miestelių, gerinant junglumą su TEN-T keliais. Vienas svarbiausių įgyvendinamų investicijų projektų – magistralinio TEN-T tinklo kelio E67 „Via Baltica“ ruožų nuo 56,83 km iki 97,06 km rekonstravimas. 2025 m. buvo tęsiami rekonstravimo darbai paskutiniame 12 km ilgio „Via Baltica“ ruože iki Lietuvos ir Lenkijos valstybių sienos (85–97,06 km).

Įgyvendinant pažangos priemonę **Nr. 10-001-05-03-02 „Gerinti susisiekimą geležinkelių transportu“** prie HP LGV prisidedama netiesiogiai. 2025 m. buvo tęsiami geležinkelio ruožo Vilnius–Klaipėda elektrifikavimo darbai, įrengiant 363 km kontaktinį tinklą (užbaigta 96 proc. darbų), įjungta įtampa baigtame statyti 42 km ilgio Vilniaus mazgo tinkle bei pradėtas jo testavimas, tęsiami darbai ruože Kaišiadorys–Klaipėda (atlikta 95 proc. darbų). Taip pat buvo vykdomi pagrindinės „Rail Baltica“ linijos statybos darbai Kauno–Panevėžio ruože (114 km), pasirašyta sutartis „Rail Baltica“ elektrifikavimo projektavimui ir rangos darbams. Šios veiklos HP LGV tiesiogiai neįgyvendino, tačiau neigiamo poveikio nedarė.

Įgyvendinant pažangos priemonę **Nr. 10-001-05-03-03 „Gerinti susisiekimą oro transportu“** ir jos apraše numatytas veiklas prisidedama prie HP LGV. Siekiant pagerinti Lietuvos oro uostų junglumą ir teikiamų

paslaugų kokybę, buvo skirta parama Vilniaus oro uosto keleivių išvykimo terminalo statybai, kuris pradėjo veikti 2025 m. pradžioje. Veikla „Vilniaus filialo naujojo terminalo statyba su būtina įranga ir atvykimo terminalo rekonstrukcija“ prisidės prie lygių galimybių rodiklio „Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indeksas“ – veiklos rezultatai (pastatytu nauju keleivių terminalu) gali naudotis visos visuomenės grupės, įskaitant ir asmenis, turinčius individualių poreikių.

Įgyvendinant pažangos priemonę **Nr. 10-001-05-03-06 „Gerinti eismo saugą“** ir jos apraše numatytas veiklas prisidedama prie HP LGV. Įgyvendinant numatytas veiklas – diegiant saugaus eismo priemones ir rekonstruojant sankryžas keliuose, įrengiant ir (ar) modernizuojant dviejų lygių pėsčiųjų perėjas ir vieno lygio geležinkelio pervažas – siekiama žūstančių ir sužeistų žmonių skaičiaus mažėjimo. Dalis pažangos priemonės veiklų bus įgyvendinamos regionuose, taip skatinant labiau nutolusių teritorijų integraciją, užtikrinant saugesnes ir geresnes susisiekimo sąlygas visoje Lietuvoje. 2025 m. Lietuvos keliuose įrengta 14 žiedinių sankryžų, iki metų pabaigos panaikinta 64,3 proc. nustatytų juodųjų dėmių, kuriose įrengtos nesudėtingos eismo saugumo priemonės, tęsiamas geležinkelio pervažų modernizavimas.

Įgyvendinant pažangos priemonę **Nr. 10-001-05-04-01 „Didinti susisiekimo sistemos kuriamą vertę ir infrastruktūros panaudojimo efektyvumą“** ir jos apraše numatytas veiklas netiesiogiai prisidedama prie HP LGV. 2023 m. sukūrus teisinę aplinką inovacijų skatinimo priemonei „Sandbox“, 2025 m. buvo tęsiamas projektų, kuriais siekiama skatinti susisiekimo inovacijas (skaitmeninių technologinių sprendimų, kuriems įgyvendinti būtinas 5G ryšys, kūrimą, testavimą ir vystymą autonominio transporto, bepiločių orlaivių, daiktų interneto, virtualios realybės, 5G ryšiu paremtos robotizacijos ir kt. srityse), įgyvendinimas.

Įgyvendinant pažangos priemonę **Nr. 10-001-05-04-02 „Skatinti pažangių elektroninių ryšių technologijų ir naujos kartos ryšio tinklų (įskaitant 5G ryšį) plėtrą“** aktyviais veiksmais neprisidedama prie HP LGV, nes intervencijų srityse bus sukurti panašūs sprendimai ir paslaugos – diegiama plačiajuosčio interneto infrastruktūra visoje Lietuvoje, kuri vienodai yra prieinama visiems Lietuvos gyventojams, t. y. vienodomis sąlygomis, be diskriminacijos, plačiajuosčio ryšio paslaugomis gali naudotis tiek moterys, tiek vyrai. Įgyvendinant pažangos priemonę, tęsiamas 2023 m. pradėtas įgyvendinti projektas „Itin spartaus ryšio infrastruktūra“, kurio metu gigabitinį junglumą bus planuojama užtikrinti socialinę ir ekonominę pažangą skatinantiems subjektams bei duomenų perdavimo paslaugų teikėjams (5 000 subjektų). 2024 m. pradėto įgyvendinti projekto „Itin spartaus ryšio infrastruktūros plėtra“ metu itin spartaus ryšio prieigą planuojama suteikti 14 909 namų ūkiams ir 1 348 įmonėms. Ryšių reguliavimo tarnybos duomenimis galimybę naudotis itin spartaus plačiajuosčio ryšio prieiga turi 89,5 proc. Lietuvos namų ūkių.

Įgyvendinant pažangos priemonę **Nr. 10-001-06-01-01 „Skatinti alternatyviųjų degalų naudojimą transporto sektoriuje“** ir jos apraše numatytas veiklas netiesiogiai prisidedama prie HP LGV. Pažangos

priemonės veiklomis skatinamas netaršių ir visai netaršių transporto priemonių naudojimas bei joms įkrauti ar papildyti alternatyviaisiais degalais reikalingos infrastruktūros plėtra. Šių veiklų įgyvendinimas nepažeis HP LGV, nes nėra numatyti jokie ribojimai dėl lygių galimybių, ir veikloje dalyvauti ar jos įgyvendinimo metu sukurtais rezultatais galės naudotis visos visuomenės grupės, įskaitant ir asmenis, turinčius individualius poreikius. Įgyvendinant kai kurias pažangos priemonės veiklas bus užtikrintas prisidėjimas prie HP LGV rodiklio „Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indeksas“, kurio viena iš sudedamųjų dalių yra fizinės ir informacinės aplinkos prieinamumas, pasiekimas, pvz. įrengtomis viešai prieinamomis elektromobilių įkrovimo prieigomis ar įsigytomis viešojo transporto priemonėmis turės galimybę naudotis visos visuomenės grupės, įskaitant ir asmenis, turinčius individualius poreikius. Pritaikytas, patogus ir patrauklus viešasis transportas padidins visų asmenų grupių judumo galimybes mažindamas regioninę ir socialinę atskirtį. 2025 m. patvirtintos ir vertintos paraiškos 808 įkrovimo prieigoms įrengti, skirtas finansavimas miesto ir priemiestinio viešojo transporto priemonių parkui atnaujinti, 248 elektra varomais autobusais.

Įgyvendinant pažangos priemonę **Nr. 10-001-06-01-02 „Skatinti darnų judumą“** ir jos apraše numatytas veiklas tiesiogiai prie HP LGV įgyvendinimo nebus prisidedama, t. y. veikloms nėra numatyti specialūs reikalavimai, susiję su šio principo įgyvendinimu, tačiau įgyvendinus pažangos veiklas, vadovaujantis galiojančiais techniniais reglamentais, sukurta bevariklio transporto infrastruktūra galės naudotis visi be išimties asmenys. 2025 m. prie valstybinės reikšmės kelių sutvarkyta 20,1 km pėsčiųjų ir dviračių takų.

Įgyvendinant regionines pažangos priemones **Nr. 10-001-06-01-03 (RE) „Skatinti darnų judumą miestuose“** ir **Nr. 10-001-05-03-07 (RE) „Gerinti eismo saugą vietinės reikšmės keliuose ir gatvėse“** netiesiogiai prisidedama prie HP LGV. Regionų plėtros tarybos 2024 m. parengė ir patvirtino regionų plėtros planus, kuriuose numatytos veiklos įgyvendinamos regionuose – Lietuvos savivaldybės diegia saugų eismą gerinančias priemones vietinės reikšmės keliuose (gatvėse), o savivaldybės, 2014–2020 m. ES fondų lėšomis parengę Darnaus judumo mieste planus (DJMP), turi galimybę plėtoti dviračių ir pėsčiųjų takų infrastruktūrą, elektromobilių įkrovimo prieigų tinklą, atnaujinti viešojo transporto priemonių parkus visai netaršiomis transporto priemonėmis, diegti ŠESD ir miestų taršą mažinančias DJMP numatytas priemones.

Kultūros ministerija, pateikdama atsakymą, nurodė, kad prie HP LGV įgyvendinimo tiesiogiai prisideda šios 2021–2030 metų Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos pažangos priemonės **Nr. 08-001-04-01-01 „Aukštos meninės vertės, įvairaus ir įtraukaus kultūros turinio prieinamumo didinimas“** veiklos:

Veikla Nr. 3. Įgyvendinamas projektas „Kultūra be kliūčių – kalbančios knygos“, kurio tikslas – užtikrinti individualius poreikius atitinkančio kultūros turinio prieinamumą asmenims, patiriantiems socialinę,

informacinę ir skaitmeninę atskirtį. 2025 m. Lietuvos audiosensorinė biblioteka surengė 195 išvykstamuosius mokymus atokiuose Lietuvos miesteliuose ir kaimo gyvenvietėse; juose dalyvavo 3 241 senjoras. Dalyviai susipažino su prieinamo formato leidiniais, jų naudojimo ypatumais, prieigos galimybėmis per mobiliąsias programėles bei garsinių knygų klausymui skirtus grotuvus. Mokymai sustiprino senjorų skaitmeninius ir informacinius gebėjimus, padidino jų savarankiškumą naudojantis informacija ir literatūra pagal individualius poreikius bei paskatino aktyvesnį dalyvavimą kultūriniame ir visuomeniniame gyvenime. Siekdama sudaryti paprastas sąlygas susipažinti su virtualia biblioteka ELVIS ir savarankiškai ja naudotis, 2025 m. biblioteka parengė 5 mokomuosius vaizdo įrašus apie prisijungimą prie ELVIS ir naudojimosi platforma įgūdžius. Virtualių mokymų medžiaga paskelbta „YouTube“ platformoje (https://www.youtube.com/playlist?list=PL-lwV5HAsVI96_AkmtkVhiE79LsElmM3k) ir viešinta socialiniuose tinkluose; ji peržiūrėta 146 678 kartus. Projektas tapo reikšmingu šalies viešųjų bibliotekų veiklos partneriu: 2025 m. veiklose dalyvavo 60 viešųjų bibliotekų ir 260 jų padalinių, o ELVIS administratorių skaičius išaugo iki 354. Ši veikla sistemiškai mažina socialinę, informacinę ir skaitmeninę atskirtį, užtikrina lygiavertę prieigą prie kultūros turinio ir paslaugų nepriklausomai nuo gyvenamosios vietos, amžiaus ar individualių poreikių, didina pažeidžiamų visuomenės grupių kompetencijas ir skatina jų aktyvesnį dalyvavimą kultūriniame gyvenime.

Veikla Nr. 6 „Keitimasis knygomis tarp bibliotekų“. Siekiant didinti regionų gyventojų aprūpinimą informacijos ištekliais, 5 apskričių viešosios bibliotekos įgyvendina projektus, kuriais kuriama ir stiprinama tarpbibliotekinio abonemento paslauga bei plečiamas knygomatų tinklas. Tarpbibliotekinis abonentas suteikia galimybę gyventojams nemokamai skolintis ar užsisakyti pageidaujamą leidinį iš kitos bibliotekos, nepriklausomai nuo jų gyvenamosios vietos ar vietinės bibliotekos fondo apimties. 2025 m. įvykdytos 13 575 tarpbibliotekinio abonemento užklausos – 10 proc. daugiau nei 2024 m., o paslauga pasinaudojo 11 488 gyventojai, t. y. 27 proc. daugiau nei praėjusiais metais. Veikla didina lygiavertę prieigą prie informacijos išteklių, nepriklausomai nuo gyvenamosios vietos, socialinės ar ekonominės padėties. Tarpbibliotekinis bendradarbiavimas ir knygomatų tinklo plėtra mažina regioninę ir informacinę atskirtį, užtikrina platesnes galimybes naudotis bibliotekų paslaugomis atokiose teritorijose gyvenantiems asmenims ir sudaro sąlygas visiems gyventojams vienodomis sąlygomis dalyvauti kultūros veiklose.

Užsienio reikalų ministerija informavo, kad 2025 m. vykdytos pažangos priemonių veiklos neturėjo tiesioginės įtakos HP LGV rodikliams bei jų sudedamosioms dalims.

Žemės ūkio ministerija pateikė informaciją apie pažangos priemonių prisidėjimą prie HP LGV įgyvendinimo, įgyvendinant 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros bei žuvininkystės plėtros programą (toliau – Plėtros programa).

Prie HP LGV prisideda dvi Plėtros programos pažangos priemonės:

- **15-001-01-14-01 Nustatyti ir įdiegti į gamybą tvarios žemės ūkio gamybos ir perdirbimo principus, užtikrinant produktyvumą ir konkurencingumą vietos ir eksporto rinkose**

Pažangos priemonės apimtyje prie HP LGV prisideda Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano (toliau – Strateginis planas) priemonės „Bendruomenių inicijuota vietos plėtra (LEADER)“ ir „Sumanieji kaimai“. Lyčių lygybės principas yra nurodytas kaip vienas iš privalomų elementų sudarant kolegialų vietos veiklos grupių (toliau – VVG) valdymo organą, turintį teisę atstovaujamoje teritorijoje priimti sprendimus dėl vietos projektų (įskaitant vietos plėtros strategijų) įgyvendinimo atstovaujamoje teritorijoje. VVG valdymo organo nariai turi būti abiejų lyčių (santykiu 40:60, t. y. mažiausiai 40 proc., nesvarbu, kurios lyties, atstovų).

Visų 49 VVG, atsakingų už vietos plėtros (LEADER) ir sumanių kaimų strategijų įgyvendinimą bei investicijas kaimo vietovėse, valdymo organuose dirba 621 narys (bendras VVG valdymo organų narių skaičius nepasikeitė nuo 2023 m.), o moterų ir vyrų santykis yra subalansuotas – 53,46 proc. moterų ir 46,54 proc. vyrų, užtikrinant nuoseklų lyčių pusiausvyros laikymąsi sprendimų priėmimo. (Veiksmų plano V skyriaus „Veiksmų plano tikslai, uždaviniai, vertinimo kriterijai ir jų reikšmės“ 9 uždavinio „Didinti lyčių lygybę galios pozicijose“ 9.6 tikslas „VVG, kurioms priimant sprendimus užtikrinama lyčių pusiausvyra, skaičius“).

Per 2025 m. pagal Strateginio plano priemonę „Bendruomenių inicijuota vietos plėtra (LEADER)“ VVG valdybos priėmė sprendimus dėl 357 vietos projektų ir buvo išmokėta 12 026,21 tūkst. eurų. Ataskaitiniu laikotarpiu pradėta įgyvendinti Strateginio plano priemonė „Sumanieji kaimai“: patvirtintos 3 sumanaus kaimo strategijos, kurias bendradarbiavimo principu įgyvendina 17 sumanaus kaimo projektų vykdytojų, išmokėta paramos suma siekia 229 239,00 tūkst. eurų. (Veiksmų plano IV skyriaus „Veiksmų plano tikslai, uždaviniai, priemonės, asignavimai ir jį įgyvendinančios institucijos“ 9 uždavinio „Didinti lyčių lygybę galios pozicijose“ 9.6 tikslas „Užtikrinti lyčių pusiausvyrą, vietos veiklos grupėms priimant sprendimus dėl Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo, taip pat dėl vietos plėtros investicijų“).

- **15-001-01-14-03 Sudaryti sąlygas perspektyvioms, konkurencingoms ir patrauklioms tvarios žvejybos, darnios akvakultūros, saugaus žuvininkystės produktų tiekimo veikloms ir panaudoti mėlynosios ekonomikos teikiamas galimybes žvejybos ir akvakultūros regionuose**

Šioje priemonėje taip pat prie HP LGV prisideda veiklos, kuriomis skatinamas vietos plėtros strategijų rengimas bei įgyvendinimas. Iki 2024 m. gruodžio 31 d. patvirtinta 10 vietos žuvininkystės regionų veiklos strategijų. Šių strategijų įgyvendinimo administravimui skirta daugiau kaip 2,2 mln. Eur (paramos gavėjos

Žuvininkystės regionų vietos veiklos grupės (toliau – ŽVVG)), atitinkamai 8,1 mln. Eur numatyta paskirstyti vietos projektams. Lyčių lygybės principas yra nurodytas kaip vienas iš privalomų elementų sudarant kolegialų ŽVVG valdymo organą. ŽVVG valdymo organo nariai turi būti abiejų lyčių (santykiu 40:60, t. y. mažiausiai 40 proc., nesvarbu, kurios lyties, atstovų).

Atkreipiame dėmesį, kad šios pažangos priemonės veiklą Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021–2027 metų programos projektų finansavimo ir administravimo taisyklėse (toliau – PFAT), patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 3D-414 „Dėl Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021–2027 metų programos projektų finansavimo ir administravimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta, kad gyvendinant projektus turi būti laikomasi horizontaliųjų principų ir atitinkamų Chartijos nuostatų bei atsižvelgiama į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas. Visais atvejais projekto įgyvendinimo metu negali būti pažeisti nustatyti horizontalieji principai ir atitinkamos Chartijos nuostatos. Šie reikalavimai perkelti ir į PFAT 1 priedą (Projekto įgyvendinimo plano forma) bei 3 priedą (Bendrieji atrankos kriterijai).

Stebėsenos komitetas ne rečiau kaip vieną kartą per metus bus informuojamas apie atvejus, kai Programos remiamais veiksmais nesilaikoma Chartijos, ir apie su Chartija susijusius atitinkamoms institucijoms pateiktus skundus. Per 2025 m. ir ankstesniais metais tokių skundų nebuvo gauta. Atskirų veiklų, kuriomis tiesiogiai prisidedama prie Chartijos įgyvendinimo, neturi.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija informavo apie svarbiausius 2025 metų rezultatus, pasiektus įgyvendinant pažangos priemones, veiklas ir (arba) jų projektus, kuriais tiesiogiai prisidedama prie horizontaliųjų principų įgyvendinimo:

1. 2022–2030 metų ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonė 05-001-01-05-07 „Sukurti nuoseklią inovacinės veiklos skatinimo sistemą“.

Veikla Nr. 1. „Efektyvinti inovacijų politikos įgyvendinimą įsteigiant vieną inovacijų skatinimo agentūrą ir optimizuojant šiuo metu veikiančių agentūrų tinklą“. Veikla tiesiogiai prisideda prie lygių galimybių visiems horizontaliojo principo, nes VŠĮ Inovacijų agentūros darbuotojams yra sudarytos galimybės išlaikyti tinkamą darbo bei asmeninio gyvenimo balansą, taikomi šiuolaikiniai vadybos metodai užtikrina nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimą.

2. 2022–2030 metų ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonė Nr. 05-001-01-08-09 „Skatinti verslumą ir kurti paskatas įmonių augimui“.

Veikla Nr. 10. Akceleruoti socialinį verslą per nuoseklią mokymo ir tinklaveikos programą. Vykdamas veiklą horizontaliai įgyvendinamas ir lygių galimybių visiems principas, nes socialiniam verslui būdingas labai

platus veiklos spektras. Socialinis verslas dažniausiai veikia trijose srityse: integracijos į darbo rinką, asmeninių paslaugų, siekia aplinkosauginio poveikio ir socialiai atskirtų vietovių vystymo. Socialiniai verslai siekdami socialinio ar aplinkosauginio poveikio siekia spręsti socialiai pažeidžiamų asmenų arba jų grupių užimtumą. Taip pat, veikla prisideda prie lygių galimybių visiems horizontaliojo principo užtikrindama, kad visiems asmenims, nepaisant jų lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, pilietybės, kalbos, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, seksualinės orientacijos ar kitų bruožų, būtų užtikrintos vienodos teisės ir galimybės naudotis paslaugomis, infrastruktūra, transportu ir kitomis priemonėmis, dalyvauti visuomeniniame gyvenime.

2025 metais 16 Lietuvos socialinio verslo įmonių pasinaudojo galimybe dalyvauti socialinio verslo akceleravimo programoje. Šešių įmonių atstovai buvo atrinkti stažuotei Lisabonoje (Portugalija).

3. 2022–2030 metų ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonė Nr. 01-005-01-12-06 „Spartinti turizmo sektoriaus transformaciją“.

Veikla Nr. 1. „Sukurti Nacionalinę turizmo informacinę sistemą (NTIS)“, Projektas „Modernizuoti Nacionalinę turizmo informacinę sistemą (NTIS) (II etapas)“. Modernizuojant NTIS buvo siekiama užtikrinti, kad visiems asmenims, nepaisant jų lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, pilietybės, kalbos, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, seksualinės orientacijos ar kitų bruožų, būtų užtikrintos vienodos teisės ir galimybės naudotis paslaugomis.

2025 metais sukurtas savivaldybių ir Turizmo informacijos centrų (TIC) posistemis, kuriame galima atlikti nuasmenintą turistų kortelių paiešką. Taip pat šiame posistemyje generuojami mėnesiniai statistiniai duomenų failai. Pakeista ataskaitų generavimo logika taip, kad sistema automatiškai sugeneruotų visas apgyvendinimo paslaugų teikėjams privalomas pateikti ataskaitas, taip užtikrinant 100 proc. jų pateikumą. Pašalintas apribojimas registruoti korteles „už praėjusius periodus“, todėl apgyvendinimo paslaugų teikėjai dabar turi galimybę net ir pavėlavus prisijungti prie sistemos ir sukelti korteles.

4. 2022–2030 metų ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonė Nr. 05-001-01-15-02 „Skatinti talentų ir kompetencijų pasiūlą pažangiai ekonomikai“.

Veikla Nr. 2. „Finansinių paskatų priemonių, kurias taikant siekiama pritraukti reikiamų specialistų iš užsienio, sukūrimas ir įgyvendinimas“. Priemonė įgyvendinama vadovaujantis Užimtumo įstatymo nuostatomis, pagal kurias teisę gauti išmoką turi asmenys, atitinkantys įstatymo 481 straipsnio 1 arba 2 dalyje nustatytas sąlygas. Šios sąlygos atitinka lygių galimybių visiems ir nediskriminavimo principus, t. y. išmokos mokamos nepriklausomai nuo asmenų lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, kalbos, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, negalios, socialinės padėties, amžiaus arba seksualinės orientacijos.

2025 m. gegužės 31 d. įsigaliojo Užimtumo įstatymo pakeitimo įstatymas, kuriuo panaikinama nuostata, kad atvykimo išmoka iš užsienio pritrauktiems darbuotojams ir išmoka darbdaviui, pritraukusiam darbuotoją iš užsienio, mokamos iki 2025 m. gegužės 31 d., taip priemonei tampant nuolatine (tęstine). Pagal gautus prašymus iki 2025 m. gegužės 31 d. skirta 40 išmokų iš užsienio pritrauktiems darbuotojams ir 3 išmokos darbdaviams, pritraukusiems darbuotoją iš užsienio šalių. Išmokėta virš 185 tūkst. eurų.

5. 2021–2030 metų Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos valstybės skaitmeninimo plėtros programos pažangos priemonė Nr. 05-002-01-07-09 „Didinti socialiai pažeidžiamų grupių skaitmeninius įgūdžius“.

Pažangos priemonėje numatytos 7 investicinės ir 1 reguliacinė veikla (Informacinių technologijų (IT) sprendimo, skirto geresnėms kurčiųjų komunikacijos galimybėms užtikrinti, pritaikymas, įdiegimas ir tikslinės grupės apmokymas naudotis; IT sprendimo, skirto aklųjų prieigai prie informacijos užtikrinti, pritaikymas, įdiegimas ir tikslinės grupės apmokymas naudotis; Teisinio reguliavimo keitimas, įtvirtinant informacijos prieinamumo užtikrinimą; Metodinių rekomendacijų IT sprendimų geresnėms kurčiųjų ir aklųjų komunikacijos galimybėms naudojantis viešosiomis paslaugomis, kūrimui ir diegimui, parengimas; Techninių pagalbos priemonių negalią turintiems asmenims įsigijimas; Reformos įgyvendinimo komunikacija ir viešinimas; Mišrūs skaitmeninių įgūdžių mokymai socialiai pažeidžiamų grupių gyventojams). Siekiama kad, visos priemonės veiklos prisidėtų prie NPP horizontalaus principo „Lygios galimybės visiems“ t. y. veiklų rezultatai orientuoti į pažeidžiamas visuomenės grupes (vyresnio amžiaus, mažesnes pajamas gaunančius gyventojus, individualių poreikių turinčius asmenis ir asmenis su negalia, kaimo vietovėse gyvenančius gyventojus, kitakalbius), siekiant užtikrinti šių grupių asmenims vienodas galimybes kaip ir kitiems asmenims naudotis skaitmeninimo suteikiama nauda.

Didžioji dalis veiklų yra skirta gerinti asmenų su negalia komunikavimo galimybes. Įgyvendinant šias veiklas sukurti skaitmeniniai informaciniai technologijų sprendimai, kurie negalią turintiems žmonėms padės lengviau ir paprasčiau bendrauti ir naudotis viešosiomis paslaugomis. Pažangos priemonės veiklos prisideda prie neįgaliųjų gyvenimo kokybės indekso augimo, kadangi į jo sudėtį įeina informacijos prieinamumo indekso reikšmė. Informacijos prieinamumo indekse vertinamas viešojo sektoriaus interneto svetainių prieinamumas, informacijos turinio pritaikymas (tame tarpe ir audiovizualinis įgarsinimas) asmenų su negalia poreikiams.

2025 m. vykdytas projektas „Geresnės neįgaliųjų komunikavimo galimybės pasitelkiant informacines technologijas“ dviejų IT sprendimų, kurie skirti neįgaliesiems, sukūrimui: vienas jų – geresnėms kurčiųjų komunikacijos galimybėms, kitas – aklųjų prieigai prie informacijos užtikrinti. Įdiegus naujus IT sprendimus (komunikacijos programėlę asmenims su klausos negalia, audiovizualinio turinio perteikimo programėlę asmenims su regos negalia bei techninės pagalbos priemones asmenims su intelekto ir kognityviniais /

komunikaciniais sutrikimais) asmenims su negalia sudarytos sąlygos lygiai su kitais visuomenės nariais dalyvauti visuomeniniame gyvenime, gauti reikiamas paslaugas, dalyvauti laisvalaikio veiklose ir bendrauti su kitais asmenimis be kliūčių. Vykdamas IT sprendimų diegimo pirkimus buvo siekiama, kad IT sprendimai atitiktų Direktyvos (ES) 2016/2102 dėl viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo nuostatus ir būtų patogūs naudotis ne tik asmenims su negalia, bet ir kitiems socialiai pažeidžiamų grupių asmenims. 2025 metais taip pat įsigyta techninė įranga IT sprendimų įdiegimui ir palaikymui, techninės pagalbos priemonės negalią turintiems asmenims.

Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė priėmė Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo[1] pakeitimus[2]. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmenų su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 5 straipsnio 4 dalies 4 punktu, minėto aprašo 9 punktas papildytas nuostata, kad valstybių ir savivaldybių institucijos ir įstaigos svetainės įvadiname puslapyje skelbia informaciją apie įstaigą lengvai suprantama ir lietuvių gestų kalba, vadovaujantis socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintomis Informacijos teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais rekomendacijomis. Taip pat patikslinti ir kiti punktai, susiję su informacijos apie įstaigos teikiamas paslaugas pateikimu lengvai suprantama kalba ir lietuvių gestų kalba. Minėti pakeitimai įsigalios 2026 m. kovo 1 d.

6. Prie lygių galimybių visiems principo taikymo prisidėta rengiant projektų finansavimo sąlygų aprašus (toliau – PFSA) – juose nurodant, kad užtikrinamas lygių galimybių visiems principo taikymas, t. y. PFSA nenumatyti apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos – šių pažangos priemonių veikloms:

6.1. 2022–2030 metų ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-05-05 „Skatinti įmones skaitmenizuotis“:

- veiklos Nr. 8 „Sukurti ir įveiklinti DI reguliacinę smėliadėžę“ poveiklės Nr. 8.1 „Sukurti ir įveiklinti DI reguliacinę smėliadėžę (Sostinės regione) ir poveiklės Nr. 8.2 „Sukurti ir įveiklinti DI reguliacinę smėliadėžę (Vidurio ir vakarų Lietuvos regione)“;
- „veiklos Nr. 9 „Skatinti MVĮ diegtis skaitmenines technologijas, prioritetą teikiant dirbtinio intelekto sprendimams“ poveiklės Nr. 9.1 „Skatinti MVĮ diegtis skaitmenines technologijas, prioritetą teikiant dirbtinio intelekto sprendimams“ (Sostinės regionas) ir poveiklės Nr. 9.2 „Skatinti MVĮ diegtis skaitmenines technologijas, prioritetą teikiant dirbtinio intelekto sprendimams“ (Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas);

6.2. 2022–2030 metų ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-05-07 „Sukurti nuoseklią inovacinės veiklos skatinimo sistemą“:

- veiklos Nr. 8 „Skatinti inovacijas viešajame sektoriuje (ikiprekybinius pirkimus)“ 8.1 poveiklės „Sudaryti paskatas verslui kurti naujus produktus viešojo sektoriaus poreikiams tenkinti (Sostinės regionas)“ ir 8.2 poveiklės „Sudaryti paskatas verslui kurti naujus produktus viešojo sektoriaus poreikiams tenkinti (Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas);
- veiklos Nr. 19 „Skatinti įmonių STEP technologijų gynybos ir saugumo srityje, įskaitant specialiųjų elementų ir specialiųjų mašinų, naudojamų galutiniams produktams gaminti, kūrimą arba gamybą“ poveiklės Nr. 19.1 „Skatinti įmonių STEP technologijų gynybos ir saugumo srityje, įskaitant specialiųjų elementų ir specialiųjų mašinų, naudojamų galutiniams produktams gaminti, kūrimą arba gamybą (Sostinės regionas)“ ir Nr. 19.2 „Skatinti įmonių STEP technologijų gynybos ir saugumo srityje, įskaitant specialiųjų elementų ir specialiųjų mašinų, naudojamų galutiniams produktams gaminti, kūrimą arba gamybą (Vidurio ir Vakarų Lietuvos regionas)“;

6.3. 2022–2030 metų ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-04-02 „Skatinti įmones pereiti link neutralios klimatui ekonomikos“:

- veiklos Nr. 3 „Didinti energijos vartojimo efektyvumą pramonės įmonėse“ 3.3 poveiklės „Didinti energijos vartojimo efektyvumą pramonės įmonėse (Kauno, Šiaulių ir Telšių apskr.)“;
- veiklos Nr. 5 „Skatinti atsinaujinančių energijos išteklių diegimą pramonės įmonėse“ 5.2 poveiklės „Skatinti atsinaujinančių energijos išteklių diegimą pramonės įmonėse (Kauno, Šiaulių ir Telšių apskr.)“;
- veiklos Nr. 10 „Alternatyvaus kuro diegimas pramonės įmonėse Kauno, Šiaulių ir Telšių regionuose“;

6.4. 2022–2030 metų ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-06-03 „Gerinti konkurencinę investicijų pritraukimo aplinką“:

- veiklos Nr. 5 „Užsienio ir vietos investuotojų su dideliu darbo vietų kūrimo potencialu pritraukimas Kauno, Šiaulių ir Telšių apskrityse“ poveiklės Nr. 5.4 „Užsienio ir vietos investuotojų su dideliu darbo vietų kūrimo potencialu pritraukimas Kauno apskr.“;
- veiklos Nr. 5 „Užsienio ir vietos investuotojų su dideliu darbo vietų kūrimo potencialu pritraukimas Kauno, Šiaulių ir Telšių apskrityse“ poveiklės Nr. 5.5 „Užsienio ir vietos investuotojų su dideliu darbo vietų kūrimo potencialu pritraukimas Kauno apskr.“.

6.5. 2022–2030 metų ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-11-04 „Įgyvendinti eksporto konkurencingumo augimą skatinančias priemones“:

- veikla Nr. 3 „MVĮ veiklos tarptautiškumo ir naujų eksporto rinkų identifikavimo veiklų skatinimas (Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas)“;

- veikla 19 „MVĮ aukštos pridėtinės vertės ir (arba) gynybos ir saugumo pramonės sektoriaus produktų ir paslaugų sertifikavimo ir pristatymo užsienio rinkose skatinimas“ (Sostinės regionas).

Vidaus reikalų ministerija nurodė, kad įgyvendinant 2022–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Viešojo valdymo plėtros programos pažangos priemonę **Nr. 01-002-08-03-01 „Sukurti modernią viešojo valdymo institucijų žmogiškųjų išteklių valdysenos sistemą“**, kurios aprašas patvirtintas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2022 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 1V-432, prisidedama prie HP LGV rodiklio „Lyčių lygybės indeksas“. Minėtos pažangos priemonės apimtyje vykdomos šios veiklos:

- „Sukurta ir įdiegta Valstybės tarnybos vadovų kompetencijų ugdymo sistema („Lyderystės akademija“), kurios tikslas sukurti ir įdiegti centralizuotą valstybės tarnybos vadovų kompetencijų ugdymo sistemą, orientuotą į subalansuotais poreikiais pagrįstą ugdymo planavimą ir kokybišką ugdymo organizavimą, taikant efektyviausias ir paveikiausias ugdymo priemones ir metodus, bei orientuota į praktinę vertę valstybės tarnybos įstaigų vadovams, organizuojant ir valdant įstaigos veiklą. Šiam tikslui pasiekti 2024 m. įdiegta e-mokymų platforma – mokymai.vva.lt, o 2025 m. sukurta valstybės tarnybos įstaigų vadovų kompetencijų vertinimo ir ugdymo poreikių nustatymo metodika bei sukurtos individualizuotos įstaigų vadovų mokymo programos. Taip stiprinamas vadovų gebėjimas atpažinti ir mažinti diskriminaciją, taikant įtraukaus valdymo praktikas. Kompetentingi vadovai priima objektyvesnius sprendimus dėl atrankos, karjeros ir darbo sąlygų, užtikrindami vienodas galimybes visiems darbuotojams, skatindami organizacijų kultūrą, paremtą pagarba, įvairove ir socialiniu teisingumu.
- „Sukurta ir įdiegta strateginių kompetencijų viešajame sektoriuje nustatymo, ugdymo ir palaikymo sistema“, kurios tikslas yra sukurti ir įdiegti strateginių kompetencijų viešajame sektoriuje nustatymo, ugdymo ir palaikymo sistemą, kuri padėtų subalansuoti atskirų viešojo sektoriaus institucijų ir įstaigų darbuotojų ugdymo poreikius, padėtų tinkamai planuoti ir užtikrinti kokybišką kompetencijų ugdymo organizavimą, taikant efektyviausius ugdymo metodus ir būdus. 2025 m. buvo sukurtos skaitmeninių, finansinių-analitinių ir lyderystės kompetencijų ugdymo programos ir šių kompetencijų e-kursas, viešojo sektoriaus darbuotojų mokymai vyks 2026 m. Šių kompetencijų didinimo mokymai sudaro sąlygas užtikrinti moterims ir vyrams vienodas karjeros perspektyvas, vienodas galimybes dalyvauti neformaliame suaugusiųjų švietime.
- Suprojektuota ir įdiegta pažangi viešojo sektoriaus žmogiškųjų išteklių valdymo sistema“, kurios tikslas užtikrinti galimybę centralizuotai ir automatizuotai tvarkyti viešojo sektoriaus darbuotojų duomenis, reikalingus valstybės valdymo reikmėms tenkinti ir įgalinti viešojo sektoriaus žmogiškųjų išteklių valdymo

transformaciją, perkeliant viešojo sektoriaus talentų ir karjeros valdymo procesus į skaitmeninę erdvę. 2025 m. buvo tęsiami Viešojo sektoriaus darbuotojų registro informacinės sistemos, apimančios viešojo sektoriaus darbuotojų registrą ir žmogiškųjų išteklių valdymo informacinę sistemą su integruotu darbo užmokesčio komponentu, kūrimo ir diegimo darbai. Ši sistema užtikrins vienodą, skaidrų ir objektyvų personalo valdymo sprendimų priėmimą visose viešojo sektoriaus institucijose. Skaitmenizuoti ir centralizuoti žmogiškųjų išteklių valdymo procesai didina prieinamumą bei skaidrumą darbuotojams, nepriklausomai nuo jų lyties, amžiaus ar institucijos dydžio, ir sudaro prielaidas sąžiningos, įtraukios bei lygių galimybių principais grįstos viešojo sektoriaus žmogiškųjų išteklių valdymo sistemos kūrimui.

Įgyvendinant 2022–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Viešojo valdymo plėtros programos pažangos priemonę **Nr. 01-004-08-04-01 „Didinti visuomenės įsitraukimą į vietos problemų sprendimą“**, kurios aprašas patvirtintas vidaus reikalų ministro 2022 m. rugpjūčio 17 d. įsakymu Nr. 1V-536, prisidedama prie sisteminio lygių galimybių integravimo vietos plėtros politikoje ir ilgalaikėje perspektyvoje stiprinama socialinė įtrauktis bei nediskriminavimo praktika bendruomenių lygmeniu, taip gerinant rodiklius „Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indeksas“ ir „Lyčių lygybės indeksas“:

- Projektų vykdytojai įsipareigoja sudaryti vienodas galimybes moterims ir vyrams dalyvauti veiklose ir naudotis rezultatais; užtikrinti fizinį ir informacinį prieinamumą asmenims su negalia; informaciją apie veiklas teikti lengvai suprantama kalba, pritaikant ją specifinių poreikių turintiems asmenims; esant poreikiui, užtikrinti vertimą į gestų ar užsienio kalbą; renginius organizuoti patalpose, pritaikytose judėjimo, regos ar klausos negalią turintiems asmenims. Projektuose negali būti numatyta jokių apribojimų, turinčių neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo principų įgyvendinimui dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitų požymių. Finansuojami projektai savo veiklomis sudaro sąlygas didinti socialinę atskirtį patiriančių asmenų, jaunimo, vyresnio amžiaus žmonių ir asmenų su negalia dalyvavimą bendruomeninėse veiklose bei sprendimų priėmimą, labiau subalansuoti moterų ir vyrų atstovavimą vietos veiklos grupių valdymo organuose, užtikrinti fizinį ir informacinį prieinamumą, vietos lygmens iniciatyvose nuosekliai mažinti diskriminacijos riziką.
- Miestų vietos veiklos grupės, dalyvaujančios vietos plėtros projektų atrankoje, sudaromos laikantis partnerystės ir atvirumo principo, lyčių lygybės principo (nei vienos lyties atstovų dalis kolegialiuose valdymo organuose negali viršyti 60 proc.), nediskriminavimo principo, jaunimo, vyresnio amžiaus ir asmenų su negalia įtraukimo nuostatų.

2025 m. pasirašytos 245 projektų įgyvendinimo sutartys, kurių vertė 15,8 mln. Eur, projektų įgyvendinimo veiklos pradėtos vykdyti 2025 m. III ketvirtį. Baigtų įgyvendinti projektų 2025 m. nebuvo.

Vykdamas Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programos pažangos priemonės **Nr. 07-019-10-04-01 „Stiprinti pasirengimą valdyti krizes ir ekstremaliąsias situacijas ir šalinti jų padarinius“**, kurios aprašas patvirtintas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2023 m. kovo 14 d. įsakymu Nr. 1V-127, veiklas siekiama sudaryti geresnes sąlygas asmenų su negalia apsaugai krizių ir ekstremaliųjų situacijų metu, taip prisidedant prie rodiklio „Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indeksas“.

Vykdamas veiklą „Priedangų infrastruktūros plėtra“ 2025 m. su 56 savivaldybėmis sudarytos 15,9 mln. Eur vertės projektų sutartys dėl 386 priedangų modernizavimo. Šių priedangų modernizavimo darbus planuojama užbaigti iki 2026 m. pabaigos. Iš jų 276 priedangos bus pritaikomos riboto judumo asmenims, šiam tikslui suplanuota 2,2 mln. Eur suma. Vykdamas veiklą „Civilinės saugos projektų rėmimas, stiprinant prevenciją, parengtį ir apsirūpinimą būtinų priemonių atsargomis“ 2025 m. su 20 Vidurio vakarų Lietuvos savivaldybėmis sudarytos 4,5 mln. Eur vertės projektų sutartys dėl kolektyvinės apsaugos statinių aprūpinimo. Už skirtas lėšas savivaldybės pasirengs kolektyvinės apsaugos statiniuose laikinai apgyvendinti ne mažiau kaip 25 tūkst. evakuojamų gyventojų, pirmiausiai – asmenų su negalia, vaikų iki 7 metų amžiaus ir socialinę globą gaunančių senyvo amžiaus asmenų. Projektus užbaigti planuoja iki 2026 m. vidurio.

Vykdamas 2022–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Viešojo valdymo plėtros programos pažangos priemonės **Nr. 01-004-08-06-01 „Tobulinti administracinių ir viešųjų paslaugų kokybę, prieinamumą ir viešųjų paslaugų teikimą“**, patvirtintos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2024 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. 1V-546, apraše numatytą veiklą „Metodinės, ekspertinės pagalbos teikimas“, nuo 2025 m. birželio 19 d. pradėtas vykdyti projektas „Metodinės ir ekspertinės pagalbos, reikalingos savivaldybėms įgyvendinant teritorines strategijas, teikimas“. Iki 2025 m. pabaigos tikslinei grupei (juridinių asmenų, kurių savininkė ar dalininkė yra savivaldybė, darbuotojams ir savivaldybių politikams) teiktos individualios konsultacijos ir grupinės konsultacijos, organizuojant renginius. Vykdamas šias projekto veiklas buvo užtikrinamas prieinamumo visiems reikalavimo įgyvendinimas, t. y. projekto veiklos (konsultacijos, renginiai) organizuotos patalpose, pritaikytose judėjimo negalią turintiems asmenims. Tokiu būdu prisidėta prie asmenų su negalia gyvenimo kokybei svarbios srities – fizinės aplinkos prieinamumo – užtikrinimo (rodiklis „Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indeksas“).

Įgyvendinant regioninę pažangos priemonę **01-004-07-02-01 (RE) „Pagerinti viešųjų paslaugų prieinamumą, darbo vietų pasiekiamumą ir tam reikalingų išteklių naudojimo efektyvumą“**, kurios finansavimo gairės patvirtintos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2023 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. 1V-199, finansuojami infrastruktūros plėtros projektai, skirti viešųjų paslaugų prieinamumui užtikrinti, išteklių naudojimo, teikiant viešąsias paslaugas, efektyvumo problemoms spręsti, viešųjų paslaugų sistemų tvarumui didinti, taip pat tvariai aplinkai miestuose užtikrinti, pritaikant teritorijas žaliųjų miestų erdvių plėtrai, sudarant

sąlygas būsto, kultūros, švietimo, sveikatos paslaugų pasiūlai didinti ir kitai socialinei ir (ar) bendruomeninei veiklai. Visiems pagal priemonę finansuojamiems projektams keliamas reikalavimas prisidėti prie universalios dizaino, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 str. 109 d., principo įgyvendinimo ir laikomasi universalios dizaino reikalavimų, nustatytų Statybos techniniame reglamente STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. D1-653 (toliau - STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“). Pagal priemonę finansuojamų projektų veiklomis (įgyvendinant pirmiau nurodytą reikalavimą) prisidedama prie asmenų su negalia gyvenimo kokybei svarbios srities – fizinės aplinkos prieinamumo – užtikrinimo. Iki 2025 m. baigtas įgyvendinti vienas pagal priemonę finansuotas projektas „Tauragės „Šaltinio“ progimnazijos infrastruktūros ir aplinkinės teritorijos funkcionalumo didinimas“. Šiuo projektu tiesiogiai prisidedama rodiklio „Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indeksas“ – pėsčiųjų takai įrengti taip, kad nesukeltų kliūčių negalią turintiems žmonėms ir nebūtų kaip nors ribojamas jų laisvas judėjimas ir veikla; dalis įrengtų žaidimo, treniruočių įrenginių pritaikyti žmonėms su negalia.

Įgyvendinant regioninę pažangos priemonę **01-004-07-01-01 (RE) „Paskatinti regionų, funkcinų zonų, savivaldybių ir miestų ekonominį augimą pasitelkiant jų turimus išteklius“**, kurios finansavimo gairės patvirtintos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2023 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. 1V-188, finansuojami infrastruktūros plėtros projektai, skirti šalinti pramoninių ir komercinių teritorijų išvystymo netolygumus, plėtoti inovatyvias socialinės, kūrybinės ekonomikos ir bendro infrastruktūros naudojimo iniciatyvas, pritaikyti gamtos ir kultūros objektus lankymui. Visiems pagal priemonę finansuojamiems projektams keliamas reikalavimas prisidėti prie universalios dizaino, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 str. 109 d., principo įgyvendinimo ir laikomasi universalios dizaino reikalavimų, nustatytų STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“. Pagal priemonę finansuojamų projektų veiklomis (įgyvendinant pirmiau nurodytą reikalavimą) prisidedama prie asmenų su negalia gyvenimo kokybei svarbios srities – fizinės aplinkos prieinamumo – užtikrinimo (rodiklis „Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indeksas“). 2025 m. dar nebaigtas įgyvendinti nė vienas priemonės lėšomis finansuojamas projektas.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija pasidalino lentelę apie Švietimo, mokslo ir sporto plėtros pažangos priemones, veiklas ir (arba) jų projektus, kuriais prisidedama prie HP LGV įgyvendinimo.

Nr.	Priemonės pavadinimas	2025 m. atlikti veiksmai ir rezultatai:
1.	Švietimo plėtros programos pažangos priemonė 12-	Preliminariais 2025 m. NŠA duomenimis, per ketverius metus 8 proc. punktais sumažėjo mokinių, nutraukusių mokymąsi pagal formaliojo pirminio profesinio mokymo programas: 2022 m. nutraukė mokymąsi 29,5 proc. formaliojo

	003-03-04-03 „Sukurti rinkos poreikius atliepiančią profesinio ugdymo sistemą“	pirminio profesinio mokymo mokinių, 2024 m. – 21,6 proc., preliminariais 2025 m. duomenimis, – 21,5 proc. - Siekiant dermės su rinkos poreikiais, ypač žaliąja ir skaitmenine transformacija, iki 2025 m. pabaigos parengtos ir (ar) atnaujintos bei profesinio mokymo įstaigoms prieinamos 66 naujos profesinio mokymo programos. 2025 m. pradėta rengti formaliojo profesinio mokymo programa, skirta profesijos mokytojo kvalifikacijai įgyti. 2025 m. mokyti pagal profesinio mokymo programų modulius pradėjo mokyti daugiau kaip 3200 bendrojo ugdymo mokyklų mokinių. Planuojama, kad iki 2026 m. vidurio iš viso besimokydami profesinio mokymo modulių kompetencijas įgis ne mažiau kaip 4 900 mokinių. 2024 m. patvirtinti du projektų finansavimo sąlygų aprašai, skirti investicijoms į profesinio mokymo įstaigų infrastruktūrą Vidurio ir vakarų Lietuvos regione ir profesinio mokymo prieinamumui gerinti, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių ir esantiems iš nepalankaus socialinio kultūrinio konteksto asmenims: Investicijoms į 36 profesinio mokymo įstaigų infrastruktūrą iš viso yra numatyta 38,8 mln. Eur. 2025 m. gruodžio mėn. baigėsi projekto pirmasis etapas: parengta investicijų poreikio tyrimo analizė (įvertinus regioninius plėtros dokumentus, savivaldybių strategijas, Užimtumo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, verslo plėtros institucijų duomenis). Po 8 regionuose įvykusių diskusijų, kuriose dalyvavo profesinio mokymo įstaigų, savivaldybių ir verslo atstovai, identifikuoti prioritetiniai sektoriai ir profesijų sritys, kuriose būtinos investicijos į mokymo įrangą. Nustatyta, kurios profesinio mokymo programos ir investicijos turės didžiausią praktinį bei strateginį poveikį, atsižvelgiant į įrangos naudojimo intensyvumą ir į Pramonę 4.0, skaitmeninės ir žaliosios transformacijos kontekstą. 2025 m. IV ketv. 22 profesinio mokymo įstaigos jau parengė projekto įgyvendinimo planus ir pradėjo sutarčių pasirašymo procedūras (projektai iki 1 mln. Eur vertės), 14 profesinio mokymo įstaigų šiuo metu rengia projektų įgyvendinimo planus (projektai, kurių vertė viršija 1 mln. Eur). - Priemonėms profesinio mokymo prieinamumui didinti asmenims, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių ir esantiems iš nepalankaus socialinio kultūrinio konteksto, skirta 5,5 mln. Eur. Atlikta pirminė profesinių įstaigų apklausa ir analizė dėl priemonių mokiniams poreikio, paskirstytas finansavimas poilsio / multisensorinių kambarių įrengimui 16-ai (14 Vakarų ir Vidurio Lietuvos ir 2 Sostinės regiono) kriterijus atitinkančių profesinio mokymo įstaigų. - Įgyvendintas pirmas 3 dienų „Karjeros dienos“ ciklas, pradėti vesti seminarai pedagogams „Profesinio mokymo neformaliojo ugdymo veiklų organizavimas mokiniams įtraukties sąlygomis“, 4 K modelio pirmieji mokymai.
2.	Švietimo plėtros programos pažangos priemonė 12-003-03-02-17 (RE) „Plėtoti įvairialypį švietimą vykdant visos dienos mokyklų veiklą“	- Patvirtinus regioninės priemonės „Plėtoti įvairialypį švietimą vykdant visos dienos mokyklų veiklą“, 2021–2027 m. laikotarpiui skiriamas 23,6 mln. Eur finansavimas. Lėšos numatytos visos dienos mokyklos erdvių (fizinė erdvė ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ar pagrindinio ugdymo programas įgyvendinančiose švietimo įstaigose, kuriose sudarytos sąlygos kokybiškam, socialiai teisingam ir lygias galimybes užtikrinančiam visapusiškam kiekvieno vaiko formaliam ir neformaliai ugdymui(si) visą dieną saugioje aplinkoje) sukūrimui ir pritaikymui ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio bei pagrindinio ugdymo programas vykdančiose švietimo įstaigose. - Iki 2026 m. sausio mėn. pagal regioninę pažangos priemonę 12-003-03-02-17 (RE) pasirašytos 35 finansavimo sutartys. Taip pat pasirašytos 4 sutartys kuriose veiklos finansuojamos iš abiejų regioninės pažangos priemonių 12-003-03-02-17 (RE) ir 12-003-03-01-23 (RE).

		Baigtas įgyvendinti vienas projektas „Visos dienos mokyklos modelio diegimas Molėtų pradinėje mokykloje“ Nr. 29-005-P-0001. Vykdam projektą, sutvarkytos ir pritaikytos visos dienos mokyklos veiklos patalpos bei lauko erdvės, pasiektas suplanuotas rodiklis „Naujos arba modernizuotos švietimo infrastruktūros mokymo klasių talpumas“.
3.	Sporto plėtros programos pažangos priemonė 12-004-04-04-01 „Išvystyti ilgalaikę, aiškiais kriterijais paremtą sporto vystymo politiką“	2025 m. kurčiųjų žaidynėse, pasaulio ir Europos asmenų su negalia čempionatuose iškovota 17 medalių: pasaulio ir Europos asmenų su negalia čempionatuose iškovoti 7 medaliai, Kurčiųjų deflimpinėse žaidynėse – 10. Asmenų su negalia medalius iškovojo badmintono, dziudo ir lengvosios atletikos atstovai pasaulio ir Europos čempionatuose, Kurčiųjų deflimpinėse žaidynėse – lengvosios atletikos (disco metimas, rutulio stūmimas), orientavimosi sporto, paplūdimio tinklinio, imtynių sportininkai.
4.	Sporto plėtros programos pažangos priemonė 12-004-04-04-02 „Pertvarkyti ir modernizuoti sporto sistemą nuo pagrindų iki aukšto meistriškumo“	- Parengtas ministro įsakymo projektas dėl sporto finansavimo sąlygų aprašo pakeitimo, siekiant nustatyti vienodą finansavimo tvarką asmenų su negalia sporto organizacijoms ir sporto šakų federacijoms. Su sportininkų su negalia organizacijomis ieškoma susitarimo dėl aprašo nuostatų. Jos bus pradamos taikyti palaipsniui. Po pasitarimų su asmenų su negalia sporto organizacijomis, sutarta, kad finansavimas 2026 m. sporto programoms dar bus skirstomas pagal nepakeistą teisinį reguliavimą. - Sprendžiant Sporto plėtros programoje nurodytą spręstinos problemos priežastį Nr. 1.1.3. „Esama aukšto meistriškumo sportininkų pamainos identifikavimo, talentų pritraukimo sistema lemia, kad turime 2,5–3 kartus mažesnį nei kitose šalyse sportininkų skaičių“, 2025 m. pirmą kartą papildomas finansavimas valstybės biudžeto lėšomis buvo skirtas regos, klausos, judėjimo negalią turinčių asmenų sporto judėjimams Lietuvoje vadovaujančių nevyriausybinių organizacijų ir sporto šakų federacijų veiklai, susijusiai su išskirtinių sportinių gabumų turinčių jaunučių, jaunių, jaunimo amžiaus grupių asmenų atranka ir rengimu. Šiai veiklai 2025 m. 47 sporto organizacijoms paskirstyta 1 896 044,80 Eur (asmenų su negalia sporto organizacijoms skirta 179 400 eurų). - Sprendžiant Sporto plėtros programoje nurodytos spręstinos problemos priežastį Nr. 1.4.1. „Neišnaudotos visų amžiaus grupių sveikatinimo fizinio aktyvumo priemonėmis galimybės, stokojama tarpinstitucinio bendradarbiavimo įvairiuose sektoriuose“, nuo 2025 m. sporto organizacijoms yra skiriamas papildomas finansavimas už veiklas, susijusias su jų atstovaujamos sporto šakos plėtojimu ir populiarinimu per fizinį aktyvumą, įvairaus amžiaus dalyvių įtraukimu į aktyvias sporto veiklas, metodinių priemonių rengimu ir kitomis veiklomis per sportą, kuriomis siekiama sudominti gyventojus, ypač vaikus ir jaunimą, atitinkama sporto šaka ir įtraukti juos į nuolatinį, reguliary sportavimą, taip pat per sportą skatinti aktyvią vietos, ugdymo įstaigų bendruomenių socializaciją, taip prisidedant prie nusikalstamumo prevencijos. Šiai veiklai vykdyti 2025 m. 48 sporto šakų federacijoms ir asmenų su negalia sporto organizacijoms buvo paskirstyta 1 416 000,00 Eur²³ (asmenų su negalia sporto organizacijoms skirta 90 000 eurų).

²³ Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2025 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. V-1225 sudaryta darbo grupė dėl regos, klausos, judėjimo negalią turinčių asmenų sporto judėjimams Lietuvoje vadovaujančių nevyriausybinių organizacijų ir sporto šakų federacijų fizinio aktyvumo veiklų finansavimo modelio peržiūros, vertinimo rodiklių tobulinimo, kadangi reikalinga gilesnė analizė dėl 2025 m. skirtų

		• 2025 m. taip pat pradėtas pasirengimas ir skirtas finansavimas testinės atrankos būdu 2026 m. UEFA Europos šalės futbolo čempionatui ir 2027 m. FIBA Europos moterų krepšinio čempionatui pasirengti. • 2025 m. pabaigoje Vyriausybė pateikė Seimui Nacionalinės sporto tarybos įstatymo projektą, kuriuo siekiama tobulinti valstybės sporto politikos įgyvendinimo modelį. Įstatymo projekte siūloma pereiti prie kolegialaus sprendimų, susijusių su valstybės sporto politikos įgyvendinimu, priėmimo modelio ir Nacionalinę sporto agentūrą apjungti su Nacionaline sporto taryba. Seimui priėmus įstatymo projektą, Nacionalinė sporto taryba taptų biudžetine įstaiga, su Taryboje veikiančiais visuomeninių organizacijų atstovais (tarp kurių būtų ir du asmenų su negalia sporto organizacijų atstovai), kurie sprendimus priimtų kolegialiai.
5.	Švietimo plėtros programos pažangos priemonė 12-003-03-01-03 „Užtikrinti visiems prieinamą šiuolaikinį ugdymo turinį“	• VDA duomenimis, daugėja besimokančių į Lietuvą atvykusių bendrojo ugdymo mokyklų mokinių – kitų šalių piliečių: 2024–2025 m. m. jų buvo 13 345, 2023–2024 m. m. – 12 878, 2022–2023 m. m. – 12 860, 2021–2022 m. m. – 2 280. Daugiausiai jų iš Ukrainos: 2024–2025 m. m. – 9856, 2023–2024 m. m. – 9443, 2022–2023 m. m. – 9 930, 2021–2022 m. m. – 486. Taip pat padaugėjo Lietuvoje besimokančių mokinių iš Baltarusijos: 2024–2025 m. m. – 1721, 2023–2024 m. m. – 1 665, 2022–2023 m. m. – 1 259, 2021–2022 m. m. – 498. Šiek tiek sumažėjo iš Rusijos atvykusių bendrojo ugdymo mokyklų mokinių: 2024–2025 m. m. – 726, 2023–2024 m. m. – 779, 2022–2023 m. m. – 703, 2021–2022 m. m. – 502. • Nuo 2024–2025 m. m. visos klasės dirba pagal atnaujintą ugdymo turinį, kuris susietas su socialiniu, emociniu ir sveikos gyvensenos turiniu, kūrybiškumo, pilietiškumo, kultūros, komunikacijos ir pažinimo kompetencijomis (2023–2024 m. m. nelyginių klasių mokiniai pradėjo mokytis pagal atnaujintas ugdymo programas). • Iki 2027 m. liepos mėn. NŠA įgyvendina projektą „Galimybių mokykla“, kurio metu kuriamas inovatyvus ugdymo turinys priešmokykliniam ir pradiniam ugdymui, rengiamos dalykų užduotys didelį mokymosi potencialą turintiems mokiniams, skiriamos lėšos mokykloms vadovėliams įsigyti, rengiami vadovėliai tautinėms mažumoms mokytis gimtosios kalbos, taip pat rengiamos visuomeninio ugdymo ir gamtos mokslų NMPP užduotys 4 ir 8 klasėms: Veikla <i>Inovatyvus, personalizuoto ugdymo turinio ir priemonių kūrimas priešmokykliniame ir pradiniame ugdyme</i>. 2025 m. paskelbtas pakartotinis pirkimas „Integruoto ugdymo pavyzdžių priešmokyklinio amžiaus ir 1–4 klasių mokinių ugdymui sukūrimo paslaugos“, laukiama pasiūlymų. - Veikla <i>Vadovėlių, skirtų tautinėms mažumoms gimtosioms kalboms mokytis, rengimas</i>. 2025 m., antrą kartą paskelbus pirkimą, gautas vienas pasiūlymas lenkų kalbos pirkimo daliai. 2025 m. gruodžio 12 d. pasirašyta sutartis dėl lenkų gimtosios kalbos vadovėlių 1–4 klasėms sukūrimo paslaugų. Likusioms dalims (rusų ir baltarusių kalboms) pirkimas bus skelbiamas pakartotinai. Atliktas rinkos tyrimas dėl vadovėlių rusų ir baltarusių gimtosioms kalboms rengimo. • Kuriamas lietuvių kalbos testavimo sistema užsienio lietuviams, užsieniečiams ir sugrįžusiems asmenims. 2024 m. gruodžio mėn. ŠMSM skyrė finansavimą Nacionalinės švietimo agentūros pradėtam įgyvendinti projektui „Kalbėkime Lietuvai“. Projekto metu numatoma baigti kurti lietuvių kalbos testavimo sistemą užsienio lietuviams, užsieniečiams ir sugrįžusiems asmenims, pagrįstą kalbos mokėjimo lygiais; sukurti metodines (mokymo) priemones (spausdintas ir skaitmenines), pagrįstas kalbos mokėjimo lygiais ir pritaikytas skirtingo amžiaus (tarp

lėšų panaudojimo efektyvumo. Po darbo grupės išvadų svarstymo ir gautų sporto organizacijų veiklos ataskaitų nagrinėjimo bus priimtas sprendimas dėl programos finansavimo 2026 metais.

		jų ir suaugusiems) ir skirtingų kalbinių gebėjimų užsienyje gyvenantiems lietuviams (numatoma projekto vertė – 2 190 tūkst. Eur).
6.	Švietimo plėtros programos pažangos priemonė 12-003-03-01-04 „Užtikrinti visiems prieinamą ankstyvąjį ugdymą“	• Vis daugiau vaikų Lietuvoje įtraukiama ir į ikimokyklinį ugdymą: ŠVIS duomenimis, ikimokyklinio ugdymo programose nuo 2 metų iki privalomojo ugdymo amžiaus (6 metų) 2022 m. dalyvavo 85,6 proc., 2023 m. – 88,8 proc., 2024 m. – 90,8 proc., 2025 m. – 91,6 proc. vaikų, tad jau pasiektas <i>ŠMSM 2025–2027 m. strateginio veiklos plano (2025)</i> siekinys 2025 m. (91,3 proc.). • 2025 m. Lietuvos aklyjų ir silpnaregių ugdymo centre atidarytos trys naujos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupės iš Vokietijos atvykusių šeimų vaikams. Grupės 2025 m. pabaigoje lankė 32 1–6 m. amžiaus vaikai. • Siekiant į ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą sėkmingai įtraukti vaikus iš socialinę riziką patiriančių šeimų, teikiant jiems pagalbą ugdymo procese, įgyvendinamas Vaiko garantijos projektas. Siekiama, kad projekto pabaigoje pagalba bus suteikta 4249 vaikams. 2025 m. gruodžio mėn. preliminariais duomenimis, jau yra suteikta parama 4163 vaikams, t. y. 98 proc. numatyto tikslo.
7.	Švietimo plėtros programos pažangos priemonė 12-003-03-04-01 „Sudaryti sąlygas kokybiškoms, tarptautiškoms ir prieinamoms studijoms“	• Eurostato duomenimis, bendra studijuojančių asmenų (abiejų lyčių) STEM srityse dalis 2022–2024 m. Lietuvoje beveik nekito: 2022–2024 m. buvo šiek tiek didesnė nei 25 proc. Taip pat studijuojančių STEM moterų dalis, naujausiais 2024 m. duomenimis, Lietuvoje nesikeitė (tiek 2023, tiek 2024 m. išliko 27,6 proc. iš visų studijuojančių STEM srityse). • VDA Pajamų ir gyvenimo sąlygų tyrimo duomenimis, iki 2023 m. stebėtas vis didesnis aukštojo mokslo prieinamumas asmenims iš žemiausias pajamas turinčių namų ūkių, 2024 m. stipriai sumažėjo (–16 proc. punktų). 2019 m. duomenimis, pradinė šio rodiklio reikšmė buvo 13,7 proc. 2023 m. rodiklis siekė 51,5 proc., 2024 m. – 35,5 proc. Valstybės duomenų agentūros duomenimis, taip pat šiek tiek sumažėjo 30–34 metų asmenų iš žemiausias pajamas turinčių namų ūkių, įgijusių aukštąjį išsilavinimą (ne mažiau kaip 4 metai): 2024 m. jų buvo 35,1 proc., 2023 m. – 37,9 proc., 2022 m. – 29,3 proc., 2021 m. – 28,8 proc. • Išankstiniais NŠA 2025 m. duomenimis, 36,6 proc. negalių deklaravusių asmenų, 2025 m. turėjusių baigti aukštojo mokslo bakalauro studijų programą, jos nebaigė (2024 m. tokių asmenų buvo 48 proc., 2023 m. – 37 proc.). • Remiantis ŠVIS duomenimis, 2025–2026 m. m. Lietuvoje studijavo 16 610 studentų iš užsienio (2024–2025 m. m. – 13 956). Užsienio studentai sudarė 15,4 proc. visų Lietuvos aukštosiose mokyklose studijuojančių asmenų dalį (2024 m. sudarė 13,2 proc.). Prie šio rodiklio augimo reikšmingai prisidėjo Rusijos pradėto karo prieš Ukrainą nulemtas studentų judėjimas iš Ukrainos į Europos Sąjungos valstybes. 2025 m. Lietuvoje studijavo 2 358 Ukrainos piliečiai (2024 m. – 2 268). Per vienerius metus reikšmingai padaugėjo Pakistano pilietybę turinčių užsieniečių studentų, nuo 881 (2024 m.) iki 1 490 (2025 m.), išliko didelis Indijos pilietybę turinčių studentų skaičius – 1 772 (2025 m.). • 2025 m. mokėtos tikslinės išmokos studentams, kuriems nustatytas 45 procentų ar mažesnis darbingumo lygis arba sunkus ar vidutinis neįgalumo lygis. 2025 m. 747 studentai gavo tikslines išmokas (2024 m. šias išmokas gavo 600 studentų, 2023 m. – 505). • Kuriamas valstybės remiamų paskolų studijoms teikimo ir grąžinimo modelis, grąžinimą susiejant su absolvento pajamomis²⁴. Lietuvos studentų sąjungai ir VU Studentų atstovybei labiausiai priimtina paskolos grąžinimą susieti su 0,75 VDU,

²⁴ Įgyvendinamas Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano veiksmas Nr. 3.8.4. Sukurti valstybės remiamų paskolų studijoms teikimo ir grąžinimo modelį, grąžinimą susiejant su absolvento pajamomis.

		nustatyti maksimalų 15 metų paskolos grąžinimo laikotarpį ir galimybę paskolos grąžinimą atidėti iki 3 kartų.
8.	Švietimo plėtros programos pažangos priemonė 12-003-03-06-01 „Pirmiausia – mokytojas“	2025 m. patvirtintos Pedagoginių darbuotojų (išskyrus aukštųjų mokyklų darbuotojus) 2026–2028 metų prioritetinės kvalifikacijos tobulinimo sritys: medijų ir skaitmeninių kompetencijų stiprinimas; įtraukiojo ugdymo planavimo ir įgyvendinimo kompetencijos tobulinimas; kultūrinio identiteto, tarpkultūrinės ir pilietiškumo kompetencijų stiprinimas; ugdymo praktikos ir didaktikos kompetencijų tobulinimas; lyderystės ugdymui, vadovavimo, konstruktyvaus bendravimo ir bendradarbiavimo pedagogų profesiniuose ir tarpprofesiniuose tinkluose kompetencijų tobulinimas; emocinės-motyvacinės kompetencijos stiprinimas. - Nuo 2023 m. pradėtos rengti (akredituotos) ir įgyvendinamos nacionalinės pedagoginių darbuotojų (išskyrus aukštųjų mokyklų darbuotojus) kvalifikacijos tobulinimo programos (toliau – nacionalinės kvalifikacijos programos). Šios programos finansuojamos <i>NextGenerationEU</i> lėšomis, jos atliepia 2023–2025 m. prioritetines pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo sritis: įtraukusis ugdymas, ugdymo praktika ir didaktika, pilietinis ugdymas, lyderystė ugdymui ir mokymui(-si) ir skaitmeninės kompetencijos. Nacionalinės kvalifikacijos tobulinimo programos trukmė – 135–270 valandų, iš kurių praktikai skiriama nuo 30 proc. iki 50 proc. Iki 2025 m. gruodžio mėn. nacionalines pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programas iš viso baigė 2071, mokosi 1379 asmenys. Planuojama, kad iki 2026 m. II ketv. šias programas iš viso bus baigę 3 483 asmenys. 2025 m. pradėta įgyvendinti nacionalinė ugdymo krypties mokslinių tyrimų programa, kuri padės sustiprinti edukologijos krypties mokslinius tyrimus ir pedagogų rengimo programas, o vėliau – pagerinti ugdymo kokybę ir mokinių pasiekimus. Lietuvos mokslo taryba 2025 m. balandžio 1 d. pasirašė sutartį su Centrine projektų valdymo agentūra dėl „Edukacinių tyrimų proveržio programos“ įgyvendinimo, kurios biudžetas siekia 15,2 mln. eurų. Šios LMT vykdomos ketverių metų programos tikslas – stiprinti edukologijos krypties mokslinius tyrimus, tyrimų kokybę bei praktinį pritaikomumą švietimo sistemoje bei kurti inovatyvius sprendimus švietimo sektoriuje. Programoje dalyvauja 7 Lietuvos universitetai, įgyvendinantys 28 edukacinius tyrimus.
9.	Švietimo plėtros programos pažangos priemonė 12-003-03-05-01 „Įdiegti vieną langelį karjerai planuoti ir įgūdžiams tobulinti“	- Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro duomenimis, 2025 m. kursuok.lt mokymus iš viso baigė 4 487 asmenys, o mokymus, skirtus asmenų skaitmeninėms kompetencijoms tobulinti, per šią platformą baigė 2 152 asmenys (2024 m. mokymus baigė 12 910 asmenys, iš jų skaitmenines kompetencijas tobulino 6 847). 2025 m. tobulinta individualių mokymosi paskyrų „Kursuok“ sistema siekiant sudaryti galimybes suaugusiems asmenims plėtoti kompetencijas, įtraukiant valstybės ir savivaldybių vykdomas suaugusiųjų švietimo finansavimo priemones. 2025 m. lapkričio mėn. atnaujintas suaugusiųjų švietimo platformos „Kursuok“ finansavimas (biudžetas papildytas 3,92 mln. eurų). Nuo 2025 m. IV ketv. skiriant finansavimą didžiausias prioritetas teikiamas asmenims, kuriems nustatytas 55 proc. ar mažesnis dalyvavimo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. iki 55 proc. darbingumo lygis). Toliau seka gyventojai, deklaravę gyvenamąją vietą ne didžiuosiuose miestuose – Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ar Šiauliuose. Prioritetą taip pat turi tie, kurie kvalifikaciją ar aukštąjį išsilavinimą įgijo prieš daugiau nei dešimtmetį, turi žemesnį išsilavinimą ar kvalifikaciją, bei vyresnio

		amžiaus asmenys, teikiant prioritetą pirmiausia 50–59 m. asmenims, po to 60–65 m., 35–49 m. ir 18–34 m. Pradėtas įgyvendinti projektas „Mokymosi galimybių senjorams plėtra“, kurio pagrindu Trečiojo amžiaus universitetuose (toliau – TAU) ar kitose organizacijose dirbančiose su vyresnio amžiaus asmenimis bus vykdomi valstybės finansuojami mokymai senjorams. Vienos programos trukmė – nuo 8 iki 16 akademinių valandų. TAU projektui iki 2028 m. valstybė skirs apie 2 mln. eurų Europos socialinio fondo lėšų. 2025 m. įgyvendintas I etapas – vyko mokymai pagal dvi programas – teisinio raštingumo ir sveikatingumo psichinei sveikatai stiprinti (iš viso 53 grupės), o 2025 m. pabaigoje pradėtas II-asis etapas, kurio mokymai prasidėjo 2026 m. sausio mėnesį, II etape numatyta vykdyti mokymus pagal platesnę programų tematiką ir didesnį grupių skaičių (iš viso 176 grupės): informacinių technologijų naudojimo mokymai valdant savo finansus, meninis ir kultūrinis pažinimas, sveika gyvensena, floristika ir apželdinimas. Remiantis preliminariais KPMPC duomenimis, nuo 2025 m. gegužės 5 d. iki 2025 m. lapkričio 30 d. mokymuose dalyvavo 1 016 dalyviai (iš jų 952 unikalūs) iš 35 TAU ar kitų organizacijų, dirbančių su vyresnio amžiaus asmenimis.
10.	Švietimo plėtos programos pažangos priemonė 12-003-03-02-01 „Įgyvendinti įtraukujį švietimą“	- Išankstiniais ŠVIS duomenimis, dirbančių švietimo pagalbos specialistų padaugėjo nuo 4 642 (2024–2025 m. m.) iki 4 954 (2025–2026 m. m.) (2023–2024 m. m. jų dirbo 4 277). Pastaraisiais metais labiausiai augo specialiųjų pedagogų, logopedų ir psichologų skaičius. - ŠVIS duomenimis, 2025–2026 m. m. yra 777, 2024–2025 m. m. buvo 764, 2023–2024 m. m. – 769, 2022–2023 m. m. – 752, 2021–2022 m. m. – 761 bendrojo ugdymo mokyklos, kuriose negalią turintys mokiniai ugdomi įtraukiuoju būdu (bendrosiose klasėse). - ŠVIS duomenimis, 2025–2026 m. m. įtraukiuoju būdu (bendrosios paskirties klasėse) ugdoma 59,1 proc. negalią turinčių mokinių, ir tai 1,9 proc. punkto daugiau nei 2024–2025 m. m. (57,2 proc.). - ŠVIS duomenimis, 2025 m. yra 151 mokyklos, kuriose yra užtikrintas įėjimas ir judėjimas tarp aukštų judėjimo negalią turintiems asmenims (2024–2025 m. m. buvo 143, 2023–2024 m. m. – 140, 2022–2023 m. m. – 129)¹⁵⁸. - Per keletą metų Lietuvoje šiek tiek padidėjo patyčių nepatiriančių mokinių dalis. Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) Tarptautinio mokinių gyvensenos ir sveikatos tyrimo (angl. <i>Health Behavior School-aged Children</i>, HBSC), kas ketverius metus atliekamo paauglių gyvensenai ir sveikatai stebėti, duomenimis, 2018 m. per du mėnesius patyčių nė karto nepatyrusių 5–9 klasių mokinių buvo 48,2 proc., 2022 m. – 49,5 proc. - Pagal mokyklose vykdomų Prevencinių programų kriterijų ir atitikties jiems vertinimo tvarkos aprašą, kuriame nustatyti prevencinių programų kriterijai, nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. visose mokyklose įgyvendinamos prevencinės programos turi būti įvertintos dėl atitikties nustatytiems kriterijams. Iki 2025 m. gruodžio 1 d. yra įvertintų įvairių tiekėjų pateiktų 15 prevencinių programų, kurios pripažintos kaip atitinkančios švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytus kriterijus. - Nacionalinė švietimo agentūra 2025 m. spalio mėn. parengė rekomendacijas mokytojams, kaip suvaldyti stresą ir išvengti perdegimo; dėl vykdomųjų funkcijų (veiklosios atminties, netinkamo atsako slopinimo, pažintinio lankstumo ir planavimo) ir jų lavinimo mokykloje; dėl dvigubai išskirtinių mokinių pažinimo ir ugdymo.

		• Mokinio padėjėjams organizuojami kompetencijų ugdymo mokymai dirbti su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais vaikais / mokiniais²⁵. Keturi nacionaliniai centrai – Lietuvos įtraukties švietime centras, Lietuvos aklių ir silpnaregių ugdymo centras, Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centras ir „Diemedžio“ ugdymo centras – nuo 2023 m. rudens kartą per mėnesį kviečia šalies mokytojus, mokyklų vadovus, švietimo pagalbos specialistus, mokinio padėjėjus į nemokamas nuotoline konsultacijas dėl specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymo. Taip pat šie centrai visus metus organizuoja kitas nemokamas kvalifikacijos tobulinimo veiklas pedagogams ir mokinio padėjėjams savo veiklos srityse. „Diemedžio“ ugdymo centras organizuoja mokymus mokinio padėjėjams, dirbantiems su elgesio ar / ir emocijų sutrikimų turinčiais mokiniais. Nuo 2025 m. pradžios juose dalyvavo 421 mokinio padėjėjai. Lietuvos įtraukties švietime centras organizuoja mokymus mokinio padėjėjams, dirbantiems su elgesio ir / ar emocijų, mokymosi, intelekto, autizmo spektro sutrikimų turinčiais mokiniais. Nuo 2025 m. pradžios LĮŠC buvo organizuoti 57 mokymai, kuriuose dalyvavo 1477 mokinio padėjėjai; „Diemedžio“ ugdymo centras organizavo 13 mokymų mokinio padėjėjams, kuriuose dalyvavo 752 dalyviai. Taip pat nuo 2025 m. spalio mėn. pradėti mokymai bendrojo ugdymo mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose dirbantiems mokinio padėjėjams per NŠA vykdomo projekto „Įtrauktis: visiems ir kiekvienam“ veiklas: 2025 m. mokymus „Mokinio padėjėjo darbo organizavimo ypatumai mokykloje“ baigė 239 bendrojo ugdymo mokyklų ir 203 ikimokyklinio ugdymo įstaigų mokinio padėjėjai (iš viso 442). • 2025 m. baigtas įgyvendinti TV projektas „Mitai vs Realybė“, kurio metu sukurti ir ištransliuoti septyni integruotos komunikacijos produktai, skirti įtraukiojo švietimo temai. 2025 m. balandžio 2 d. surengti „komunikacijos pusryčiai“ su nevyriausybinėmis organizacijomis ir ryšių su visuomene įmonių atstovais, skirti pristatyti komunikacinės kampanijos rezultatus ir stiprinti bendradarbiavimą. Įtraukties švietime tema, kartu bendradarbiaujant su asociacija „Kitoks vaikas“, Klaipėdos autizmo asociacija „Lietaus vaikai“ ir Klausos negalios šeimų bendrija „Aidas“, buvo pristatyta informaciniuose–pramoginiuose paviljonuose, veikusiuose miestų švenčių metu – „Jaunas kaip Vilnius“ ir Klaipėdos jūros šventėje. Pradėta plataus masto informacinė kampanija, kurios metu paskelbti 45 socialinių tinklų įrašai, sukurti ir transliuoti 10 televizijos reklamos klipų, publikuota 12 straipsnių, surengtas performansas Vilniaus gatvėse, taip pat įvyko vienas iš keturių numatytų gerosios patirties sklaidos renginių regionuose, organizuotas kartu su Kaišiadorių Šv. Faustinos ugdymo centru. • Dvejus mokslo metus 15-oje savivaldybių (Kauno miesto ir rajono, Panevėžio miesto ir rajono, Šiaulių miesto ir rajono, Vilniaus, Molėtų, Anykščių, Trakų, Klaipėdos, Pakruojo, Jonavos, Kretingos rajonų ir Druskininkų savivaldybių ugdymo įstaigose) veikusių 103 bendrosios paskirties klasių (57-iose mokyklose), kuriose nuo 2023–2024 m. m. buvo ugdomi iki 3 didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai, ugdymo procese dalyvaujant antrajam mokytojui arba specialiajam pedagogui ir mokytojo padėjėjui, veiklos rezultatus vertino Europos Komisijos Investavimo į kokybišką švietimą ir mokymą mokymosi laboratorijos (angl. <i>LearningLab</i>) ekspertai, kurie pirmą kartą savo išvadas pateiks 2026 m. I ketv. Šis modelis buvo įgyvendintas kaip bandomasis projektas. Nuo 2025 m. rugsėjo 1 d. dalis savivaldybių šių klasių steigimą tęsia savo lėšomis, o nuo 2026 m. savivaldybės, siekiančios gauti valstybės finansavimą naujoms
--	--	---

²⁵ Įgyvendinamas XX Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano veiksmas Nr. 3.6.12. Kasmet ne mažiau kaip 600 mokinio padėjėjų organizuoti kvalifikacijos tobulinimą kompetencijoms dirbti su specialiųjų ugdymosi poreikių vaikais / mokiniais įgyti.

		klasėms steigti, turės teikti paraiškas pagal nustatytus terminus. Lėšos bus skiriamos atsižvelgiant į valstybės finansines galimybes ir ŠMSM patvirtintus metinius valstybės biudžeto asignavimus. 2026–2028 m. laikotarpiui atvirų klasių išlaikymui suplanuota skirti po 3,209 mln. Eur kasmet. • 2025 m. atnaujintas Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo ir švietimo pagalbos organizavimo tvarkos aprašas, kuriuo nustatomas mokinių, turinčių ugdymosi ir (ar) specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo ir švietimo pagalbos teikimo trimis lygmenimis (mokyklos, savivaldybės, nacionaliniu) modelis, kuris pakeitė nebeaktualų Pedagoginės ir psichologinės pagalbos teikimo modelį. Taip pat dokumente apibrėžiami galimi ugdymo organizavimo modeliai (visiškos įtraukties, mobilios įtraukties ar srauto įtraukties modeliai), kai bendrojoje klasėje / grupėje ugdomi didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai ir ugdymo procese kartu su mokytoju dalyvauja švietimo pagalbą teikiantis asmuo arba daugiau kaip vienas mokytojas. • 2025 m. savivaldybės pradėjo įgyvendinti švietimo pagalbos projektus pagal Švietimo plėtros programos pažangos priemonės „Įgyvendinti įtraukujį švietimą“ 3 veiklą „Gerinti įvairių poreikių asmenų, patiriančių atskirtį, ugdymo sąlygas teikiant švietimo pagalbą ir koordinuotai teikiamas paslaugas“. Po dviejų kvietimų buvo pasirašytos 34 projektų sutartys, kurių bendra vertė sudaro 19 551 159,63 Eur ES investicijų ir bendrojo finansavimo lėšų. Visi projektai skirti koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, sveikatos ir socialinių paslaugų plėtrai savivaldybėse. Projektus įgyvendina šios savivaldybės: Kauno r., Plungės r., Vilniaus m., Švenčionių r., Alytaus r., Klaipėdos m., Raseinių r., Biržų r., Klaipėdos r., Šiaulių r., Ignalinos r., Kelmės r., Jonavos r., Alytaus m., Telšių r., Skuodo r., Panevėžio m., Panevėžio r., Ukmergės r., Trakų r., Utenos r., Akmenės r., Pakruojo r., Vilniaus r., Tauragės r., Šakių r., Kaišiadorių r., Kauno m., Varėnos r., Prienų r., Radviliškio r., Zarasų r. ir Vilkaviškio r. savivaldybės. • Nuo 2025 m. gegužės mėn. vidurio iki 2025 m. gruodžio mėn. pagal Švietimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 12-003-03-02-01 „Įgyvendinti įtraukujį švietimą“ 5 veiklą „Užtikrinant vienodas starto švietime galimybes, padidinti ikimokyklinio ugdymo ir visos dienos mokyklos prieinamas paslaugas asmenims, patiriantiems atskirtį“, skirtą savivaldybių administracijoms ir gimnazijoms, pasirašytos ir pradėtos įgyvendinti 21 projekto sutartys už 29 960 690,23 Eur ES investicijų ir bendrojo finansavimo lėšų sumą. Projektų metu savivaldybės su mokyklomis teikia visos dienos mokyklos paslaugas ir švietimo pagalbą specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems ir atskirties riziką patiriantiems mokiniams, pritaiko mokyklų erdves bei ugdymo(si) aplinkas visos dienos mokyklos veikloms; vykdo mokymus visos dienos mokykloje dirbantiems specialistams bei mokinių tėvams.
11.	Švietimo plėtros programos pažangos priemonė 12-003-03-01-01 „Įgyvendinti „Tūkstantmečio mokyklų“ programą“	Siekiant, kad nemaža dalis mokyklų pasiektų geros mokyklos standartą²⁶, kurio ilgainiui turės siekti visos mokyklos, įgyvendinama „Tūkstantmečio mokyklų“ programa. Joje dalyvaujančioms savivaldybėms sudarytos sąlygos pačioms tikslingai nukreipti investicijų lėšas į joms aktualiausių švietimo problemų sprendimą. Ypatingas dėmesys savivaldybių pažangos planuose skiriamas tinklaveika grįstam ugdymo organizavimui bei valdymui diegti, ieškant veikiančių bendradarbiavimo modelių tarp skirtingų mokyklų ir savivaldybių. Iki 2026 m. įgyvendinamos šios veiklos: • mokyklų vadovų ir kitų pedagoginių darbuotojų kompetencijų stiprinimas; • infrastruktūros kūrimas, plėtra ir atnaujinimas;

²⁶ Pagal Geros mokyklos koncepciją, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308: https://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2015/08/GM_koncepcija_11-121-V.V..pdf.

		mokyklų veiklos tobulinimas keturiose srityse: lyderystė veikiant, įtraukusis ugdymas, kultūrinis ugdymas, STEAM ugdymas. „Tūkstantmečio mokyklų“ programoje dalyvauja 58 šalies savivaldybės, suskirstytos į du srautus. Savivaldybės parengė iš viso 51 švietimo situacijos gerinimo ir pažangos planą (pirmajame sraute dalyvauja 22 savivaldybės, 8 iš jų rengė bendrus planus, antrajame sraute – 36 savivaldybės, 6 iš jų rengė bendrus planus). Programoje iš viso dalyvauja 270 mokyklų, kitos savivaldybių mokyklos į veiklas įtraukiamos per tinklaveiką. TŪM I srautas: 22 savivaldybės, 93 mokyklos. Iš viso suplanuotos 1123 veiklos, iš jų 2025 m. buvo vykdomos 95 (8,46 proc.), o 1020 veiklų (90,83 proc.) jau įgyvendintos. Iki 2026 m. sausio 31 d. veiklas tęsia 1 mokykla, o iki 2026 m. balandžio 30 d. – dar 16 mokyklų. Dalis veiklų yra ilgalaikės, integruotos į ugdymo procesą, todėl jų įgyvendinimas apima beveik visą projekto laikotarpį iki 2025 m. birželio 30 d. TŪM II srautas: 36 savivaldybės, 177 mokyklos. Iš viso suplanuota 2941 veiklų, iš jų 2025 m. vykdomos 1456 (49,51 proc.), jau įgyvendintos – 1296 (44,07 proc.). Iš šių veiklų pusė yra susijusios su įvairios infrastruktūros ir įrangos bei ugdymo priemonių atnaujinimu, o kita pusė – su mokytojų kompetencijų tobulinimu ir ugdymo veiklomis mokiniams. Dalis veiklų yra ilgalaikės, įgyvendinamos ugdymo procese, todėl jų vykdymas apima beveik visą projekto laikotarpį iki 2026 m. balandžio 30 dienos. Iš viso apie 250 koordinatorių užtikrina kokybišką lyderystės veikiant, įtraukiojo ugdymo, kultūrinio ugdymo ir STEAM ugdymo veiklų kokybę ir sėkmingą įgyvendinimą bei tinklaveiką tarp suinteresuotų grupių. Pristatytas TŪM akademijos ir įtraukiojo ugdymo srityje dirbančių ekspertų parengtas leidinys „Universalaus dizaino mokymuisi gairės“, kuris išleistas dviem tiražais ir yra pasiekęs Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklas. Išleistos 16 iš 18 planuotų tinklalaidžių²⁷. 2025 m. sausio mėn. įvykdyta TŪM filmuko transliacija TV kanaluose, kovo mėn. – audioklipo transliacija radijuje.
12.	Švietimo plėtros programos pažangos priemonė 12-003-03-01-23 (RE) Padidinti ugdymo prieinamumą atskirtį patiriantiems vaikams	- Įgyvendinami regionų pažangos projektai dėl atskirtį patiriančių vaikų. Patvirtinus regioninės priemonės „Padidinti ugdymo prieinamumą atskirtį patiriantiems vaikams“ finansavimo gaires, 2021–2027 m. laikotarpiui skirtas 44,4 mln. Eur finansavimas. Lėšos numatytos ugdymosi aplinkai pritaikyti diegiant universalaus dizaino elementus ir kitas inžinerines priemones (pandusus, keltuvus, lifthus, taktilinius ir kitus sprendimus) bendrojo ugdymo mokyklose, įrengiant naujas ikimokyklinio ugdymo vietas (dėmesį skiriant vaikams nuo gimimo iki 3 metų amžiaus) ir įsigyjant lengvai pritaikomas transporto priemones negalią turintiems mokiniams ir kitiems mokiniams pavėžėti iki ir iš ugdymo įstaigos. Investicijų planavimas numatytas regioniniu būdu ir galutinius sprendimus, kiek ir į ką investuoti, sprendžia regionų plėtros tarybos, atsižvelgdamos į savivaldybių išreikštus poreikius ir prioritetus. - Pagal pasirašytas projektų finansavimo sutartis planuojama įsigyti 50 autobusiukų, iš jų iki 2026 m. sausio mėn. pasirašytos sutartys dėl 40 autobusiukų įsigijimo, iš kurių 15 autobusiukų jau yra pristatyti projektų vykdytojams (išlaidos deklaruojamos CPVA). Likusiems autobusiukams įsigyti ruošiamasi atlikti arba vykdomos pirkimo procedūros.

²⁷ Prieiga internete: <https://tukstantmeciomokyklos.lt/tinklalaides/>.

Sveikatos apsaugos ministerija nurodė, kad sveikatos priežiūra Lietuvoje yra garantuojama vadovaujantis lygybės principu, nepriklausomai nuo amžiaus, lyties ir kt. faktorių. Įgyvendinant pažangos priemonę **Nr. 11-001-02-10-01 Gerinti grėsmių bei rizikos sveikatai veiksnių valdymą** 2025 m. įgyvendintos šios svarbiausios veiklos:

Kompleksinių ir integruotų, mokslu pagrįstų visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumo užtikrinimas, bazinių visuomenės sveikatos paslaugų tikslinėms grupėms teikimas. 2025 m. buvo vykdyta savivaldybių visuomenės sveikatos biurų (toliau – SVSB) bazinių paslaugų viešinimas, skirtas SVSB teikiamų paslaugų žinomumo didinimui. Siekiant, kad daugiau sveikatos paslaugų gautų pažeidžiamos tikslinės grupės, vykdomi pilotiniai projektai, skirti Onkologinių ligų prevencijai bendruomenėje, Asmenų 65+ m. sveikatos stiprinimas bendruomenėje, Motinos, vaiko ir šeimos sveikatos stiprinimas, parengtas Vaikų sveikatos stiprinimo ugdymo įstaigose aprašo projektas, parengtas Sveikų bendruomenių tinklo kūrimo projektas. Higienos instituto interneto svetainės pritaikyta visuomenės sveikatos paslaugų informacinės medžiagos viešinimui ir sklaidai savivaldybių visuomenės sveikatos biurams ir visuomenei, žmonėms su negalia.

Sveikatos stiprinimo programų tėvams „Neįtikėtini metai“ ir / ar „Augame žaisdami“ organizavimas. Toliau plečiamos pozityvios tėvystės programos, skirtos šeimos emocinei sveikatai stiprinti. Programa vykdyta 17 savivaldybių (dengia 65 proc. Lietuvos gyventojų). Pasiiekti rezultatai: nuo 2024 - 2025 m. prarastos 139 tėvų grupės ir apmokyti 1279 tėvai (iki projekto pabaigos numatoma apmokyti 4000 tėvų).

Sisteminio profesinės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo modelio kūrimas, užtikrinant profesinės sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą. Atlikus profesinės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo reguliavimo ir teikimo režimo reglamentavimo praktikos Lietuvoje ir užsienio šalyse analizę, parengti pagrindiniai 5(prioritetinių) PSP paslaugų ASPĮ teikimo algoritmų aprašai, jų įgyvendinimo metodinės rekomendacijos. 2025 m. vykdytas algoritmų išbandymas penkiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose.

Gebėjimų reaguoti į visuomenės sveikatai kylančias grėsmes, sveikatai nepalankios ar nesaugios aplinkos ir ūkinės veiklos keliamos rizikos valdymo efektyvumo didinimas:

- 2025 m. patvirtintas Biologinės stebėsenos modelis, skirtas ištirti aplinkos veiksnių poveikį žmogaus organizmui, tiriant žmogaus biologinę terpę. Vykdomi tyrimai. Rezultatai panaudojami sprendimų priėmimui ir rekomendacijų parengimui gerinant žmonių sveikatą, apsaugant nuo kenksmingo aplinkos poveikio.

Specialistų mokymas ir kvalifikacijos kėlimas. Specialistų kvalifikacijos kėlimas užtikrina kokybiškesnių visuomenės sveikatos paslaugų teikimą ir didesnį prieinamumą regionuose. Apmokyta 1028 specialistų. Rengiamos naujos mokymų programos, siekiant užtikrinant horizontalaus principo „Lygios galimybės visiems“ įgyvendinimą: Darbas su specialiujų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais ir jų integravimas į sveikatos;

Paveikus sveikatos ugdymas suaugusiems ir senjorams; Savirūpos pagalba mokiniams, sergantiems lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis ir kt.

Igyvendinant pažangos priemonę **Nr. 11-001-02-10-02 Stiprinti gyventojų psichikos sveikatą bei plėtoti psichoaktyviųjų medžiagų ir kitų priklausomybę sukeliančių veiksmų kontrolę ir vartojimo prevenciją** tobulinama specialistų kvalifikacija, gerinamas mokymuose dalyvavusių asmenų sveikatos raštingumas.

Siekiant mažinti vienatvę, gerinti psichologinę savijautą ir skatinti sveiką senėjimą, įgyvendinamos Socialinio recepto iniciatyvos, vyresnio amžiaus žmonėms (65+) siūlančios nemokamas kultūros, meno, sveikatingumo, neformaliojo švietimo ar savanorystės veiklas savivaldybėse.

2025 m. pradėtas vykdyti 2025–2027 m. ES projektas JA PRISM, pagal kurį numatyta adaptuoti gerąją praktiką „*Circle of friends*“, skirtą vyresnio amžiaus asmenų vienišumui mažinti ir integruoti šią gerąją praktiką į Socialinio recepto algoritmą.

Tęsiama psichikos sveikatos ambasadorių veikla, prisidedanti prie visuomenės psichikos sveikatos stigmos mažinimo. Parengti ir patvirtinti „Žvelk giliau“ psichikos sveikatos ambasadorių iniciatyvos 2025 metų atrankos konkurso organizavimo nuostatai²⁸, užtikrinantys teisinį aiškumą, skaidrumą ir vienodą konkurso organizavimo tvarką bei sudarantys patikimą pagrindą ambasadorių iniciatyvos įgyvendinimui visos šalies mastu. Organizuotos 2 grupinės ir 4 individualios supervizijos psichikos ambasadorių koordinatoriams, siekiant stiprinti koordinatoriams reikalingas emocines, profesines ir vadybines kompetencijas bei užtikrinti veiklų kokybę. Organizuoti 4 žodinių istorijų pasakojimo užsiėmimai psichikos sveikatos ambasadoriams, kurių tikslas – ugdyti gebėjimą autentiškai ir paveikiai dalintis asmeninėmis patirtimis, kas didina auditorijos įsitraukimą.

2025 m. įgyvendintos priemonės, skirtos psichikos sveikatos raštingumui stiprinti nacionaliniu mastu. Pradėta kurti pirmoji nacionalinė psichikos sveikatos raštingumo didinimo programa, skirta tiek visuomenei, tiek specialistams.

Siekiant plėtoti integruotas, vaikų ir jaunimo poreikius geriausiai atitinkančias paslaugas ten, kur jie mokosi ir gyvena, 2025 m. pradėtas įgyvendinti Europos Komisijos ir EBPO projektas „Lietuvos jaunimo psichikos sveikatos gerinimas stiprinant psichologinį atsparumą ir psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją“. Pasitelkus tarptautinę gerąją patirtį parengtos rekomendacijos dėl integruoto prevencijos modelio, skirto vaikų ir paauglių psichikos sveikatai gerinti bei psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui Lietuvoje mažinti. Kartu pradėti mokymai šioje srityje dirbantiems specialistams, teikiamos ekspertų konsultacijos ir įžvalgos dėl veiksmingo modelio adaptavimo ir diegimo nacionaliniu mastu.

²⁸ SAM 2025 m. kovo 21 d. įsakymas Nr. V-250 „Dėl „Žvelk giliau“ psichikos sveikatos ambasadorių iniciatyvos 2025 metų atrankos konkurso organizavimo nuostatų patvirtinimo“.

2025 m. Lietuva tapo Interreg Europe projekto „Sveikata ir atsparumas: jaunosios kartos psichologinis įgalinimas“ (toliau – HARMONY, angl. Health and Resilience: Mental Empowerment for New Youth) partnere. Šio projekto tikslas – tobulinti jaunimo psichikos sveikatos politiką Europoje, taikant bendruomeninį ir bendradarbiavimu pagrįstą požiūrį, skatinti ankstyvą problemų nustatymą, prevenciją, prieinamą pagalbą ir stiprinti suinteresuotųjų šalių įsitraukimą. HARMONY projektas akcentuoja holistinio požiūrio svarbą, pasitelkdamas įvairių sektorių – socialinio, sveikatos apsaugos ir švietimo dalyvavimą.

Įgyvendinant pažangos priemonę **Nr. 11-001-02-10-03 Gerinti kokybiškų visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumą regionuose** visuomenės sveikatos ir psichikos sveikatos prevencinių priemonių įgyvendinimo regionuose veikloms vykdyti iki 2025 m. gruodžio 31 d. teigiamai įvertinti 54 pateikti projektų įgyvendinimo planai ir skirtas finansavimas - 17,8 mln. Eur. Sudarytos 53 sutartys. Projektus įgyvendina SVSB arba savivaldybės administracija.

Projektų tikslas – psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo mažinimas, pasitelkiant pirminės prevencijos ir ankstyvosios intervencijos eksperimentuojantiems ir rizikingai vartojantiems asmenims priemones, orientuotas į rizikos sveikatai veiksnių mažinimą. Projektų tikslinės grupės; vaikai, paaugliai ir jų aplinkos nariai (šeima, mokykla, bendruomenė).

Įgyvendinant pažangos priemonę **Nr. 11-002-02-11-01 Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą**, 2025 m. atliktas Sveikatos sistemos įstatymo pakeitimas, kuriuo įtvirtinta nuostata, kad Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis apmokamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos įstaigose pacientams turi būti teikiamos be papildomų mokėjimų. Šis sprendimas stiprina pacientų finansinę apsaugą, didina sistemos skaidrumą ir užtikrina vienodesnes galimybes gauti sveikatos priežiūros paslaugas.

Siekiant pagerinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, parengtas Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo pakeitimas²⁹, įteisinant galimybę nuotolines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikti iš gydytojo ar kito asmens sveikatos priežiūros specialisto nuotolinio darbo vietos, t. y. už asmens sveikatos priežiūros įstaigos ribų. Tvarka teikti paslaugas iš nutolusių darbo vietų galiotų gydytojams, odontologams, slaugytojams, akušeriams, burnos priežiūros ir kitiems asmens sveikatos priežiūros specialistams. Tikimasi, kad įstatymo pataisos pagerins paslaugų prieinamumą, ypač regionuose, kuriuose pastebimas mažėjantis asmens sveikatos priežiūros specialistų skaičius.

²⁹ Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos 2025 m. lapkričio 25 d. įstatymo Nr. I-552 11 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymas, [XV-583 Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 11 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymas](#)

Asmens sveikatos priežiūros įstaigoms įtvirtinta pareiga iki einamojo mėnesio 25 d. skelbti ne mažiau kaip keturių mėnesių visų asmens sveikatos priežiūros specialistų paslaugų (apmokamų Privalomojo sveikatos draudimo fondo – (toliau PSDF) biudžeto lėšomis) teikimo darbo grafikus (pacientams turi būti atverta ne mažiau kaip 80 procentų vizitų laikų IPR IS), taip pat nesant laisvų laikų (nesant paskelbtų paslaugų teikimo grafikų IPR IS) pacientus registruoti į IPR IS sudaromą laukiančiųjų sąrašą.

2025 m. numatyta, kad gydytojui nustačius klinikinę diagnozę ir pateikus priežiūros rekomendaciją, išrašyti pirmą receptą kompensuojamoms medicinos pagalbos priemonėms ar pratęsti šių priemonių skyrimą pagal kompetenciją gali ir bendrosios praktikos slaugytojas, bendruomenės slaugytojas, slaugytojas diabetologas, išplėstinės praktikos slaugytojas.

Siekiant pagerinti paslaugų prieinamumą, sukurtos palankesnės sąlygos specialistams įsidarbinti ASPJ, teikiančiose gydymo bendruomenėje komandos paslaugas – atsisakyta patirties reikalavimo ir numatyta, kad reikalavimas būti baigus mokymus atsirastų (būtų taikomas) tik nuo 2027 m. sausio 1 d.

Nuo 2025 m. lapkričio 1 d. atnaujintas pacientų pavėžėjimo paslaugų teikimas tokia pat apimtimi, kokia jos buvo teikiamos iki 2025 m. birželio 1 d. Tai reiškia, kad pavėžėjimo paslaugų galės kreiptis pacientai, kurie dėl savo sveikatos būklės ar dėl socialinių ir ekonominių priežasčių negali naudotis nei individualiu, nei viešuoju transportu, arba kai reikiamu metu nėra teikiamos viešojo transporto paslaugos.

Siekiant sudaryti sąlygas ir galimybes daugiau asmenų, dėl medicininių indikacijų negalinčių natūraliai susilaukti vaikų, pasinaudoti pagalbinio apvaisinimo paslauga, parengtas ir derinamas Lietuvos Respublikos pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 1, 3, 5, 7, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo pakeitimo projektas.

Siekiant valstybės finansuojamas medicinos rezidentūros studijų vietas skirti regionams, parengtas Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo pakeitimas, kurio esmė – po 20 valstybės finansuojamų medicinos rezidentūros studijų vietų kasmet skirti regionams (2025 m. – 20, 2026 m. – 40, 2027 m. – 60, 2027 m. ir vėlesniais – 60).

Įgyvendinant pažangos priemonę Nr. 11-002-02-11-02 Užtikrinti ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtrą" (regioninė priemonė) siekiama patenkinti senstančios visuomenės poreikius, padidinti ilgalaikės priežiūros paslaugų (toliau – IPP) prieinamumą, šių paslaugų apimtį ir kokybę, teikiant pagalbą savarankiškumą praradusiems asmenims.

2025 m. tęsiamas projektų įgyvendinimas, finansuojant veiklas: mobiliųjų komandų aprūpinimas darbui reikalinga įranga ir priemonių komplektais bei automobiliais; ilgalaikės priežiūros dienos centrų, teikiančių ilgalaikės priežiūros paslaugas, steigimas; stacionariųjų slaugos paslaugų žmonėms, sergantiems Alzheimerio liga, senatvine demencija, bei paliatyviosios pagalbos paslaugų infrastruktūros plėtojimas ir modernizavimas;

tikslinių ilgalaikės priežiūros paslaugų diegimas (ypač demencijos ir Alzheimerio ligų srityse) ir plėtojimas savivaldybių lygmens ASPJ asmenims, kurie negali pasirūpinti savimi, šeimos narių konsultavimas.

Energetikos ministerija informavo, kad 2025 m. nevykdė priemonių, susijusių su HP LGV įgyvendinimu.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos esminiai veiksmai, įgyvendinant pažangos priemones, prisidedančias prie HP LGV:

„**Pajamų nelygybės pažinimo plėtros programos**“ 3 patvirtintos pažangos priemonės tiesiogiai prisideda prie 2021-2030 metų Nacionalinio pažangos plano horizontaliojo principo „Lygios galimybės visiems“ įgyvendinimo:

- **Pajamų nelygybės mažinimo plėtros programos pažangos priemonė 09-002-02-01-03 „Tobulinti vienišų pensinio amžiaus asmenų ir vienišų neįgaliųjų pajamų apsaugos sistemą“**

Įgyvendinus pažangos priemonės veiklas „Teisės aktų projektų, nustatančių papildomos išmokos vienišiams neįgaliesiems ir pagyvenusiems asmenims skyrimą ir mokėjimą, parengimas ir pateikimas Lietuvos Respublikos Seimui“, „Vienišo asmens išmokos mokėjimas“ siekiama, kad vienišiams (sutuoktinio neturintiems) asmenims su negalia ir pagyvenusiems asmenims būtų skiriama ir mokama papildoma mėnesinė išmoka (vienišo asmens išmoka), 2030 m. siekiamas rezultatas: skurdo rizikos lygis tarp vienišų senyvo amžiaus asmenų (65+) ir vienišų suaugusių asmenų, kurių veikla dėl sveikatos sutrikimų buvo apribota - ne daugiau nei 41,1 proc.

65 m. ir vyresnių asmenų skurdo rizikos lygis šalyje yra ganėtinai aukštas – 2024 m. bendrą šalies vidurkį viršijo 15,4 proc. punkto, o Europos Sąjungos vidurkį tarp 65 m. vyresnio amžiaus asmenų viršijo 20,3 proc. punkto. Pastebima, 2023–2024 m. senyvo amžiaus asmenų skurdo rizikos lygis Lietuvoje padidėjo 0,8 proc. punkto. Lyginant 2022 m. su 2023 m. (analizuojant 2022 m. gyventojų pajamas) 65 metų ir vyresnių asmenų skurdo rizikos lygis sumažėjo 3,4 proc. punkto. Tam įtakos turėjo ne tik senatvės pensijų indeksacija, bet baziniai dydžiai (šalpos pensijų bazė, tikslinių kompensacijų bazė), nuo kurių priklauso socialinės išmokos (tame tarpe ir šalpos pensijos). Tai turėjo įtakos šios tikslinės grupės asmenų pajamų augimui, tačiau nepakankamai, kad būtų išlaikytas šios grupės pajamų augimas su darbo užmokesčio augimo tendencijomis. 2024 m. (analizuojant 2023 m. pajamas) 65 m. ir vyresnių asmenų skurdo padidėjimui įtakos galėjo turėti tai, kad skurdo rizikos riba augo sparčiau nei baziniai dydžiai (šalpos pensijų bazė), nuo kurių priklauso socialinės paramos sistemos išmokos bei vidutinė senatvės pensija 2023 m. sudarė maždaug 88 proc. skurdo rizikos ribos. Siekiamas rezultatas – kad 2030 metais 65 m. ir vyresnių asmenų skurdo rizikos lygis pasiektų 29 proc. ir asmenų, kurių veikla dėl sveikatos sutrikimų buvo apribota, skurdo rizikos lygis taip pat pasiektų 29 proc. Tikėtina, kad ilgalaikių priemonių

įgyvendinimas (pensijų, bazinių dydžių indeksacija) turės teigiamos įtakos skurdo mažėjimui ir socialinių išmokų poveikiui skurdo mažinimui ir 2030 m. užsibrėžtų tikslų pasiekimui.

Siekiant mažinti vienišų pagyvenusių asmenų ir asmenų su negalia skurdą, 2021 m. priimtas Lietuvos Respublikos vienišo asmens išmokos įstatymas - nuo 2021 m. liepos mėnesio teisę į vienišo asmens išmoką įgijo mažiausias pensijas gaunantys vieniši senyvo amžiaus ir asmenys su negalia, o nuo 2022 m. ši priemonė apėmė visus vienišus pensinio amžiaus bei asmenis su negalia. Nuo 2023 m. vienišo asmens išmokos dydis lygus socialinio draudimo našlių pensijos baziniam dydžiui. Kasmet vienišo asmens išmokos dydis indeksuojamas tokiu pačiu tempu kaip socialinio draudimo našlių pensijos bazinis dydis.

Vienišo asmens išmoka 2025 m. padidėjo 10,63 proc. ir vienišų asmenų pajamas padidino beveik 503 eurai per metus. 2025 m. vienišo asmens išmokos dydis sudarė 42,29 euro. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos duomenimis, 2025 m. vienišo asmens išmokai mokėti – panaudota 121 848 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų (įgyvendinant tęstinę priemonę „Užtikrinti vienišo asmens išmokos mokėjimą“), šios išmokos vidutinis metinis gavėjų skaičius sudarė beveik 237 tūkst. asmenų. 2026 m. vienišo asmens išmoka padidės 9,87 proc. ir sudarys 46,46 euro, planuojama, kad ją gaus apie 237,7 tūkst. asmenų.

• **Pajamų nelygybės mažinimo plėtos programos pažangos priemonė 09-002-02-01-04 „Tobulinti minimalių pajamų apsaugos sistemą“**

Siekiamo, kad įgyvendinant pažangos priemonės veiklą „Minimalių pajamų sistemos adekvatumo studijos rengimas“ parengta studija leis tobulinti minimalių pajamų apsaugos sistemą reglamentuojančius teisės aktus siekiant mažinti skurdą ir pajamų nelygybę. Įgyvendinant pažangos priemonę, siekiami rezultatai 2030 m.: skurdo rizikos lygio iki sumokant ir išmokėjus socialines išmokas (išskyrus pensijas) skirtumas - ne mažiau, nei 12, absoliutaus skurdo lygis - ne daugiau nei 4.

Siekiant sumažinti skurdą, nelygybę, užtikrinti adekvačias išmokas, 2022 m. parengta Minimalių pajamų adekvatumo studijos ataskaita (toliau – ataskaita), kurioje kompleksiskai įvertinta minimalių pajamų sistema Lietuvoje, identifikuotos jos tobulinimo kryptis, siekiant sumažinti skurdą ir užtikrinti efektyvesnę lėšų panaudojimą. 2023 – 2024 m. įvertintos ataskaitoje pateiktos rekomendacijos, sistemiškai peržiūrėtos išmokos, pensijos, kurios užtikrina gyventojų minimalias pajamas, suformuoti siūlymai dėl minimalių pajamų apsaugos sistemą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimo, atlikti siūlomų priemonių poveikio vertinimai bei apskaičiuoti lėšų poreikiai šiems siūlymams įgyvendinti.

Atsižvelgiant į ataskaitoje pateiktas rekomendacijas, buvo pakeistas Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymas, kurio pakeitimai įsigaliojo nuo 2023 m. liepos 1 d. Kaip ir buvo siūloma rekomendacijose, minimalūs motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokų dydžiai buvo padidinti nuo 6 bazinės socialinės išmokos dydžių iki 8 BSI.

Siekiant didinti šalies pagyvenusių asmenų, asmenų su negalia, šeimų ir dirbančių asmenų pajamas, įvertinus aukštus skurdo rizikos rodiklius ir pažeidžiamiausių gyventojų grupių situaciją, atsižvelgiant į ataskaitoje pateiktas rekomendacijas ir įgyvendinant Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane numatytus veiksmus, 2025 m. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija įgyvendino keletą priemonių, kurios turi įtakos pajamų nelygybės ir skurdo mažėjimui. Atsižvelgiant į, 2025 m. gruodžio mėn. buvo priimti įstatymų pakeitimai, kuriais siekiama apsaugoti minimalias pajamas, didinti išmokų adekvatumą ir pažeidžiamiausių grupių socialinę gerovę.

Siekiant užtikrinti socialinių išmokų bazinių dydžių indeksavimo nuoseklumą, nuo 2019 m. kasmet atliekama bazinių dydžių indeksacija yra susieta su minimalių vartojimo poreikių dydžiu (toliau – MVPD). 2025 m. gruodžio 9 d. priimtas Lietuvos Respublikos socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo Nr. X-1710 pakeitimo įstatymas, kuriuo pakeista socialinės apsaugos išmokų atskaitos rodiklių: MVPD ir bazinių dydžių – bazinės socialinės išmokos dydžio (toliau - BSI), šalpos pensijų bazės dydžio (toliau - ŠPB), tikslinių kompensacijų bazės dydžio (toliau - TKB) ir valstybės remiamų pajamų dydžio (toliau - VRP) (toliau kartu – baziniai dydžiai) apskaičiavimo tvarka taip užtikrinant, kad ji atspindėtų kainų ir vidutinio darbo užmokesčio pokyčius. Baziniai dydžiai susieti ne su praėjusių metų MVPD, o su einamųjų ir ateinančių metų MVPD pokyčiu ir ateinančių metų darbo užmokesčio pokyčio prognoze. MVPD ir darbo užmokesčio pokyčiai įtakoja indeksavimą lygiomis dalimis. Taip siekiama stiprinti socialinės apsaugos išmokų įtaką skurdo ir pajamų nelygybės mažinimui bei užtikrinti efektyvesnę valstybės biudžeto lėšų planavimą ir panaudojimą. Vadovaujantis minėto įstatymo nuostatomis apskaičiuoti ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtinti 2026 m. baziniai dydžiai nuo kurių priklauso įvairių išmokų dydžiai: BSI - 74 eurai (padidintas 5,7 proc. lyginant su 2025 m.), ŠPB - 261 euras (padidinta 5,2 proc.), TKB - 219 eurų (padidėjo 5,3 proc.), VRP - 233 eurai (išaugo 5,4 proc.). Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtintas 2026 m. MVPD – 468 eurai, t. y. 4 proc. didesnis nei 2025 metais.

2025 m. gruodžio 23 d. priimtas Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo pakeitimas, kuriuo nuo 2026 m. birželio 1 d. bus didinamas piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams prieinamumas ir adekvatumas, paskatos integruotis į darbo rinką (sudarytos palankesnės paramos gavimo sąlygos tėvams, vieniems auginantiems vaikus, taip pat vaikus su negalia auginančioms šeimoms, palengvintos sąlygos dirbantiems asmenims, patobulintas papildomai skiriamos socialinės pašalpos įsidarbinus skyrimas, peržiūrėti turto vertinimo kriterijai, didinamas piniginės paramos gavėjų įgalinimas dalyvauti užimtumo skatinimo priemonėse ir kita).

2025 m. gruodžio 9 d. priimtas Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo pakeitimas, kuriuo nuo 2026 m. birželio 1 d. bus didinama valstybės parama šeimoms, auginančioms vaikus: išplečiama išmokos

besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai gavėjų aprėptis ir išmoka skiriama visiems vaikams auginantiems tėvams (jėviams), globėjams, neturintiems pakankamo socialinio draudimo stažo ir teisės gauti vaiko priežiūros išmoką pagal Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą; padidinamas vienkartinės išmokos gimus vaikui dydis nuo 11 iki 14 BSI (nuo 814 iki 1036 eurų).

2025 m. gruodžio 9 d. priimtas Vaiko išlaikymo išmokų pakeitimo įstatymo pakeitimas. kuriuo nuo 2026 m. liepos 1 d. bus didinamas vaiko išlaikymo išmokos dydis nuo 1,8 iki 2,5 BSI (nuo 133,2 iki 185 eurų). Taip siekiama mažinti skurdo rizikos lygį bei užtikrinti vaikų poreikių tenkinimą nepilnose (išsituokusiose) šeimose. Numatoma didinti valstybės paramą šeimoms, auginančioms mokyklinio amžiaus vaikus. Įgyvendinant Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 2.1.8. veiksmą „Užtikrinti nemokamą maitinimą, nevertinant šeimos gaunamų pajamų, nuo 2027 m. rudens – trečioje klasėje besimokantiems mokiniams, o po metų – ir ketvirtoje klasėje besimokantiems mokiniams“, numatyta įteisinti visuotinį pradinukų nemokamą maitinimą mokykloje nevertinant šeimos gaunamų pajamų (bus rengiamas Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo pakeitimo įstatymo projektas). Tai padidintų socialinį teisingumą nepasiturinčių šeimų, auginančių mokyklinio amžiaus vaikus, atžvilgiu – mažėtų socialinė atskirtis ir diferenciacija tarp jauniausio amžiaus mokinių. Be to, sveikesnė mityba būtų užtikrinta didesniai vaikų skaičiui.

- **Pajamų nelygybės mažinimo plėtros programos pažangos priemonė 09-002-02-02-16 „Mažinti materialinį nepriteklių labiausiai skurstantiems asmenims“**

Įgyvendinus pažangos priemonės veiklą „Mažinti materialinį nepriteklių labiausiai skurstantiems asmenims“ 2030 m. siekiamas rezultatas: asmenų, gavusių pagal Materialinio nepritekliaus mažinimo programą, patvirtintą 2022 m. rugpjūčio 1 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimu Nr. C(2022)5651, kuriuo patvirtinta Materialinio nepritekliaus mažinimo programa dėl paramos iš „Europos socialinio fondo +“ Sostinės bei Vidurio ir Vakarų Lietuvos regionams Lietuvoje, siekiant investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslo CCI 2021LT05SFPR001 (toliau – MNM programa), teikiamą paramą, dalis nuo visų su materialiniu ir socialiniu nepritekliumi susiduriančių asmenų sudarytų 70 proc.

Įgyvendinant pažangos priemonės veiklą, 2024-2027 m. vykdomas projektas „Mažinti materialinį nepriteklių Lietuvoje“ (toliau – projektas). Šio projekto metu iš Materialinio nepritekliaus mažinimo programos numatoma skirti iki 88386,46 tūkst. eurų Europos Sąjungos paramos lėšų, kurios kartą per ketvirtį paskirstomos labiausiai nepasiturintiems asmenims (toliau – projekto dalyviams) į jiems prekybos tinklų išduotas socialines korteles, su kuriomis jie turi galimybę įsigyti maisto produktų ir būtinąjį vartojimo prekių pasirinkto prekybos tinklo parduotuvėse ir papildomai finansuojamos maisto donacijos – iš prekybos vietų ir (ar) gamintojų ir (ar)

logistikos sandėlių ir (ar) kitų maisto produktų tiekimo ir (ar) gaminimo vietų surinktas paaukotas maistas, taip pat įvairių paramos akcijų metu surinktas maistas, kuris neatlygintinai atiduodamas projekto dalyviams.

Socialinių kortelių veikla apima visas savivaldybes, maisto donacijų – 46 savivaldybes. 2025 m. buvo 11 tiekėjų – UAB „Aibė“, UAB „Čia Market“, UAB „Grūstė“, UAB „Gulbelė“, UAB „IKI Lietuva“, UAB „Indritus“, Kaišiadorių vartotojų kooperatyvas, UAB „Koops mažmena“, UAB „Lidl Lietuva“, UAB „MAXIMA LT“, UAB „RIMI Lietuva“ – su kuriais buvo pasirašytos bendradarbiavimo sutartys. Šių prekybos centrų išduotas socialines korteles turi teisę pasirinkti projekto dalyviai, kurie pasirinktame prekybos tinkle gali įsigyti visus maisto produktus ir būtinąjį vartojimo prekes (pvz., asmens higienos, švaros, kūdikių prekes, namų buities apyvokos daiktus, drabužius, avalynę ir pan.). Draudžiama įsigyti alkoholį, tabaką ir loterijos bilietus. Atsižvelgiant į tai, žmonėms yra sudarytos sąlygos savarankiškai apsipirkti ir pasirinkti jiems tinkamą maisto ir prekių krepšelį. Pažymėtina, kad skiriama parama nediskriminuoja projekto dalyvių pagal amžių, lytį, tautybę, rasę, tikėjimą ar kitą žmogaus orientaciją. Esminis kriterijus gauti socialinę kortelę yra asmens ir (ar) kartu su juo gyvenančių asmenų vidutinės mėnesinės pajamos. Jeigu asmuo gyvena ne vienas, jis gali kreiptis dėl paramos visai savo šeimai. Viena socialinė kortelė tenka vienam namų ūkiui. 2025 m. buvo išdalinta virš 113 tūkst. socialinių kortelių, į kurias parama buvo pervesta beveik 197 tūkst. projekto dalyvių.

Maisto donacijos dalijamos projekto partnerio – labdaros ir paramos fondo „Maisto bankas“ – maisto atiduotuvėse. Asmeniui per ketvirtį turi būti skiriama ne mažiau kaip 5 kg. paaukoto maisto. Kiek asmenų gyvena namų ūkyje, tiek atitinkamai kilogramų maisto jie turi teisę gauti per ketvirtį. 2025 m. buvo išdalinta 1910 tonų maisto, finansuoto iš Materialinio nepritekliaus mažinimo programos lėšų.

- Socialinės sutelkties plėtros programa įgyvendina NPP **2.2. uždavinį** „Didinti neįgaliųjų ir jų šeimų, senyvo amžiaus žmonių bei kitų pažeidžiamų ir socialinėje atskirtyje esančių grupių gerovę“:

2024 m. gegužės 14 d. priimtas Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 22 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2629, kuris **įsigaliojo 2025 m. sausio 1 d.**, nustatantis buvusių vieno iš vaiko tėvų nuolatinių globėjų (rūpintojų) teisę į vaiko priežiūros išmoką.

2024 metais padidėjęs socialiai pažeidžiamų ir nukentėjusiųjų asmenų gavėjų skaičius 11,8 proc. ir tik neženkliai 0,01 proc. padidėjęs Lietuvos gyventojų skaičius 2024 metų pabaigai parodo, kad socialiai pažeidžiamų ir nukentėjusių asmenų dalis, lyginant su Valstybės duomenų agentūros skelbiamu Lietuvos gyventojų skaičiumi, per metus kilstelėjo 11,6 procentinio punkto.

2024 m. liepos 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo pakeitimo įstatymas, pagal kurį siekiant mažinti pensinio pobūdžio išmokų iš valstybės biudžeto dydžių disproporciją, 87 procentais didinti nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų apskaičiavimo koeficientai.

2025 m. tęstas ankstyvosios pagalbos paslaugos asmenims, turintiems negalios požymių, ir jų artimiesiems, išbandymas, veiklą vykdė **Asmens su negalia gerovės taryba** (per 2025 m. laikotarpį buvo suorganizuoti 5 posėdžiai).

Toliau buvo teikiama socialinė pagalba asmenims, nukentėjusiems nuo prekybos žmonėmis. Pagalbą teikė Nacionalinė asociacija prieš prekybą žmonėmis kartu su partneriais. 2025 m. socialinė pagalba buvo suteikta 244 asmenų, iš kurių 129 vyrai ir 115 moterų.

Igyvendinant Pagalbos nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiems asmenims įstatymą, buvo teikiama nemokama akredituota pagalba nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiems asmenims. Jose 2024 metais pagalbą gavo 2490 asmenų iš kurių: 1597 moterys, 842 vyrai ir 51 vaikas.

Igyvendinant žmonių su negalia globos deinstitutionalizaciją, Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2024 m. pradėjo įgyvendinti Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis finansuojamą projektą „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir Vakarų Lietuvos regionuose“ Nr. 07-018-P-001, kurio apimtyje šalies savivaldybėse diegiamas atvejo vadybos modelis, teikiama pagalba priimant sprendimus, finansuojama socialinių dirbtuvių veikla.

Siekiant įgyvendinti jaunimo politikos priemones vietos, regioniniu, nacionaliniu lygmenimis, bei atstovauti jaunimo politikos klausimus tarptautiniu lygiu 2025 m. daugiau dėmesio buvo skiriama individualiam darbui su jaunais žmonėmis, siekiant ugdyti jauno žmogaus bendrąsias ir dalykines kompetencijas, kurios padėtų jam sėkmingai integruotis į visuomenės gyvenimą, 2024 m. prasidėjo Socialinės sutelkties plėtros programos pažangos priemonės Nr. 09- 003- 02-02-05 „Plėtoti laiku atliekamo efektyvaus darbo su jaunimu sistemą“ įgyvendinimas. 2025 m. Lietuvoje veikė 65 atvirieji jaunimo centrai ir 74 atvirosios jaunimo erdvės, mobiliojo darbo su jaunimu paslaugą teikė 32 komandos, darbas su jaunimu gatvėje buvo vykdomas 6 didžiuosiuose Lietuvos miestuose. 2025 m. jaunimo praktinių įgūdžių ugdymo paslaugos buvo teikiamos visose Lietuvos savivaldybėse, o darbas su jaunimu mokyklose vykdomas 25 savivaldybėse. Išaugęs paslaugų teikėjų skaičius, savivaldybių skiriamas finansavimas sąlygojo, jog 3 ir daugiau darbo su jaunimu formos yra įgyvendinamos 42-iose savivaldybėse. Skiriamas nuolatinis dėmesys darbo su jaunimu kokybės užtikrinimui: nuolat organizuojami mokymai jaunimo darbuotojams, konsultacijos aktualiomis temomis, supervizijos, ir kt.

Taip pat, įgyvendinant socialinės sutelkties plėtros programos pažangos priemones **Nr. 09-003-02-02-06 „Įgyvendinti lygių galimybių, lyčių lygybės principus“** ir **Nr. 09-003-02-02-08 „Plėtoti efektyvios prevencijos ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje sistemą, stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą“** planuojamos ir vykdomos veiklos nurodomos lentelėje žemiau.

Pažangos priemonė	Tikslinės grupės	Mokymų tikslas	Dalyvių skaičius	Finansavimas	Pastabos
PP Nr. 09-003-02-02-06 „Įgyvendinti lygių galimybių, lyčių lygybės principus“	Savivaldybių merų, vicemerų (savivaldybių merų pavaduotojų), savivaldybių administracijų ir jų filialų darbuotojų kompetencijų ugdymas lygių galimybių bei lyčių lygybės srityje;	Didinti asmenų suvokimą apie lygias galimybes bei lyčių lygybę ir užtikrinti lygių galimybių, lyčių lygybės politikos stiprinimą savivaldybės lygmeniu.	Siekiama iki 2027 m. apmokyti 1623 asmenis.	370 500 Eur	Dalis mokymų jau įvyko ir vyksta šiuo metu.
PP Nr. 09-003-02-02-08 „Plėtoti efektyvios prevencijos ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje sistemą, stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą“	1) Bendroji smurto dalis. Valstybės ir savivaldybių institucijų ir jų įstaigų darbuotojai, dirbantys apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje ir smurto artimoje aplinkoje prevencijos srityse; savivaldybių smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijų nariai; specializuotą kompleksinę pagalbą teikiantys specialistai; smurtinio elgesio keitimo paslaugas teikiantys specialistai; socialinių paslaugų srities darbuotojai; 2) Ekonominio smurto dalis. SKPC specialistai, institucijos, turinčios potencialų kontaktą su nukentėjusiais nuo smurto artimoje aplinkoje, smurtą artimoje aplinkoje patyrę asmenys ir smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantys asmenys.	1) Didinti įvairių specialistų, susiduriančių su smurto artimoje aplinkoje problema, kompetencijas smurto artimoje aplinkoje srityje, gerinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą. 2) Mokymų tikslas – didinti SKPC specialistų ir institucijų informuotumą apie ekonominį smurtą, jo apraiškas bei įgalinti institucijas siekti išvengti antrinės nukentėjusių viktimizacijos. Ekonominio įgalinimo nuotolinių mokymų, prieinamų virtualioje erdvėje, tikslas – suteikti nuo smurto artimoje aplinkoje nukentėjusiems asmenims ryžto bei žinių spręsti su ekonominiu smurtu susijusius klausimus, didinti jų ekonominę nepriklausomybę, finansų kontrolę, finansinį raštingumą.	Siekiama, jog iki 2027 m. kompetencijų ugdymo ir mokymų veiklose sudalyvaus 3 786 asmenys.	477 795 Eur	1) Dalis mokymų jau įvyko ir vyksta šiuo metu. 2) Mokymai dar nevyksta.

Taip pat įgyvendinant pažangos priemones **Nr. 09-003-02-02-06 „Įgyvendinti lygių galimybių, lyčių lygybės principus“** ir **Nr. 09-003-02-02-08 „Plėtoti efektyvios prevencijos ir pagalbos smurto artimoje**

aplinkoje sistemą, stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą“, skiriant 188 760 eur., planuojamos 5 nacionalinės kampanijos apie:

- psichologinį smurtą bei egzistuojančias pagalbos galimybes;
- ekonominį smurtą bei egzistuojančias pagalbos galimybes;
- motyvaciją keisti smurtinį elgesį bei egzistuojančias pagalbos galimybes;
- lyčių stereotipus Lietuvoje ir jų mažinimą;
- diskriminacinių nuostatų mažinimą.

Projektai finansuojami 2021–2027 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos „Europos socialinio fondo +“ ir 2021–2027 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos bendrojo finansavimo lėšomis.

Įtraukios darbo rinkos plėtros programa (toliau – ĮDRP) įgyvendina šiuos NNP uždavinius, kurie prisideda prie HP LGV:

- **2.3 pažangos uždavinys** „Didinti darbo ieškančių asmenų įsidarbinimo galimybes ir užimtumo rėmimo sistemos veiksmingumą ir efektyvumą“

Ilgalaikio nedarbo lygis 2025 m., palyginti su 2024 m., padidėjo 0,2 procentinio punkto ir 2025 m. sudarė 2,5 proc.

Užimtumo tarnyba 2025 m. 906 darbo rinkai besirengiantiems asmenims suteikė individualias konsultacijas: 707 asmenys pasinaudojo individualiomis psichologo konsultacijomis dėl motyvacijos dirbti ir (ar) socialinių įgūdžių stiprinimo, 199 asmenys gavo individualią skolų konsultanto teisinę pagalbą. 2025 metais užimtumo didinimo programose dalyvavo 7,2 tūkst. asmenų. Užimtumo tarnybos duomenimis, 2025 m. pasibaigus užimtumo didinimo programoms per 6 mėnesius dirbo arba vykdė savarankišką veiklą 26,2 proc. užimtumo didinimo programų dalyvių, po 6 mėnesių – 15,2 procentų.

2025 m. lyginant su 2024 m. sumažėjo dirbančių asmenų su negalia dalis iš visų darbingo amžiaus asmenų, turinčių negalią skaičiaus: 2025 m. ji sudarė 30,5 proc., 2024 m. – 30,8 proc. Užimtumo tarnyboje registruotų asmenų su negalia, įsitraukusių į darbo rinką per 2025 metus dalis lyginant su 2024 m. sumažėjo 3,1 proc. punktais, iki 29,5 procento.

2025 m. pereita prie bendros metinės užsieniečių kvotos darbo rinkoje ir jos taikymo tik naujai atvykstantiems dirbti užsieniečiams. 2025 m. buvo nustatyta 24 830 užsieniečių įdarbinimo kvota. Tai sudarė 0,9 proc. nuo Valstybės duomenų agentūros 2024 m. liepos 1 d. skelbiamo Lietuvos nuolatinių gyventojų skaičiaus dydžio (2,9 mln.) 2025 m. matomas esminis pokytis leidimų laikinai gyventi darbo pagrindu (toliau – leidimų) dinamikoje: mažėjo išduodamų leidimų naujai atvykstantiems, bet žymiai išaugo leidimų pakeitimų lyginant su

2024 m. – daugiau darbuotojų lieka Lietuvoje. 2025 m. pabaigoje galiojančius leidimus laikinai gyventi darbo pagrindu turėjo 99,6 tūkst. užsieniečių iš trečiųjų šalių.

2026 m. sausio 1 d. Užimtumo tarnyboje buvo registruota 31,9 tūkst. jaunesnių nei 29 m. amžiaus bedarbių – 1,4 tūkst. arba 4,2 proc. mažiau nei prieš metus. Per 2025 m. įsidarbino 68 tūkst. darbo ieškančių 16-29 m. amžiaus bedarbių – 8,4 proc. (5,3 tūkst.) daugiau nei per 2024 m. Aktyvios darbo rinkos priemonėse pradėjo dalyvauti 2,8 tūkst. jaunuolių, o veiklą pagal verslo liudijimus pradėjo 9,2 tūkst. 16-29 m. amžiaus asmenų.

- **2.9 pažangos uždavinys „Stiprinti socialinį dialogą ir gerinti darbo vietų kokybę“**

Įgyvendinant pažangos priemonę, 2024–2027 metais įgyvendinamas projektas „Vystyti socialinį dialogą, siekiant kurti kokybiškas darbo vietas ir didinti konkurencingumą“, kurio tikslas - plėtoti socialinį dialogą, siekiant kurti kokybiškas darbo vietas ir didinti konkurencingumą: ugdyti darbdavių ir profesinių sąjungų kompetencijas ir gebėjimus; keisti darbdavių organizacijų ir valdžios institucijų požiūrį į socialinį dialogą ir jo svarbą; daugiau dėmesio skirti švietimui socialinio dialogo klausimais; skatinti narystę profesinėse sąjungose ir kolektyvinių sutarčių sudarymą. Prioritetas teikiamas privačiam sektoriui. Taip pat skatinama narystė darbdavių asociacijose. Siekiant šių tikslų darbuotojams, darbdaviams, darbuotojų atstovams (profesinėms sąjungoms, profesinių sąjungų organizacijoms, darbo taryboms), darbuotojų atstovams saugai ir sveikatai, darbdavių organizacijoms organizuojami mokymai ir konsultacijos įvairiomis temomis: socialinio dialogo, darbo teisės, lyčių lygybės, finansinio raštingumo, skaitmeninių įgūdžių, lyderystės, lanksčių darbo organizavimo formų, darbo aplinkos keliamo pavojaus darbuotojų saugai ir sveikatai ir priemonių darbuotojų saugai ir sveikatai įmonėje ar darbo vietose gerinti, skatinant darbdavius įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, darbo apmokėjimo sistemos nustatymo ir darbo užmokesčio kolektyvinėse sutartyse, įvairių lygmenų kolektyvinių derybų klausimais ir kitose socialiniams partneriams aktualiose srityse. Tikimasi, kad įgyvendinus projektą pagerės darbuotojų ir darbdavių, jų atstovų kompetencijos darbo teisės, darbuotojų saugos ir sveikatos srityje, pagerėjus kompetencijoms – pagerės ir darbo vietų kokybė, darbuotojų saugos ir sveikatos prevencija, sumažės nelaimingų atsitikimų darbe rizika, bus geriau užtikrinami lyčių lygybės ir teisingo darbo apmokėjimo principai.

Įgyvendinant pažangos priemonės veiklas, 2030 m. siekiama, kad bent 30 proc. organizacijų ir įmonių, kurios dalyvaus veiklose, skirtose socialiniam dialogui vystyti, ir kuriose per 6 mėnesius po dalyvavimo veiklose, skirtose socialiniam dialogui vystyti, pabaigos įvyks teigiamas pokytis. Teigiamu pokyčiu bus laikomi konkretūs organizacijoje ar įmonėje pasiekti rezultatai, tokie kaip pasirašyta įmonės kolektyvinė sutartis, pagerėjusios kolektyvinės sutarties sąlygos, įsisteigusi profesinė sąjunga, padidėjęs profesinės sąjungos narių skaičius ir kiti teigiami pokyčiai socialinio dialogo srityje.

- **Šeimos politikos plėtros programa (toliau – Šeimos PP) įgyvendina 2.5. uždavinį „Gerinti aplinką šeimai, siekiant didinti gimstamumą ir gyvenimo kokybę bei sudaryti sąlygas derinti darbo ir šeiminius įsipareigojimus“:**

2025 m., siekiant ateityje sumažinti šiuo metu neženkliai kintantį vyrų ir moterų darbo užmokesčio atotrūkį, Lietuvoje buvo parengti ir su socialiniais partneriais suderinti galiojančių teisės aktų pakeitimai, kuriais siekiama tinkamai perkelti 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/970 kuria, nustatant darbo užmokesčio skaidrumo ir vykdymo užtikrinimo mechanizmus, griežčiau taikomas vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio už vienodą arba vienodos vertės darbą principas, nuostatas. Pakeitimai įsigalios 2026 m. birželio 7 d. Tikimasi, jog parengti pakeitimai prisidės prie spartesnio darbo užmokesčio atotrūkio mažėjimo.

Tęsimas socialinės paramos išmokų indeksavimas, didinama parama šeimoms su vaikais, plėtojamos kompleksinės paslaugos šeimai, didinama socialinių paslaugų kokybė.

Buvo tęsimi arba pradėti įgyvendinti ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojami projektai.

Priemonės „09-005 Neįgaliesiems tinkama aplinka“ pavestoms įgyvendinti 6 priemonėms iš valstybės biudžeto 2025 m. buvo skirta 14082,3 tūkst. eurų suma, panaudota 13443,4 tūkst. eurų suma:

- **Priemonė 09-005-02-06-01(PP) „Užtikrinti fizinės infrastruktūros prieinamumą asmenims su negalia“.** Organizuoti ir įgyvendinti fizinės infrastruktūros prieinamumo užtikrinimo ir (arba) universalios dizaino taikymo mokymai asmenims, susijusiems su statinių projektavimu, dizainu, urbanistika bei savivaldybių sveikatos, socialinių reikalų, švietimo, kultūros, sporto, susisiekimo, teritorijų planavimo specialistams. Vyko ekspertų konsultavimo paslaugų pirkimas ir teiktos konsultacijos dėl fizinės infrastruktūros prieinamumo asmenims su negalia. Tokios konsultacijos vyko ir Lietuvos švietimo įstaigoms. Didinant informuotumą apie asmenų su negalia poreikius fizinės aplinkos prieinamumui visai visuomenei, suorganizuotas viešinimo renginys. Atlikta ir paviėšinta [Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų fizinės aplinkos prieinamumo stebėsenos analizės](#) pagal STASIS informacinės sistemos duomenis.
- **Tęstinė priemonė 09-005-02-06-10(TP): „Užtikrinti fizinės ir informacinės infrastruktūros prieinamumo asmenims su negalia tęstinumą“.** Vyko ekspertų konsultavimo paslaugų pirkimas ir teiktos konsultacijos dėl informacijos prieinamumo užtikrinimo asmenims su negalia. Suorganizuoti mokymai kontaktiniu būdu apie turinio rengimą lengvai suprantama kalba bei prieinamos informacijos rengimą viešojo administravimo subjektams, kurie teikia viešąsias paslaugas, skaičius – 21. Suorganizuoti nuotoliniai

mokymai apie sakytinės lengvai suprantamos kalbos naudojimą, skaičius – 2. . Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros lengvai suprantamos kalbos iliustracijų bazė papildyta naujomis lengvai suprantamos kalbos iliustracijos (80 naujų nuotraukų). Lengvai suprantamos kalbos žodynas (lskz.lt) papildytas 60 naujų terminų aprašymų lengvai suprantama kalba. Vykdytas tarptautinis Erasmus+ projektas „Digital for all“, kurio tikslas – didinti asmenų su negalia skaitmeninius įgūdžius, parengtos mokymų gairės ir mokytojo vadovas. Parengtas lengvai suprantamos kalbos tekstų vertinimo koordinatorių mokymų vertimas bei vaizdo įrašai lietuvių kalba, remiantis Erasmus+ projekto „*Professional training for easy-to-read facilitators and validators*“ (sutrump. Train2Validate“) atliktu tyrimu ir rezultatais. Siekiant informacijos sklaidos, parengti ir publikuoti vaizdo klipai ir publikacijos.

- **Priemonė 09-005-02-06-07(PP): „Skatinti paslaugų ir prekių pritaikymą asmenų su negalia poreikiams“.** Atnaujinta Gaminių ir paslaugų prieinamumo klausimų koordinavimo komisijos sudėtis, organizuoti Komisijos neformalus posėdžiai. Vykdyta prieinamumo reikalavimų elektroniniams gaminiams ir skaitmeninėms paslaugoms viešinimo kampanija. Teiktos konsultacijos ekonominės veiklos vykdytojams dėl privalomų prieinamumo reikalavimų gaminiams ir paslaugoms. Atlikta tikslinių grupių apklausa/tyrimas, siekiant įvertinti tarpinius 2025 m. rezultato rodiklius - Vartotojų, turinčių negalią, patenkintų prekių ir paslaugų pritaikymu neįgaliesiems ir Gamintojų, kurie gamina asmenims su negalia pritaikytas prekes ir teikia paslaugas – pasiekimus.

Alytaus regiono plėtros taryba informavo, kad 2022-2030 m. Alytaus regiono plėtros planas (toliau – ARPPI), kuriame numatyta įgyvendinti 9 pažangos priemonės ir visose pažangos priemonėse numatyta prisidėti prie HP LGV įgyvendinimo, 2025 m. buvo keičiamas 4 kartus. Tačiau informacija apie prisidėjimą prie HP LGV nesikeitė. Išlieka aktuali 2023 m. ir 2024 m. HP LGV ataskaitų informacija.

Tiesioginį poveikį HP LGV turės ARPPI suplanuoti ir pareiškėjų įgyvendinti projektai. 2025 m. pasirašytos 52 projektų finansavimo sutartys. Pirmąjį realų poveikį HP LGV bus galima įvertinti po 2026 metų.

Įžvelgiame dvi pagrindines projektų įtakas HP LGV rodikliams bei jų sudedamosioms dalims:

- viešųjų erdvių ir viešųjų paslaugų prieinamumo padidėjimas dėl universalus dizaino elementų įdiegimo infrastruktūroje;
- diskriminavimo apraiškų mažėjimas dėl visiems nepaisant jų lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, pilietybės, kalbos, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, seksualinės orientacijos ar kitų bruožų sudarytų vienodų teisių ir galimybių naudotis pažangos priemonių lėšomis sukurta infrastruktūra, viešosiomis paslaugomis ir kitomis priemonėmis.

Klaipėdos regiono plėtros taryba nurodė, kad 2025 metais buvo įgyvendinama 10 pažangos priemonių:

1. LT023-04-01-01 „Pagerinti ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo prieinamumą“.
2. LT023-04-02-02 „Pagerinti labiausiai pažeidžiamų visuomenės grupių aprūpinimą socialiniu būstu“.
3. LT023-04-03-04 „Plėtoti visuomenės sveikatos prevencines veiklas“.
4. LT023-03-01-07 „Plėtoti oro ir grunto taršos mažinimo ir prevencijos priemones“.
5. LT023-01-01-08 „Įgyvendinti tvarios Klaipėdos miesto plėtros 2023–2029 metų strategiją“.
6. LT023-02-02-05 „Diegti darnaus judumo priemonės miestuose“.
7. LT023-03-02-06 „Vystyti aplinką tausojančią infrastruktūrą“.
8. LT023-04-02-03 „Vystyti stacionarių ir nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūrą“.
9. LT023-01-01-09 „Įgyvendinti Klaipėdos regiono funkcinės zonos strategiją“.
10. LT023-04-03-10 „Pagerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą“.

Šios pažangos priemonės numatytos 2022–2030 m. Klaipėdos regiono plėtros plane (toliau – Klaipėdos RPPI), pagal jas vykdyti 55 projektai.

Visos nurodytos pažangos priemonės ir joms priskirti projektai prisideda prie „Lygių galimybių visiems“ principo įgyvendinimo, t. y. projektuose nėra numatyta apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų, tikėjimo, pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, lytinės orientacijos ir kitais pagrindais principus. Numatoma, kad įgyvendinamų veiklų rezultatai turės teigiamos įtakos paslaugų ir infrastruktūros prieinamumui visoms visuomenės grupėms.

Paminėtina, kad, remiantis Europos Sąjungos investicijų administravimo informacinės sistemos duomenimis, 2025 metais buvo baigtas įgyvendinti vienas Klaipėdos RPPI pažangos priemonės LT023-04-03-04 „Plėtoti visuomenės sveikatos prevencines veiklas“ projektas – „Psichoaktyviųjų ir narkotinių medžiagų vartojimo pirminės prevencijos ir intervencijos priemonių taikymas vaikams, paaugliams ir jų aplinkos nariams Šilutės rajono savivaldybės švietimo įstaigose“ (projekto Nr. 23-514-P-0001). Projekto sutartyje numatyta, kad veiklos vykdomos visiems prieinamose ir universalios dizaino principus atitinkančiose patalpose ir erdvėse, o dalyvavimas užtikrinamas visiems suinteresuotiems asmenims, nepriklausomai nuo jų etninės ar rasinės priklausomybės, amžiaus, negalios, seksualinės orientacijos, tikėjimo ar įsitikinimų.

Marijampolės regiono plėtros taryba nurodė, kad 2022–2030 m. Marijampolės regiono plėtros planas (toliau – MRPPI) buvo patvirtintas Marijampolės regiono plėtros tarybos 2023 m. vasario 9 d. sprendimu Nr. S-1 „Dėl 2022–2030 m. Marijampolės regiono plėtros plano patvirtinimo“ (2025-10-24 redakcija). MRPPI

patvirtintas pilna apimtimi, viso patvirtinta 12 pažangos priemonių. Prie „Lygios galimybės visiems“ horizontaliojo principo įgyvendinimo bus tiesiogiai prisidedama šiomis MRPPI pažangos priemonėmis:

Eil. Nr.	Patvirtintos MRPPI pažangos priemonės, kuriomis prisidedama prie HP „Lygios galimybės visiems“	ES fondų lėšos priemonei MRPPI, eur	MRPPI priemonės apimtyje atlikti veiksmai 2025 m.
1.	Nr. LT024-01-03-01 „Švietimo paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimas Marijampolės regione“ (pagrindimo aprašas , 2024-03-04 redakcija)	8 135 793	-
2.	Nr. LT024-03-01-01 „Eismo saugos priemonių diegimas“ (pagrindimo aprašas , 2024-07-18 redakcija)	1 050 000	-
3.	Nr. LT024-01-02-01 „Visuomenės sveikatos paslaugų gerinimas Marijampolės regione“ (pagrindimo aprašas , 2025-02-21 redakcija)	1 156 032	Patikslintas stebėsenos rodiklio pavadinimas
4.	Nr. LT024-01-01-01 „Paslaugų pažeidžiamoms visuomenės grupėms prieinamumo ir kokybės gerinimas Marijampolės regione“ (pagrindimo aprašas , 2025-05-16 redakcija)	21 853 960	Pakeitus Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų Marijampolės regiono žemėlapiu sprendinius, atitinkamai koreguota projektų informacija, stebėsenos rodiklių reikšmės, koreguotos projektų įgyvendinimo datos
5.	Nr. LT024-03-01-02 „Darnaus judumo skatinimas mieste“ (pagrindimo aprašas , 2025-10-15 redakcija)	7 580 376	Atsižvelgiant į projektų rengimo metu gautus tikslesnius duomenis, sumažintos siekiamos stebėsenos rodiklių reikšmės, koreguoti projektų aprašymai
6.	Nr. LT024-03-02-01 „Vandens tiekimo ir nuotekų sistemų plėtra Marijampolės regione“ (pagrindimo aprašas , 2025-07-24)	10 040 532	Atsižvelgiant į projektų rengimo metu gautus tikslesnius duomenis, sumažintos siekiamos stebėsenos rodiklių reikšmės, pakeisti projektų aprašymai, projektų vertės
7.	Nr. LT024-03-02-04 „Rūšiuojamojo atliekų surinkimo skatinimas Marijampolės regione“ (pagrindimo aprašas , 2024-11-18 redakcija)	2 120 947	-
8.	Nr. LT024-01-02-02 „Ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtra Marijampolės regione“ (pagrindimo aprašas , 2025-07-18 redakcija)	3 944 922	Pakeitus pažangos priemonės finansavimo gaires, 4 projektuose atsisakyta įgyvendinti veiklas, planuotas finansuoti „ESF+“ lėšomis, nes šių veiklų vykdymas tapo neaktualus arba jos tapo netinkamos finansuoti, atitinkamai sumažintos lėšos ir koreguoti siejami stebėsenos rodikliai

Informacija apie MRPPI pažangos priemonių prisidėjimą prie horizontaliųjų principų pateikta jų pagrindimo aprašuose (VI skyrius „Pažangos priemonės prisidėjimas prie horizontaliųjų principų įgyvendinimo“), atsižvelgiant į atitinkamos plėtros programos ir konkrečios pažangos priemonės finansavimo gairių reikalavimus. Projektai, numatomi įgyvendinti pagal patvirtintas MRPPI pažangos priemones, turės atitikti reikalavimus, nustatytus atitinkamų pažangos priemonių finansavimo gairėse. Papildomų reikalavimų ar kriterijų MRPPI, susijusių su horizontaliųjų principų įgyvendinimu, nei vienoje MRPPI suplanuotoje pažangos priemonėje nebuvo nustatyta.

Panevėžio regiono plėtros taryba nurodė, kad 2022–2030 m. Panevėžio regiono plėtros plane (toliau – RPPI) suplanuota 11 RPPI pažangos priemonių (Nr. LT025-03-01-01 „Švietimo paslaugų prieinamumo didinimas“; Nr. LT025-04-01-02 „Gyventojų sveikatos raštingumo didinimas“, Nr. LT025-07-01-03 „Socialinių paslaugų deinstitutionalizacija“, Nr. LT025-05-01-04 „Darnus judumas Panevėžio mieste“, Nr. LT025-06-03-05 „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumo didinimas“, Nr. LT025-07-02-06 „Socialinio būsto fondo plėtra“, Nr. LT025-07-02-07 „Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra“, Nr. LT025-01-02-08 „Panevėžio miesto tvari plėtra“, Nr. LT025-04-02-09 „Inovatyvių ilgalaikės priežiūros paslaugų infrastruktūros plėtra“, Nr. LT025-06-01-10 „Tvaresnės aplinkos ir efektyvaus išteklių naudojimo skatinimas“, Nr. LT25-02-01-11 „Ekonominio augimo, pasitelkiant turimus išteklius, skatinimas Panevėžio regiono funkcinėje zonoje“).

2025 m. RPPI buvo keistas 6 kartus, pakeisti šie pažangos priemonių pagrindimo aprašai: „Švietimo paslaugų prieinamumo didinimas“, „Gyventojų sveikatos raštingumo didinimas“, „Darnus judumas Panevėžio mieste“, „Socialinių paslaugų deinstitutionalizacija“, „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumo didinimas“, „Socialinio būsto fondo plėtra“, „Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra“, „Panevėžio miesto tvari plėtra“, „Inovatyvių ilgalaikės priežiūros paslaugų infrastruktūros plėtra“, „Tvaresnės aplinkos ir efektyvaus išteklių naudojimo skatinimas“, „Ekonominio augimo, pasitelkiant turimus išteklius, skatinimas Panevėžio regiono funkcinėje zonoje“, kuriuose aprašytas pažangos priemonės prisidėjimas prie 2021–2030 m. Nacionalinio pažangos plano horizontaliojo principo „Lygios galimybės visiems“ (toliau – HP LGV) įgyvendinimo. Visi RPPI pažangos priemonių pagrindimo aprašai yra pateikti Panevėžio regiono plėtros tarybos interneto svetainėje adresu <https://panevezioregionas.lt/regiono-pletra/regiono-pletros-planas/> įgyvendinant RPPI pažangos priemonių veiklas bus laikomasi regioninių pažangos priemonių finansavimo gairių numatytų HP reikalavimų.

Remiantis Europos Sąjungos investicijų administravimo informacinėje sistemoje (toliau – INVESTIS) pateiktais duomenimis, 2025 m. Panevėžio regione buvo pasirašytos 55 projektų sutartys. Detalūs HP LGV

aprašymai pateikiami projektų sutartyse ir prieinami INVESTIS sistemoje. Per 2025 m. įgyvendintų projektų pagal aukščiau minėtas pažangos priemones nebuvo.

Tauragės regiono plėtros taryba nurodė, kad 2022–2030 m. Tauragės regiono plėtros plane (toliau – Planas) yra suplanavusi 12 pažangos priemonių, atitinkančių 2022–2030 metų Regionų plėtros programoje numatytas nacionalinių plėtros programų regionines pažangos priemones ir jų finansavimo gaires. Visos 12 Plano pažangos priemonių prisideda tiek prie HP LGV, tiek prie Horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“. Parengti pažangos priemonių aprašai nebuvo derinti su HP LGV koordinatoriumi, tačiau siekiant užtikrinti, kad projektai nedarytų neigiamos įtakos HP LGV, pažangos priemonių pagrindimo aprašuose yra nurodyta, kad „Pagal pažangos priemones planuojamuose projektuose nėra numatoma apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principus.“

Regiono plėtros taryba neatlieka projektų vertinimo, todėl HP užtikrinimas yra išskirtinai projektų vykdytojų prerogatyva. Tai reiškia, kad projektų vykdytojai privalo laikytis šių nuostatų ir užtikrinti, kad planuojant ir įgyvendinant projektus, kurie gali būti finansuojami 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos struktūrinių fondų lėšomis, visiems asmenims būtų užtikrintos vienodos teisės ir galimybės naudotis kuriamomis paslaugomis, infrastruktūra, transportu ir kitomis priemonėmis.

Telšių regiono plėtros taryba nurodė, kad veiklų ir (arba) projektų, kuriais prisidedama prie horizontaliojo principo „Lygios galimybės visiems“ įgyvendinimo Telšių regione per 2025 m. nebuvo įgyvendinta ir rodiklių nebuvo pasiekta, vyksta PJP vertinimo ir sutarčių sudarymo procesas.

Utenos regiono plėtros taryba pateikė lentelėje susistemintą informaciją dėl HP LGV įgyvendinimo 2025 metais:

Pažangos priemonės pavadinimas	Projektų, kuriose buvo atlikti veiksmai, skaičius	Atlikti veiksmai ir pasiekti rezultatai 2025 metais, įgyvendinant vykdomus projektus	Kaip vykdomi projektai prisideda prie horizontaliojo principo „lygios galimybės visiems“	Tikėtina pažangos priemonės įtaka horizontaliajam principui „lygios galimybės visiems“
LT029-01-03-01 „Ugdymo prieinamumo	10	Atnaujinti pėsčiųjų takai ir pritaikyti saugiam naudojimui	Įrengti keltukai, pandusai, liftas, pritaikytos patalpos, kad į jas galėtų patekti negalia turintys	Padidinta galimybė asmenims su judėjimo negalia naudotis

atskirtį patiriantiems vaikams didinimas“		(senos trinkelės pakeistos naujomis); atliktas patalpų paprastas remontas; įsigytos 6 elektrinės transporto priemonės mokinių pavėžėjimui. Organizuotas paprastojo remonto rangos darbų pirkimas; baigti projektavimo darbai keltuvams ir takams. Vykdomi autobusų pirkimai. Įstaigos pastatas tapo pilnai pritaikytas SPTŽ.	asmenys; grupė kuriama pirmame aukšte įskaitant prienamumo visiems reikalavimo užtikrinimą; pritaikyti sanitariniai mazgai: tualetas atnaujintas ir pilnai pritaikytas asmenims su negalia, pašalinti durų slenksčiai, atnaujinti laiptų ženklinimai, įrengti žymėjimai (kontrastingi jungikliai) regos sutrikimų turintiems asmenims (taktiliniai kabinetų numeriai ir pavadinimai, pagaminti ir pastatyti reljefiniai aukšto planai; įsigyta transporto priemonė pritaikyta neįgaliesiems, pirkimas vykdytas laikantis lygiateisiškumo, skaidrumo ir nediskriminavimo principų (CPO). Padaryti privažiavimai ir atskiros automobilių stovėjimo vietos, visame pastate ir aplink jo įrengti įspėjamieji paviršiai ir neregijų vedimo paviršiai, praplatintos visų patalpų įėjimo durys, įrengti keltuvai. Taip pat buvo suremontuotos sensorinio kabineto patalpos ir planuojamas įrangos ir baldų įsigijimas.	ikimokyklinio ugdymo įstaigos infrastruktūra. Užtikrinamos vienodos teisės ir galimybės pasinaudoti projektuose sukurtais rezultatais įskaitant prienamumo visiems užtikrinimą. Įgyvendinti projektai prisidės prie ilgalaikio ugdymo prienamumo didinimo, socialinės atskirties mažinimo ir geresnės atskirtį patiriančių vaikų integracijos į švietimo sistemą, taip stiprinant lygias galimybes visiems.
LT029-01-03-02 „Visos dienos mokyklos modelio pritaikymas formalus ir neformalus švietimo integracijai“	6	Atliktas visos dienos mokyklų rangos darbų pirkimai. Juos vykdant buvo suteikiamos sąlygos dalyvauti visiems, atitinkantiems techninę specifikaciją. Vykdomi viešuosius pirkimus buvo vadovaujamosi universalaus dizaino principais, užtikrinant prienamumo visiems ir lygių galimybių	Įsigyta lauko įrengimų, kurie pritaikyti naudoti vaikams turintiems judėjimo negalią. Kuriant ar atnaujinant infrastruktūrą taikomi universalaus dizaino principai. Patalpos įrengiamos pirmame aukšte lengvins patekimą yra įrengtas pandusas. Taip pat baldai bus įsigijami ir atsižvelgiant jog būtų reguliuojamas aukštis, lengvai valdomi ir kt. Negalią turintiems asmenims įrengti keltuvai,	Padidinta galimybė asmenims su judėjimo negalia naudotis pradinio ugdymo įstaigos infrastruktūra. Numatytomis priemonėmis sukurta ar pagerinta infrastruktūra atitiks universalaus dizaino principus. Projektu bus užtikrinamos vienodos teisės ir galimybės pasinaudoti projekte

		principą. Buvo pabaigti remonto darbai ir įrengtos visos dienos mokyklų veikloms skirtos patalpos.	įspėjamieji paviršiai, specialus kabinetų žymėjimai.	sukurtu rezultatu, įskaitant prieinamumo visiems užtikrinimą.
LT029-01-02-01 „Socialinio būsto fondo plėtra“	4	Įsigyti 4 socialiniai būstai: 1 vnt. dviejų kambarių butas ir 3 vnt. trijų kambarių butai; 2 socialiniai būstai pritaikyti asmenims su negalia pagal individualius jų poreikius; apgyvendinta 16 asmenų	Įsigyti būstai pritaikyti asmenims su judėjimo negalia (atitinkamas durų plotis, patekimo į vidų nuolydžiai, pritaikytas sanitarinis mazgas). Projektas įgyvendinamas lygiateisiškumo principu, nes siekiama užtikrinti lygias galimybes pagerinti projekto tikslinės grupės (gausių šeimų ir neįgaliųjų asmenų), nepriklausomai nuo lyties, negalios, tautybės, rasės ar etninės kilmės, gyvenimo kokybę, nevaržyti jokių teisių pasinaudoti socialinėmis garantijomis ir užtikrinti socialinę integraciją.	Galimybė suteikti patogų ir pritaikytą būstą asmenims su judėjimo negalia. Projektais užtikrinamos vienodos teisės ir galimybės pasinaudoti projekte sukurtu rezultatu, įskaitant prieinamumo visiems užtikrinimą.
LT029-01-01-01 „Socialinių paslaugų infrastruktūros, būtinų institucinės globos pertvarkos įgyvendinimui, modernizavimas ir plėtra“	4	Nupirkti lifto įrengimo darbai Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos patalpos pritaikytos asmenims su negalia. Vykdomi įrengimo darbai pagal universalaus dizaino principus.	Įrengtas takelis ir pandusas, praplatintos įėjimo į pastatą durys, pritaikytos sanitarinės patalpos. Įsigytas mikroautobusas, pritaikytas vežti asmenis turinčius judėjimo negalią. Projektavimo metu buvo laikomasi universalaus dizaino principo. Remonto darbai atlikti pagal universalaus dizaino principus. Palatose visur įrengta signalizacija, kas leidžia senyvo amžiaus asmenims bet kada iškviešti specialistą, kuris suteiktų pagalbos. Sanitariniai mazgai pritaikyti žmonėms su negalia bei senyvo amžiaus asmenims. Pateikimas į palatą praplatintas, kad galima būtų įvažiuoti su vežimėliu. Įėjimas į pastatą turi pandusą.	Projektais bus užtikrinamos vienodos teisės ir galimybės pasinaudoti projekte sukurtu rezultatu, įskaitant prieinamumo visiems užtikrinimą. Didesnė tikslinė grupė, kuriai galima teikti apsaugoto būsto paslauga. Projektai daro teigiamą įtaką lygioms galimybėms, tai yra užtikrina geresnę tikslinės grupės priėjimą prie socialinių paslaugų, sudaro galimybes gerinti tikslinės grupės gyvenimo kokybę ir sukurti jaukų, erdvų, skatinantį ir saugų aplinkos kontekstą

				demencija sergantiems asmenims.
LT029-02-01-03 „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumo didinimas“	1	Parengtas nesudėtingo statinio supaprastintas statybos projektas. Suprojektuota 967,40 m vandentiekio tinklų.	Projekto įgyvendinimo metu ir įgyvendinus projektą nebus ir negali būti apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui.	Įgyvendintas projektas turės įtakos negalią turintiems asmenims – centralizuotai tiekiant geriamąjį vandenį šiems asmenims nereikės vandens neštis iš šulinių. Įgyvendinant projektą nenumatomi veiksmai, galintys turėti neigiamą poveikį horizontalaus principo „Lygios galimybės visiems“ įgyvendinimui.
LT029-01-01-02 „Nestacionarių socialinių paslaugų ir socialinių paslaugų įstaigų senyvo amžiaus asmenims infrastruktūros modernizavimas ir plėtra“	3	Atlikti patalpų remonto darbai pritaikant patalpas, įsigyti baldai ir įranga senjorų dienos centro veikloms pagal universalaus dizaino principus. Įvykdytas transporto priemonės (mikroautobuso - elektromobilio), pritaikytas ir žmonių su negalia pavežimui pirkimas.	Užtikrina atviros jaunimo erdvės ir jos veiklų prieinamumas visiems jaunuoliams, nepriklausomai nuo jų negalios ar socialinės padėties. Pašalintos fizinės kliūtys užtikrina veiklų įvairovės prieinamumą, sudaromos vienodos sąlygos dalyvauti ir skatinama socialinė įtrauktis. Projektavimo metu buvo laikosi universalaus dizaino principo.	Kiekvienas žmogus, besikreipiantis į krizių centrą, turės lygias galimybes naudotis visomis teikiamomis paslaugomis, nepriklausomai nuo savo sveikatos būklės ar fizinių galimybių.
LT029-02-02-01 „Darnaus judumo skatinimas regiono miestuose“	6	Parengti techninių darbų projektų dokumentai. Inicijuoti rangos darbų viešieji pirkimai. Buvo vykdomas viešojo transporto stotelių pritaikymas specialiųjų poreikių turintiems žmonėms; miesto pėsčiųjų takų pritaikymas specialiųjų poreikių turintiems žmonėms; miesto pėsčiųjų perėjų ir sankryžų pritaikymas	Projektuose atsižvelgiama į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas, ypač į prieinamumo užtikrinimą negalią turintiems asmenims 9 straipsnyje nurodytomis priemonėmis, nes bus užtikrinamas visų asmenų su negalia visapusiškas ir lygiateisės naudojimas visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis. Įgyvendinant projektą, bus skatinamas vienodas vyrų ir moterų, skirtingo amžiaus, tautybių, dalyvavimas. Visi jau padaryti statybos darbai atlikti	Įgyvendinamaisiais projektais bus užtikrinami vienodi, visų asmenų teisių ir galimybių pasinaudoti sukurtais rezultatais, principai, įskaitant sprendimus, užtikrinančius prieinamumą visiems be diskriminacijos. Siekiant užtikrinti geriausius ir patogiausius sprendimus, skirtus judėjimo, regos, klausos ar kitą negalią turintiems asmenims, visi

		specialių poreikių turintiems žmonėms.	atsižvelgiant į žmonių su negalia poreikius: įrengti pažeminti bortai, neregijų vedimo paviršiai, papildomas perėjų apšvietimas.	įgyvendinami sprendimai, diegiant universalų dizaino ir kitas inžinerines priemones, rengiant statinio projektą bus suderinti su asmenų su negalia organizacijomis Statybos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
LT029-01-01-03 „Visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumo gerinimas Utenos regione“	6	Projektų metu gerinamas kokybiškų visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumas bei teikiamos kompleksinės sveikatos gyvensenos ir psichinės sveikatos stiprinimo prevencinės paslaugos. Paslaugos teiktos įvairioms gyventojų grupėms, organizuoti sveikatos stiprinimo užsiėmimai, švietėjiškos veiklos, konsultacijos, atsižvelgiant į skirtingus gyventojų poreikius.	Projektai prisideda prie HP LGV, užtikrindami vienodą visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumą visiems regiono gyventojams, nepriklausomai nuo amžiaus, lyties, socialinės padėties, negalios ar gyvenamosios vietos. Veiklos vykdytos taip, kad paslaugos būtų prieinamos socialiai pažeidžiamoms ir atskirtj patiriančioms grupėms.	Įgyvendinti projektai didina visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumą ir mažina sveikatos netolygumų riziką regione. Tikėtina ilgalaikė teigiama įtaka gyventojų sveikatai, psichologinei gerovei bei socialinei įtraukčiai, sudarant sąlygas visiems gyventojams naudotis kokybiškomis sveikatos stiprinimo ir prevencijos paslaugomis.
LT029-01-01-04 „Ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtra“	3	Utenos savivaldybėje: VŠĮ Šv. Klaros palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninėje suremontuotos 65 kv. m II a. patalpos, Paliatyviosios slaugos skyrius padidintas 5 lovomis, įsigyti baldai. Taip pat atliktas dalies I a. patalpų remontas. Ignalinos savivaldybėje: Patalpos suremontuotos laikantis universalų dizaino ir lygių galimybių principų:	Numatytos priemonės, numatančios galimybę visiems asmenims pasinaudoti sukurta ar pagerinta infrastruktūra. Kuriant ar atnaujinant infrastruktūrą taikomi universalų dizaino principai. Nupirkta elektromobilis prisideda prie horizontaliojo principo „lygios galimybės visiems“, nes mobilios komandos aprūpinimas įranga ir transporto priemone užtikrins vienodą ilgalaikės priežiūros ir slaugos paslaugų prieinamumą visiems Ignalinos rajono savivaldybės gyventojams, ypač	Sukurta infrastruktūra ir teikiamos ilgalaikės priežiūros paslaugos bus užtikrintos vienodomis teisėmis ir galimybėmis naudotis visiems tikslinės grupės asmenims, nepaisant jų lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, pilietybės, kalbos, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus,

		praplatintos durys, pritaikyti WC, užtikrintas patogus patekimas į patalpas. Nupirktas elektromobilis, įrengta elektromobilio įkrovimo stotelė, užtikrinant prieinamumo visiems ir lygių galimybių principą.	senyvo amžiaus, neįgaliesiems ir atokiose vietovėse gyvenantiems asmenims, be diskriminacijos pagal lytį, amžių, rasę, tautybę, pilietybę.	seksualinės orientacijos ar kitų bruožų.
LT029-03-01-01 „Utenos miesto patrauklumo didinimas, skatinant investicijas ir kuriant sveiką, jaukią ir tvarią aplinką“	5	Vykdomuose projektuose, be kita ko: - Atlikti „Dalis automobilių stovėjimo aikštelės remonto darbai“. Taikant universalios dizaino principus, vadovautasi STR „Statinių prieinamumas“: neįgalųjų automobilių stovėjimo aikštelių įrengimas bei apšvietimas.	Įgyvendinant projektus, prisidedama prie universalios dizaino, kaip tai apibrėžta Statybos įstatymo 2 straipsnio 109 dalyje, principų įgyvendinimo. Taip pat bus laikomasi universalios dizaino reikalavimų, nustatytų Statybos techniniame reglamente STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. D1-653 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“ patvirtinimo“.	Projektuose bus užtikrinami asmenų su negalia ir kitų asmenų galinčių patirti diskriminaciją, skirtingų amžiaus grupių poreikiai, vienodos teisės ir galimybės pasinaudoti projekte sukurta infrastruktūra (rezultatu) įskaitant prieinamumo visiems užtikrinimą.
LT029-03-02-02 „Funkcinės zonos Anykščių, Molėtų ir Utenos rajonų savivaldybėse (Ežerų Lietuva) investicinės aplinkos, viešųjų paslaugų prieinamumo ir ekonominio augimo išnaudojant turizmo	2	Pradėtas neinvesticinis veiksmas, trijų savivaldybių bendras projektas. Rengiant dokumentaciją ir planus atsižvelgta į visų funkcinės zonos savivaldybių dalyvių poreikius. Projekto metu sukurtame e. leidinyje pateikiama informacija bus pritaikyta žmonėms, turintiems regėjimo problemų, video medžiagoje naudojami titrai. Video	Pažangos priemonės veiklų rezultatai turės teigiamos įtakos visiems asmenims, nepriklausomai nuo jų lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kt., kadangi darni gyvenamoji aplinka labiausiai urbanizuotose teritorijose yra svarbi visiems šių teritorijų gyventojams.	Sudaromos tinkamos sąlygos visiems FZ savivaldybių gyventojams gauti paslaugas (projekto mokymus, renginius, užsiėmimus).

potencialą skatinimas“		medžiagoje, fotografijose bus vaizduojami įvairūs žmonės, pvz., skirtingo amžiaus.		
------------------------	--	--	--	--

Vilniaus regiono plėtros taryba pateikdama atsakymą, nurodė, kad 2022–2030 m. Vilniaus regiono plėtros plane yra suplanuota ir patvirtinta 12 pažangos priemonių, kuriomis nedaroma neigiama įtaka tiek „Lygios galimybės visiems“ horizontaliojo principo, tiek darnaus vystymosi horizontaliojo principo (įskaitant reikšmingos žalos nedarymo principą) įgyvendinimui. Nustatyti horizontaliųjų principų įgyvendinimui aktualūs reikalavimai perkelti iš regioninių pažangos priemonių finansavimo gairių, kurias patvirtino ministerijos (pažangos priemonių pagrindimo aprašuose nurodyta, kaip prisidedama prie konkretaus horizontaliojo principo įgyvendinimo). Atitinkamai projektuose nebus numatyta veiksmų, kurie turėtų neigiamą poveikį horizontaliųjų principų įgyvendinimui (prisidėjimas prie horizontaliųjų principų įgyvendinimo yra pagrindžiamas projekto įgyvendinimo plane). 2022–2030 m. Vilniaus regiono plėtros plano pažangos priemonių veiklų poveikį lygių galimybių srityje bus galima įvertinti, kai bus įgyvendintos suplanuotų projektų veiklos. Daugiau informacijos: <https://vilniausregionas.lt/regionas/regiono-pletros-planas/regiono-pletros-planas-2022-2030-m/>.

Šiaulių regiono plėtros taryba pateikdama atsakymą, nurodė, kad rezultatų apie principo „Lygios galimybės visiems“ įgyvendinimą 2022–2030 m. Šiaulių regiono plėtros plano dešimties Pažangos priemonių 119 projektų 2025 metais dar beveik nėra. Pagal 2025 m. gruodžio 31 d. Europos Sąjungos investicijų administravimo informacinės sistemos INVESTIS duomenis Šiaulių regiono 97 projektai buvo pateikti VŠĮ Centrinei projektų valdymo agentūrai (toliau – CPVA) Projekto įgyvendinimo plano vertinimui, iš jų 83 projektams 2024–2025 m. regiono savivaldybės pasirašė su CPVA įgyvendinimo sutartis, daugumą jų – 2025 metais. Tačiau apie šių projektų 2025 m. įgyvendinimo rezultatus informacijos dar nebuvo gauta, nes projektai dar nėra galutinai baigti. Todėl šiuo metu galima pateikti informaciją tik apie tai, kaip horizontaliųjų principą „Lygios galimybės visiems“ numatoma įgyvendinti vadovaujantis 2022–2030 m. Šiaulių regiono plėtros plano dešimties Pažangos priemonių pagrindimo aprašuose patvirtinta informacija.

Įgyvendinant 2022–2030 m. Šiaulių regiono plėtros plano dešimties Pažangos priemonių projektus bus laikomasi Lietuvos Respublikos atitinkamos ministerijos regioninės pažangos priemonės finansavimo gairėse numatytų principo „Lygios galimybės visiems“ įgyvendinimo reikalavimų: projektuose negali būti numatyta apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų, tikėjimo, pažiūrų,

negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, lytinės orientacijos ir kitais pagrindais principus. Vykdamas komunikacijos ir informavimo veiksmus apie planuojamą ir įgyvendinamą projektą, turi būti užtikrinamas informacijos prieinamumas pagal individualius gyventojų poreikius – ji turi būti pateikiama prieinamais bendravimo būdais.

Principas „Lygios galimybės visiems“ reikalauja paslaugų prieinamumo visiems asmenims užtikrinimo: paslaugų suteikimo prieinamumu naudosis visi Šiaulių regiono Pažangos priemonės projektų tikslinių grupių nariai, nepaisant jų lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, pilietybės, kalbos, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, seksualinės orientacijos ar kitų bruožų, bus sudarytos vienodos teisės ir galimybės naudotis Pažangos priemonės lėšomis sukurtomis paslaugomis ir kitais projektų rezultatais.

Pagal Pažangos priemonę įgyvendinti projektai privalės užtikrinti, kad nebūtų varžomos žmogaus teisės, neteikiamos privilegijos jokiems asmenims. Projektų rezultatais bus privaloma užtikrinti vienodas galimybes visiems tikslinių grupių asmenims naudotis projektų bazėje sukurtomis paslaugomis bei šioms paslaugoms būtina infrastruktūra. Įgyvendinant Pažangos priemonės projektus bus privaloma atsižvelgti į asmenų su negalia, moterų ir vyrų, skirtingų amžiaus grupių, tautinių mažumų ir kitų grupių poreikius. Daugiau informacijos: <https://siauliuregionas.lt/regiono-pletra-2/veiklos-sritis/https-siauliuregionas-lt-regiono-pletra-2-veiklos-sritis-2022-2030-2/>.

Kauno regiono plėtros taryba pateikė lentelėje susistemintą informaciją dėl HP LGV įgyvendinimo 2025 m.

Pažangos priemonė Nr. LT022-02-06-01 „Išvairialypio švietimo plėtojimas ir ugdymo prieinamumo didinimas“
Nurodomi faktiškai pažangos priemonės apimtyje per 2025 m. atlikti veiksmai ir jų rezultatai 2025 m. pažangos priemonės aprašas buvo pakeistas 5 kartus, informacija apie HP keista nebuvo. Nebuvo baigtas įgyvendinti nei vienas pažangos priemonės projektas.
Nurodoma (tikėtina) pažangos priemonės įtaka HP rodikliams bei jų sudedamosioms dalims - Neutrali įtaka Lyčių lygybės indekso atžvilgiu. <i>Pagal priemonę planuojamuose projektuose nėra numatoma apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitais pagrindais principui įgyvendinti.</i> - Teigiama įtaka Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indekso atžvilgiu. <i>Pagal priemonę planuojamuose projektuose nėra numatoma apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitais pagrindais principui įgyvendinti. Priemonės projektais, kuriais planuojamos universalios dizaino elementų ir kitų inžinerinių priemonių įrengimo bendrojoje ugdymo mokyklose, naujų ikimokyklinio ugdymo vietų kūrimo, dėmesį skiriant ankstyvojo amžiaus vaikų ugdymui, ir kuriais planuojamos negalią turintiems mokiniams ir kitiems mokiniams pavėžėti iki ir iš ugdymo įstaigos lengvai pritaikomų transporto priemonių įsigijimo</i>

investicijos, numatoma įgyvendinti priemonės sukurtos ar pagerintos infrastruktūros prieinamumo visiems reikalavimui užtikrinti.

Pažangos priemonė Nr. LT022-02-05-01 „Juodųjų dėmių ir avaringų vietų skaičiaus mažinimas“

Nurodomi faktiškai pažangos priemonės apimtyje per 2025 m. atlikti veiksmai ir jų rezultatai

2025 m. pažangos priemonės aprašas buvo pakeistas 1 kartą, informacija apie HP keista nebuvo. Nebuvo baigtas įgyvendinti nei vienas pažangos priemonės projektas.

Nurodoma (tikėtina) pažangos priemonės įtaka HP rodikliams bei jų sudedamosioms dalims

- Neutrali įtaka Lyčių lygybės indekso atžvilgiu. Įgyvendinant pažangos priemonės projektus nėra numatoma apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitais pagrindais principui įgyvendinti.

- Teigiama įtaka Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indekso atžvilgiu. Įgyvendinant pažangos priemonės projektus nėra numatoma apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitais pagrindais principui įgyvendinti. Įgyvendinant pažangos priemonės projektus laikomasi universalios produkto (gaminių, paslaugų, transporto, fizinės ar e. aplinkos, infrastruktūros), kuriais gali naudotis visi žmonės kuo platesniu mastu, dizaino, neatsižvelgiant į šių produktų funkcijas. Ypač bus atsižvelgiama į prieinamumo (įskaitant informacines ir ryšių technologijas) užtikrinimą negali turintiems asmenims Jungtinių Tautų neįgalųjų teisių konvencijos 9 straipsnyje nurodytomis priemonėmis.

Pažangos priemonė Nr. LT022-01-02-01 „Aplinkos oro monitoringo stiprinimas“

Nurodomi faktiškai pažangos priemonės apimtyje per 2025 m. atlikti veiksmai ir jų rezultatai

2025 m. pažangos priemonės aprašas buvo pakeistas 1 kartą, informacija apie HP keista nebuvo. Nebuvo baigtas įgyvendinti nei vienas pažangos priemonės projektas.

Nurodoma (tikėtina) pažangos priemonės įtaka HP rodikliams bei jų sudedamosioms dalims

- Neutrali įtaka Lyčių lygybės indekso atžvilgiu. Pagal pažangos priemonę planuojamuose projektuose nėra numatoma apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principus.

- Neutrali įtaka Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indekso atžvilgiu. Pagal pažangos priemonę planuojamuose projektuose nėra numatoma apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principus.

Pažangos priemonė Nr. LT022-02-04-01 „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumo didinimas“

Nurodomi faktiškai pažangos priemonės apimtyje per 2025 m. atlikti veiksmai ir jų rezultatai

2025 m. pažangos priemonės aprašas buvo pakeistas 7 kartus, informacija apie HP keista nebuvo. Nebuvo baigtas įgyvendinti nei vienas pažangos priemonės projektas.

Nurodoma (tikėtina) pažangos priemonės įtaka HP rodikliams bei jų sudedamosioms dalims

- Neutrali įtaka Lyčių lygybės indekso atžvilgiu. Pagal priemonę planuojamuose projektuose nebus numatyta apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui.

- Teigiama įtaka Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indekso atžvilgiu. Pagal priemonę planuojamuose projektuose nebus numatyta apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės,

pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui. Pagal priemonę planuojamų projektų veiklos prisidės prie lygių galimybių principo įgyvendinimo: vykdant komunikacijos ir informavimo veiksmus apie planuojamą ir įgyvendinamą projektą, bus užtikrinamas informacijos prieinamumas pagal individualius gyventojų poreikius – ji bus pateikiama prieinamais bendravimo būdais, užsienio kalbomis (anglų, lenkų ir t.t.) ir pan.

Pažangos priemonė Nr. LT022-02-01-01 „Socialinio būsto fondo asmenims su negalia ir gausioms šeimoms plėtra“

Nurodomi faktiškai pažangos priemonės apimtyje per 2025 m. atlikti veiksmai ir jų rezultatai

2025 m. pažangos priemonės aprašas buvo pakeistas 2 kartus, keisti reikalavimai dėl Lygių galimybių visiems principo, vadovaujantis gairių pakeitimais. Nebuvo baigtas įgyvendinti nei vienas pažangos priemonės projektas.

Nurodoma (tikėtina) pažangos priemonės įtaka HP rodikliams bei jų sudedamosioms dalims

- Neutrali įtaka Lyčių lygybės indekso atžvilgiu. *Pagal pažangos priemonę planuojamuose projektuose nėra numatoma apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų, tikėjimo, pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, lytinės orientacijos ir kitais pagrindais principus.*

- Teigiama įtaka Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indekso atžvilgiu. *Pagal pažangos priemonę planuojamuose projektuose nėra numatoma apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų, tikėjimo, pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, lytinės orientacijos ir kitais pagrindais principus. Planuojamuose projektuose yra numatytos priemonės sukurtos ar modernizuotos infrastruktūros prieinamumo reikalavimo vykdymui užtikrinti. Visi investicijas gavę infrastruktūros objektai, išskyrus įsigyjamus ir (ar) rekonstruojamus (remontuojamus) gyvenamuosius namus ir butus, bus pritaikyti asmenų, turinčių judėjimo negalią, poreikiams, laikantis Statybos techniniame reglamente STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. D1-653 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“ patvirtinimo“ (toliau – STR) ir (ar) kituose norminiuose statybos techniniuose dokumentuose nustatytų reikalavimų. Planuojamuose projektuose finansuojami socialinio būsto paskirties gyvenamieji namai (pagal poreikį – su priklausiniais) ir butai bus visiškai pritaikyti asmenų, kurie juose gyvens poreikiams. Planuojamuose projektuose gali būti numatytos priemonės, sukurtos ar modernizuotos infrastruktūros prieinamumo visiems reikalavimo vykdymui užtikrinti, laikantis universalaus dizaino, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 109 dalyje, reikalavimų (informacija apie universalaus dizaino principus skelbiama interneto svetainėje <https://www.ndt.lt/universalus-dizainas/>) ir (ar) STR ir (ar) kituose norminiuose statybos techniniuose dokumentuose nustatytų reikalavimų*

Pažangos priemonė Nr. LT022-01-04-01 „Darnaus judumo miestuose skatinimas“

Nurodomi faktiškai pažangos priemonės apimtyje per 2025 m. atlikti veiksmai ir jų rezultatai

2025 m. pažangos priemonės aprašas buvo pakeistas 3 kartus, informacija apie HP keista nebuvo. Nebuvo baigtas įgyvendinti nei vienas pažangos priemonės projektas.

Nurodoma (tikėtina) pažangos priemonės įtaka HP rodikliams bei jų sudedamosioms dalims

- Neutrali įtaka Lyčių lygybės indekso atžvilgiu. *Pagal priemonę planuojamuose projektuose bus užtikrintos lygios galimybės ir nediskriminavimas dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos, negalios ar kitų aspektų, įskaitant prieinamumo visiems reikalavimo užtikrinimą (paslaugų, infrastruktūros, fizinės ar e. aplinkos sprendimai, informacijos, transporto prieinamumo ir pan.).*

- Teigiama įtaka Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indekso atžvilgiu. *Pagal priemonę planuojamuose projektuose bus užtikrintos lygios galimybės ir nediskriminavimas dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos, negalios ar kitų aspektų, įskaitant prieinamumo visiems reikalavimo užtikrinimą (paslaugų, infrastruktūros, fizinės ar e. aplinkos sprendimai, informacijos, transporto prieinamumo ir pan.). Pagal priemonę planuojamuose projektuose bus laikomasi*

universalios produktų (gaminių, paslaugų, transporto, fizinės ar e. aplinkos, infrastruktūros), kuriais gali naudotis visi žmonės kuo platesniu mastu, dizaino reikalavimų, neatsižvelgiant į šių produktų funkcijas.

Pažangos priemonė Nr. LT022-01-01-01 „Rūšiuojamojo atliekų surinkimo skatinimas“

Nurodomi faktiškai pažangos priemonės apimtyje per 2025 m. atlikti veiksmai ir jų rezultatai

2025 m. pažangos priemonės aprašas buvo pakeistas 2 kartus, informacija apie HP keista nebuvo. Nebuvo baigtas įgyvendinti nei vienas pažangos priemonės projektas.

Nurodoma (tikėtina) pažangos priemonės įtaka HP rodikliams bei jų sudedamosioms dalims

- Neutrali įtaka Lyčių lygybės indekso atžvilgiu. *Pagal priemonę planuojamuose projektuose nebus numatyta apribojimų, kurie darytų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui.*

- Neutrali įtaka Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indekso atžvilgiu. *Pagal priemonę planuojamuose projektuose nebus numatyta apribojimų, kurie darytų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui.*

Pažangos priemonė Nr. LT022-02-03-01 „Prevencinių priemonių, stiprinančių visuomenės sveikatą, psichologinę gerovę ir atsparumą, įgyvendinimas“

Nurodomi faktiškai pažangos priemonės apimtyje per 2025 m. atlikti veiksmai ir jų rezultatai

2025 m. pažangos priemonės aprašas buvo pakeistas 1 kartą, informacija apie HP keista nebuvo. Nebuvo baigtas įgyvendinti nei vienas pažangos priemonės projektas.

Nurodoma (tikėtina) pažangos priemonės įtaka HP rodikliams bei jų sudedamosioms dalims

- Neutrali įtaka Lyčių lygybės indekso atžvilgiu. *Pagal priemonę planuojamuose projektuose nebus numatyta apribojimų, kurie darytų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui.*

- Neutrali įtaka Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indekso atžvilgiu. *Pagal priemonę planuojamuose projektuose nebus numatyta apribojimų, kurie darytų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui.*

Įgyvendinant pažangos priemonę bus atsižvelgiama į konkrečius tikslinės grupės (socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirtį) patiriantys asmenys, neįgalūs asmenys, senyvo amžiaus asmenys, vaikai, jaunimas ir jų aplinkos nariai (šeima, mokykla, bendruomenė), rizikos sveikatai veiksnius patiriantys asmenys, asmenys, priskiriami pagrindinių lėtinių neinfekcinių ligų didelės rizikos grupėms) poreikius. Įgyvendinant veiklas, skirtas priklausomybės ligų prevencijos (psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo mažinimo) paslaugų prieinamumo didinimui ir įvairių iniciatyvų tikslinėse grupėse skatinimui, numatoma, kad apie 70 proc. dalyvaujančių asmenų būtų vaikai, paaugliai, jaunimas ir apie 30 proc. dalyvaujančių asmenų būtų vaikų, paauglių ar jaunimo aplinkos nariai (šėimos, mokyklos, bendruomenės nariai), tokiu būdu užtikrinant organizuojamų paslaugų efektyvumą.

Pažangos priemonė Nr. LT022-02-02-01 „Asmenų su intelekto ir (ar) psichikos negalia institucinės globos pertvarkos įgyvendinimas“

Nurodomi faktiškai pažangos priemonės apimtyje per 2025 m. atlikti veiksmai ir jų rezultatai

2025 m. pažangos priemonės aprašas buvo pakeistas 2 kartus, keisti reikalavimai dėl Lygių galimybių visiems principo, vadovaujantis gairių pakeitimais. Nebuvo baigtas įgyvendinti nei vienas pažangos priemonės projektas.

Nurodoma (tikėtina) pažangos priemonės įtaka HP rodikliams bei jų sudedamosioms dalims

- Neutrali įtaka Lyčių lygybės indekso atžvilgiu. *Pagal priemonę planuojamuose projektuose nėra numatyta apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės,*

pilietybės, kalbos, kilmės, etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų, tikėjimo, pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, lytinės orientacijos ir kitais pagrindais principus.

- Teigiama įtaka Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indekso atžvilgiu. Pagal priemonę planuojamuose projektuose nėra numatyta apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų, tikėjimo, pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, lytinės orientacijos ir kitais pagrindais principus.

Pagal priemonę planuojamuose projektuose bus numatytos priemonės sukurtos ar modernizuotos infrastruktūros prieinamumo visiems reikalavimo vykdymui užtikrinti. Visi investicijas gavę infrastruktūros objektai, išskyrus įsigyjamus ir (ar) rekonstruojamus (remontuojamus) gyvenamuosius namus ir butus, bus pritaikyti asmenų, turinčių judėjimo negalią, poreikiams, laikantis Statybos techniniame reglamente STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. D1-653 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“ patvirtinimo“ (toliau – STR) ir (ar) kituose norminiuose statybos techniniuose dokumentuose nustatytų reikalavimų. Priemonės projektais, kuriais bus įsigyjamas ir (ar) rekonstruojamas (remontuojamas) gyvenamasis namas, skirtas grupinio gyvenimo namų ar savarankiško gyvenimo namų veiklai vykdyti, bent pirmas pastato aukštas bus pritaikytas asmenų, turinčių judėjimo negalią, poreikiams, laikantis STR ir (ar) kituose norminiuose statybos techniniuose dokumentuose nustatytų reikalavimų. Įsigyjami ir (ar) remontuojami butai, skirti grupinio gyvenimo namų ar savarankiško gyvenimo namų veiklai vykdyti, bus pritaikyti asmenų, kurie jais naudosis, poreikiams. Priemonės projektais, kuriais bus įsigyjami ir (ar) rekonstruojami (remontuojami) gyvenamieji namai, taip pat įsigyjami ir (ar) remontuojami butai, skirti apsaugoto būsto veiklai vykdyti, bus pritaikyti asmenų, kurie jais naudosis, poreikiams. Planuojamuose projektuose gali būti numatytos priemonės, sukurtos ar modernizuotos infrastruktūros prieinamumo visiems reikalavimo vykdymui užtikrinti, laikantis universalaus dizaino, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 109 dalyje, reikalavimų (informacija apie universalus dizaino principus skelbiama interneto svetainėje <https://www.ndt.lt/universalus-dizainas/>) ir (ar) STR ir (ar) kituose norminiuose statybos techniniuose dokumentuose nustatytų reikalavimų.

Pažangos priemonė Nr. LT022-02-02-02 „Nestacionarių ir bendruomeninių socialinių paslaugų plėtojimas“

Nurodomi faktiškai pažangos priemonės apimtyje per 2025 m. atlikti veiksmai ir jų rezultatai

2025 m. pažangos priemonės aprašas buvo pakeistas 1 kartą, keisti reikalavimai dėl Lygių galimybių visiems principo, vadovaujantis gairių pakeitimais. Nebuvo baigtas įgyvendinti nei vienas pažangos priemonės projektas.

Nurodoma (tikėtina) pažangos priemonės įtaka HP rodikliams bei jų sudedamosioms dalims

- Neutrali įtaka Lyčių lygybės indekso atžvilgiu. Pagal priemonę planuojamuose projektuose nėra numatyta apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų, tikėjimo, pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, lytinės orientacijos ir kitais pagrindais principus.

- Teigiama įtaka Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indekso atžvilgiu. Pagal priemonę planuojamuose projektuose nėra numatyta apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų, tikėjimo, pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, lytinės orientacijos ir kitais pagrindais principus. Pagal priemonę planuojamuose projektuose bus numatytos priemonės sukurtos ar modernizuotos infrastruktūros prieinamumo visiems reikalavimo vykdymui užtikrinti. Visi investicijas gavę infrastruktūros objektai, išskyrus įsigyjamus ir (ar) rekonstruojamus (remontuojamus) gyvenamuosius namus ir butus, turi būti pritaikyti asmenų, turinčių judėjimo negalią, poreikiams, laikantis Statybos techniniame reglamente STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. D1-653 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“ patvirtinimo“ (toliau – STR) ir (ar) kituose norminiuose statybos techniniuose dokumentuose nustatytų reikalavimų. Pagal priemonę planuojamuose projektuose, kuriuose numatyta įsigyti ir (ar)

rekonstruoti (remontuojant) gyvenamąjį namą, skirtą grupinio gyvenimo namų ar savarankiško gyvenimo namų veiklai vykdyti, bent pirmas pastato aukštas bus pritaikytas asmenų, turinčių judėjimo negalią, poreikiams, laikantis STR ir (ar) kituose norminiuose statybos techniniuose dokumentuose nustatytų reikalavimų. Įsigijami ir (ar) remontuojami butai, skirti grupinio gyvenimo namų ar savarankiško gyvenimo namų veiklai vykdyti, bus pritaikyti asmenų, kurie jais naudosis, poreikiams. Planuojamuose projektuose gali būti numatytos priemonės, sukurtos ar modernizuotos infrastruktūros prieinamumo visiems reikalavimo vykdymui užtikrinti, laikantis universalaus dizaino, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 109 dalyje, reikalavimų (informacija apie universalaus dizaino principus skelbiama interneto svetainėje <https://www.ndt.lt/universalus-dizainas/>) ir (ar) STR ir (ar) kituose norminiuose statybos techniniuose dokumentuose nustatytų reikalavimų.

Pažangos priemonė Nr. LT022-01-03-01 „Žaliosios infrastruktūros urbanizuotoje aplinkoje plėtojimas“

Nurodomi faktiškai pažangos priemonės apimtyje per 2025 m. atlikti veiksmai ir jų rezultatai

2025 m. pažangos priemonės aprašas buvo pakeistas 3 kartus, informacija apie HP keista nebuvo. Nebuvo baigtas įgyvendinti nei vienas pažangos priemonės projektas.

Nurodoma (tikėtina) pažangos priemonės įtaka HP rodikliams bei jų sudedamosioms dalims

- Neutrali įtaka Lyčių lygybės indekso atžvilgiu. Pagal priemonę planuojamuose projektuose nebus numatyta apribojimų, kurie darytų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui.

- Neutrali įtaka Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indekso atžvilgiu. Pagal priemonę planuojamuose projektuose nebus numatyta apribojimų, kurie darytų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui.

Pažangos priemonė Nr. LT022-02-03-02 „Ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtojimo užtikrinimas“

Nurodomi faktiškai pažangos priemonės apimtyje per 2025 m. atlikti veiksmai ir jų rezultatai

2025 m. pažangos priemonės aprašas buvo pakeistas 2 kartus, informacija apie HP keista nebuvo. Nebuvo baigtas įgyvendinti nei vienas pažangos priemonės projektas.

Nurodoma (tikėtina) pažangos priemonės įtaka HP rodikliams bei jų sudedamosioms dalims

- Neutrali įtaka Lyčių lygybės indekso atžvilgiu. Pagal pažangos priemonę planuojamuose projektuose nėra numatoma apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principus.

- Teigiama įtaka Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indekso atžvilgiu. Pagal pažangos priemonę planuojamuose projektuose nėra numatoma apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principus. Pagal pažangos priemonę planuojamuose projektuose numatoma, kad vykdant veiklas, apimančias infrastruktūros plėtojamą ar modernizavimą, projekto įgyvendinimo plane turės būti detalios aprašomos bent vienas universalaus dizaino, kaip tai apibrėžta Statybos įstatymo 2 straipsnio 109 dalyje, principų įgyvendinimas.

Pažangos priemonė Nr. LT022-02-02-03 „Socialinių paslaugų įstaigų senyvo amžiaus asmenims infrastruktūros plėtra“

Nurodomi faktiškai pažangos priemonės apimtyje per 2025 m. atlikti veiksmai ir jų rezultatai

2025 m. pažangos priemonės aprašas nebuvo keistas. Nebuvo baigtas įgyvendinti nei vienas pažangos priemonės projektas.

Nurodoma (tikėtina) pažangos priemonės įtaka HP rodikliams bei jų sudedamosioms dalims

- Neutrali įtaka Lyčių lygybės indekso atžvilgiu. *Pagal pažangos priemonę planuojamuose projektuose nėra numatyta apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų, tikėjimo, pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, lytinės orientacijos ir kitais pagrindais principus.*

- Teigiama įtaka Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indekso atžvilgiu. *Pagal pažangos priemonę planuojamuose projektuose nėra numatyta apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų, tikėjimo, pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, lytinės orientacijos ir kitais pagrindais principus. Pagal pažangos priemonę planuojamuose projektuose bus numatytos priemonės sukurtos ar modernizuotos infrastruktūros prieinamumo visiems reikalavimui užtikrinti, laikantis universalus dizaino, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 109 dalyje, reikalavimų (informacija apie universalus dizaino principus skelbiama interneto svetainėje <https://www.ndt.lt/universalus-dizainas/>) ir (ar) Statybos techniniame reglamente STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. D1-653 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“ patvirtinimo“ (toliau – STR) ir (ar) kituose norminiuose statybos techniniuose dokumentuose nustatytų reikalavimų. Visi investicijas gavę infrastruktūros objektai, išskyrus gyvenamuosius namus ir butus, bus pritaikyti asmenų, turinčių judėjimo negalią poreikiams, laikantis STR ir (ar) kituose norminiuose statybos techniniuose dokumentuose nustatytų reikalavimų*

Pažangos priemonė Nr. LT022-02-07-01 „Turizmo skatinimas, darbo vietų pasiekiamumo ir viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas“**Nurodomi faktiškai pažangos priemonės apimtyje per 2025 m. atlikti veiksmai ir jų rezultatai**

2025 m. pažangos priemonės aprašas buvo patvirtintas ir pakeistas 9 kartus, informacija apie HP keista nebuvo. Nebuvo baigtas įgyvendinti nei vienas pažangos priemonės projektas.

Nurodoma (tikėtina) pažangos priemonės įtaka HP rodikliams bei jų sudedamosioms dalims

- Neutrali įtaka Lyčių lygybės indekso atžvilgiu. *Priemone planuojamuose projektuose nebus numatyta apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui.*

- Teigiama įtaka Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indekso atžvilgiu. *Priemone planuojamuose projektuose nebus numatyta apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui. Įgyvendinant priemone planuojamus projektus bus prisidedama prie universalus dizaino, kaip tai apibrėžta Statybos įstatymo 2 straipsnio 109 dalyje, principų įgyvendinimo ir laikomasi universalus dizaino reikalavimų, nustatytų Statybos 2.03.01:2019 techniniame „Statinių reglamente STR prieinamumas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. D1 653 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 2.03.01:2019 „Statinių patvirtinimo“.*

Pažangos priemonė Nr. LT022-01-05-01 „Praeityje užterštų ir pažeistų urbanizuotų teritorijų sutvarkymas“**Nurodomi faktiškai pažangos priemonės apimtyje per 2025 m. atlikti veiksmai ir jų rezultatai**

2025 m. pažangos priemonės aprašas buvo pakeistas 1 kartą, informacija apie HP keista nebuvo. Nebuvo baigtas įgyvendinti nei vienas pažangos priemonės projektas.

Nurodoma (tikėtina) pažangos priemonės įtaka HP rodikliams bei jų sudedamosioms dalims

- Neutrali įtaka Lyčių lygybės indekso atžvilgiu. *Pagal priemonę planuojamuose projektuose nebus numatyta apribojimų, kurie darytų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės*

padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui.

- Neutrali įtaka Asmenų su negalia gyvenimo kokybės indekso atžvilgiu. Pagal priemonę planuojamuose projektuose nebus numatyta apribojimų, kurie darytų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui.

3.1. Pažangos priemonių derinimo rezultatai

HP LGV koordinatorius per 2025 m. derino tiek pažangos priemones, tiek ir kitus strateginius dokumentus (visgi, pastarųjų 2025 m. derinta daugiau nei pažangos priemonių). Derinant teisės aktus **dažniausiai pastabos buvo teikiamos dėl plėtros programos pažangos priemonės apraše nurodytos informacijos pagrindimo aprašo formos reikalavimų nesilaikymo: netinkamai aprašyto prisidėjimo prie HP arba apskritai neaprašyto prisidėjimo prie HP. Taip pat pasitaikydavo neatitikimų pažangos priemonių aprašuose dėl netinkamai išvardintų diskriminacijos pagrindų.**

Dažnai pasitaikantis iššūkis, kad **nepaisant to, kad plėtros programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, yra nurodoma, kad pažangos priemonė prisideda prie HP LGV, tačiau neretai plėtros programos pažangos priemonės apraše nurodytos informacijos pagrindimo aprašo formoje tiesiog nurodoma, kad ji neturės neigiamo poveikio HP LGV, kas iš esmės reiškia tiesiog teisės aktų vykdymą, tačiau ne pažangą lygių galimybių srityje, kaip to reikalauja nurodymas plėtros programoje, kad pažangos priemonė prisideda prie konkrečiau HP** (t. y. turėtų būti užtikrinta bent horizontali HP LGV integracija į vykdomas veiklas, o skatinant pažangą – tiesioginės priemonės, kai tai aktualu).

Be kita ko, buvo teikiamos pastabos su rekomendacija institucijoms atsižvelgti į negaliai jautrią kalbą, lygių galimybių integravimą į visas aktualias sritis, pavyzdžiui, mokymus.

3.2. Kita kokybinė informacija

2025 m. buvo parengtas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateiktas Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 pakeitimo įstatymo projektas, kuriuo siekiama sistemiškai peržiūrėti lygių galimybių politikos reglamentavimą Lietuvoje ir perkelti Lygybės įstaigų direktyvų³⁰ nuostatas į nacionalinę teisę,

³⁰ 2024 m. gegužės 7 d. Tarybos direktyvą (ES) 2024/1499 dėl lygybės įstaigoms taikomų standartų vienodo požiūrio į asmenis, nepriklausomai nuo jų rasinės ar etninės kilmės, srityje, vienodo požiūrio į asmenis, nepriklausomai nuo jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos, užimtumo ir profesinės srityje, vienodo požiūrio į moteris ir vyrus socialinės apsaugos srityje ir dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2000/43/EB ir 2004/113/EB, ir) 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2024/1500 dėl lygybės

suteikti lygių galimybių kontrolieriui papildomus įgaliojimus, sustiprinti jo nepriklausomumą, išplėsti LGKT kompetencijas bei funkcijas, užtikrinti pakankamus žmogiškuosius ir finansinius išteklius, kad lygių galimybių kontrolierius galėtų veiksmingai vykdyti jam pavestas funkcijas, didinti pagalbos prieinamumą asmenims, kurių lygios galimybės pažeistos, skatinti LGKT įtraukimą į teisėkūros bei politikos formavimo procesus.

Siekiant užtikrinti lygiavertį moterų dalyvavimą sprendimų priėmimo procese, Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane, patvirtintame 2025 m. gruodžio 10 d. Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimu Nr. 895, yra numatyta priemonė: „Inicijuoti kvotų įtvirtinimą ar lyčių atstovavimo proporcijų taikymą, siekiant lyčių balanso priimant sprendimus“. Šiuo metu Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ruošiasi šios priemonės įgyvendinimui.

2025 m. birželio 3-4 d. Lietuvoje įvyko tarptautinis seminaras, skirtas moterų įgalinimui politikoje. Šį seminarą organizavo Lietuva ir Belgija, kartu su Europos Komisija pagal Abipusio mokymosi programą (angl. Mutual Learning Programme). Tokio pobūdžio renginys Lietuvoje buvo organizuojamas pirmą kartą. Seminaro tikslas buvo aptarti, kaip paskatinti moteris dalyvauti politiniame gyvenime, ir apsikeisti praktiniais ES valstybių narių politikos ir teisėkūros priemonių pavyzdžiais, kaip sudaryti sąlygas moterims būti atstovaujamoms politikoje ir priimant sprendimus. Seminaro metu parengtos rekomendacijos partijoms, politinėms institucijoms, žiniasklaidai, socialinėms medijoms ir švietimo sričiai, kaip kovoti su stereotipais, susijusiais su lytimi, politinėje erdvėje ir įgalinti moteris dalyvauti politikoje.

Vyriausybės 2025 m. kovo 19 d. nutarimu Nr. 150 „Dėl Lygių galimybių, moterų ir vyrų lygių galimybių statistinio tyrimo“ Valstybės duomenų agentūra įpareigota atlikti lygių galimybių, moterų ir vyrų lygių galimybių statistinį tyrimą ir rengti statistinę informaciją pagal Nutarimu patvirtintą Lygių galimybių, moterų ir vyrų lygių galimybių statistinio tyrimo temų, rodiklių ir dimensijų, kurios apima lytį, amžių, administracinę teritoriją, gyvenamąją vietovę, negalią, pilietybę, gimimo šalį, išsilavinimą, tautybę ir kitas dimensijas, sąrašą. Vadovaujantis Nutarimo 3.2 papunkčiu visi Sąrašo rodikliai pagal Sąraše nustatytas rodiklių dimensijas turi būti parengti ir Valstybės duomenų agentūros paskelbti Oficialiosios statistikos portale Oficialiosios statistikos programos I dalyje nurodytais terminais, bet ne vėliau kaip 2027 m. sausio 1 d. Taip pat, šiuo metu Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba, Valstybės duomenų agentūra ir akademiniai partneriai rengia Nacionalinę lygybės duomenų strategiją, kuri sudarys sąlygas nacionalinės lygybės duomenų sistemos kūrimui, plėtojimui ir jos palaikymo vizijai, nustatys raidos prioritetus ir veikimo mechanizmus. Tai pagrindinis dokumentas, kuriuo siekiama sudaryti pagrindą lygybės duomenimis grįstos politikos formavimui. Šios strategijos tikslai: 1) plėsti ir tobulinti kokybiškus lygybės duomenis; 2) skatinti ir

įstaigoms taikomų standartų dėl vienodo požiūrio į moteris ir vyrus ir vienodų jų galimybių užimtumo ir profesinės veiklos srityje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2006/54/EB ir 2010/41/ES.

didinti lygybės duomenų naudojimą; 3) stiprinti tarpinstitucinį ir tarpsektorinį bendradarbiavimą lygybės duomenų srityje.

4. Išvados ir rekomendacijos

Bendrosios išvados:

1. Vertinant kiekybiniu aspektu, iš patvirtintose plėtros programose esančių 193 pažangos priemonių, 96 iš jų prisideda prie HP LGV.
2. Aktualių pažangos priemonių veiklos 2025 metais vykdytos sparčiau, lyginant su praėjusiais metais, matomas teigiamas pokytis, tad tikėtina, kad tai atitinkamai turės teigiamą įtaką lygių galimybių padėčiai bei HP LGV rodiklių reikšmėms.

Rekomendacijos portfelio valdytojui ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai:

1. Peržiūrėti NPP HP ir strateginio valdymo reglamentavimą, nes NPP nebelikus aiškaus HP rodiklių mechanizmo bei siekis atsisakyti horizontaliųjų principų įgyvendinimo stebėsenos rodiklių Strateginio valdymo metodikoje kelia klausimus, kaip bus indikuojama horizontaliųjų principų įgyvendinimo pažanga, koks mechanizmas bus kuriamas, siekiant stebėti horizontaliųjų principų pažangos tendencijas, kuo remiantis bus nustatoma, kokiose srityse reikia siekti pokyčio, kad horizontalieji principai būtų sėkmingai įgyvendinami praktikoje.
2. Peržiūrėti Strateginio valdymo metodikoje numatytus NPP HP ataskaitų terminus, atsižvelgiant į tai, kad ombudsmeninės institucijos pateikia savo metines ataskaitas iki kovo 15 d. (pvz., Lygių galimybių įstatymo 23 str.).
3. Peržiūrėti NPP HP ir strateginio valdymo reglamentavimą, siekiant, kad egzistuoūt įrankiai, skirti užtikrinti, kad pažangos priemonės, kurios netinkamai prisideda ar neprisideda apskritai (kai prisidėjimas yra nurodomas plėtros programoje) prie atitinkamo HP, nebūtų finansuojamos.
4. Spartinti strateginio valdymo informacinės sistemos įdiegimo darbus, kuri, be kita ko, prisidėtų prie efektyvaus informacijos surinkimo apie HP LGV įgyvendinimą bei palengvintų renkamų lygybės duomenų apdorojimą.

5. Užtikrinti, kad būtų įgyvendinama NPP HP aprašyme numatyta nuostata „siekiant sustiprinti horizontaliųjų principų taikymą sprendimų priėmimo procese, Vyriausybei teikiamus teisės aktų projektus rengėjai vertina darnaus vystymosi, inovatyvumo ir lygių galimybių poveikio vertinimo požiūriais, siekdami nustatyti jų galimą poveikį horizontaliųjų principų įgyvendinimui“, pvz., rengiant Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 15 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1630 įgyvendinamuosius teisės aktus.
6. Atsižvelgiant į HP LGV koordinatoriaus atliktą biudžeto sudarymo lyties principu (angl. *gender budgeting*) analizę priimti sprendimus dėl biudžeto sudarymo lyties principu (angl. *gender budgeting*) įdiegimo, kas sudarytų sąlygas geriau įvertinti pažangą lyčių lygybės srityje.
7. Svarstyti organizuoti HP koordinatorių bendrus susitikimus, praktikos apsikeitimo tarpusavyje mokymus.

Rekomendacijos ministerijoms ir regionų plėtros taryboms:

1. Užtikrinti, kad derinant strateginius dokumentus būtų atsižvelgiama į HP LGV koordinatoriaus pastabas, o neatsižvelgus – suteikiamas grįžtamasis ryšys su argumentacija kodėl atsižvelgimas nėra tikslingas ar įmanomas.
2. Rengiant strateginius dokumentus vadovautis 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano horizontaliojo principo „lygios galimybės visiems“ įgyvendinimo gidu.³¹
3. Organizuoti nuoseklius mokymus apie HP LGV, kadangi pastebėtina, jog dėl darbuotojų kaitos, žmogiškųjų išteklių trūkumo, reikalingas kvalifikacijų kėlimas, žinių didinimas tiek savivaldybių, tiek kitų institucijų darbuotojams šioje srityje.
4. Dažniau kreiptis į HP LGV koordinatorių sukurtu el. paštu – nediskriminavimas@socmin.lt, kadangi stebima tendencija, jog konsultuojamasi vangiai, negaunama paklausimų.
5. Daugiau informacijos viešinimo apie HP LGV institucijų viduje.
6. Rengiant strateginius dokumentus atsižvelgti į aktualią Jungtinių Tautų žmogaus teisių institucijų, Europos Žmogaus Teisių Teismo, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką, Jungtinių Tautų Moterų teisių diskriminacijos panaikinimo komiteto (CEDAW) rekomendacijas bei Jungtinių Tautų Ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių komiteto (CESCR) rekomendacijas, kurios paskelbtos 2023 m. kovo mėn. Taip pat atsižvelgti į EIGE išleistus metodinius leidinius.

³¹ Žr. <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-integracija/lygios-galimybes/horizontalusis-principas-lygios-galimybes-visiems/naudingi-saltiniai-ir-metodine-medziaga>.

7. Įsitraukti į HP LGV koordinatoriaus ir Valstybės duomenų agentūros inicijuojamus procesus dėl lygių galimybių statistinio tyrimo atlikimo ir lygybės duomenų (angl. *equality data*) plėtros, didinti galimybes segreguoti jau renkamus statistinius duomenis pagal diskriminacijos pagrindus.
8. Plėtros programose peržiūrėti prisidėjimą prie HP, atkreipiant dėmesį, kad įprastai, kai priemonė prisideda prie HP LGV ji turėtų prisidėti ir prie „Darnaus vystymosi“ HP.

Tolimesnė informacija bei metodinė pagalba

Dėl metodinės pagalbos ir konsultacijų dėl HP LGV užtikrinimo ir integravimo prašome susisiekti su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (HP LGV koordinatoriumi) el. paštu nediskriminavimas@socmin.lt.

Tolimesnė informacija

Autorius	Šaltinis
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir jai pavaldžios įstaigos	2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano horizontaliojo principo „lygios galimybės visiems“ įgyvendinimo gidas
	Ministerijos atlikti ir užsakyti tyrimai
	Socialinė statistika
	Jaunimo reikalų agentūros kaupiami tyrimai apie jaunimą
	Jaunimo reikalų agentūros kaupiama statistika apie jaunimą
	Jaunimo reikalų agentūros kaupiamos apžvalgos
	Informacija apie Žmonių su negalia konvencija
	Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros skelbiami statistiniai rodikliai
	Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros informacija apie universalų dizainą
	Užimtumo tarnybos statistika ir informacija
	SoDros statistika ir informacija
Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba	Kontrolieriaus priimti sprendimai
	Metinės ataskaitos
	Nepriklausomos apžvalgos
	Lygybės statistika (indeksai)
	Lygių galimybių integravimo įrankiai
	Leidiniai
	Tyrimai
	lygiadieniai.lt (lyties aspekto integravimas)
	lygybesplanai.lt (išteklių darbdaviams biblioteka)
Seimo kontrolierių įstaiga	Seimo kontrolierių pažymos

Valstybės duomenų agentūra	Oficialios statistikos portalas
----------------------------	---

Tarptautiniai šaltiniai

Autorius	Šaltinis
Europos Sąjungos lyčių lygybės institutas (EIGE)	Instituto publikacijos
	Instituto biblioteka
	Statistinių rodiklių duomenų bazė
Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (FRA)	Interneto svetainė
Eurobarometras	Interneto svetainė
Eurostat	Interneto svetainė
Jungtinių Tautų (JT) žmogaus teisių institucijos	Interneto svetainė

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija